

รายงานสรุปผล

การประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
เรื่อง การวิจัยนโยบายการปฏิรูประบบอุดมศึกษา
และการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

วันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2548
ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

378.1 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

ส 691 ร

รายงานสรุปผลการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
เรื่อง การวิจัยนโยบายการปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ กรุงเทพฯ : สกศ., 2549.

266 หน้า

ISBN : 974-559-865-8

1. การอุดมศึกษา--การบริหาร 2. วิทยาศาสตร์--การเรียนรู

II. ชื่อเรื่อง

รายงานสรุปผลการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 เรื่อง การวิจัยนโยบายการปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 39/2549

ISBN :

974-559-865-8

พิมพ์ครั้งที่ 1

มิถุนายน 2549

จำนวน

1,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ : 0-2668-7123 ต่อ 2414, 2415, 2417

โทรสาร : 0-2243-2787

Website : <http://www.onec.go.th>

ผู้พิมพ์

ทางหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ : 0-2433-0026-7, 0-2433-8586

โทรสาร : 0-2433-8587

คำนำ

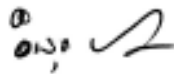
สืบเนื่องจากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงริเริ่มให้มีโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ และทรงรับเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการฯ โดยเสด็จฯ เปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ตลอดทุกครั้งที่ผ่านมานับตั้งแต่การจัดประชุมครั้งที่ 1 ณ ประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2544 การประชุมครั้งที่ 2 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 2547 และการประชุมครั้งที่ 3 ณ ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งจัดขึ้น ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในระหว่างวันที่ 7-8 พฤศจิกายน 2548 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศประมาณ 350 คน การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประชุมดังกล่าว จึงได้นำผลการประชุม เรื่อง การวิจัยนโยบายการปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษมาประมวลจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ฉบับภาษาไทย เพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป

สำนักงานฯ ขอขอบคุณคณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ซึ่งมี ศ. ดร. สิบปนนท์ เกตุทัต เป็นประธาน คณะทำงานเตรียมการจัดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ซึ่งมี ดร. สิริพร

บุญญานันต์ และ ม.ร.ว. รมณียฉัตร แก้วกิริยา เป็นประธานรวม คณะทำงาน
จัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ซึ่งได้เสียสละเวลาและทุ่มเทกำลัง
กายกำลังใจเพื่อให้การจัดประชุมครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณ
คณะผู้แทนจากฝ่ายสหรัฐฯ ที่ให้ความร่วมมือด้านวิชาการเพื่อให้ประเทศไทย
ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของประเทศสหรัฐฯ และผู้บรรยายและผู้นำเสนอผล
การวิจัยฝ่ายไทย รวมทั้งผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่ได้ทุ่มเทความคิด สติ
ปัญญา และอุทิศเวลามารวมแสดงความคิดเห็นในการประชุมครั้งนี้

สำนักงานฯ หวังว่า ขอคนพบจากงานวิจัย ขอเสนอแนะ และขอคิดเห็น
ต่างๆ ที่ได้จากการประชุมครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบาย
ผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่สนใจติดตามพัฒนาการทางการศึกษาของ
ประเทศไทย อีกทั้งเป็นฐานความรู้สำหรับเป็นแนวทางประกอบการผลักดัน
การปฏิรูประบบอุดมศึกษาและการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ไปสู่การ
ปฏิบัติอย่างแท้จริง

(นายอรุณ จันทวานิช)

เลขาธิการสภาการศึกษา

พฤษภาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก-ป
ตอนที่ 1	
พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในพิธีเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3	5
สรุปปาฐกถาหน้าของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา	7
คำกราบบังคมทูลเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการประชุม โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3	20
ตอนที่ 2 : การบรรยายนำ	
ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย	29
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาด้านการศึกษา	35
ภาพรวมการพัฒนาการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา	42
ภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศไทย	47
แผนที่นำทางการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีของประเทศไทย (พ.ศ. 2549-2556)	59

ตอนที่ 3 : การบรรยายและนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย

การบรรยาย เรื่อง การลดลงของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

ระดับปริญญา : ภาวะเสี่ยงของการอุดมศึกษา 66

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย :

- กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปการศึกษา

- 7 พฤศจิกายน 2548 78

- การเงินเพื่อการอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา
- เงินทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา
- ระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาแนวใหม่สำหรับประเทศไทย : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต
- รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการอุดมศึกษา

- 8 พฤศจิกายน 2548 90

- โครงการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา
- โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี (President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10 - 21 เมษายน 2548

- การอภิปรายกลุ่ม : การพัฒนาผู้นำในสถาบัน
อุดมศึกษา : คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา
  - 7 พฤศจิกายน 2548 112
    - การฝึกอบรมครูและการประกันคุณภาพ
การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา
    - การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนวิชา
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา
    - การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - 8 พฤศจิกายน 2548 126
    - การอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ศึกษา
ในประเทศสหรัฐอเมริกา
    - ปฏิบัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่าง
ความรู้ฝังลึกกับความรู้แจ้งชัด
    - สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของ
คณะคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
และคณะวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา
ระหว่างวันที่ 1-14 พฤษภาคม 2548

ตอนที่ 4

รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการประชุม โต๊ะกลมฝ่ายไทย-สหรัฐฯ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2548	145
---	-----

ตอนที่ 5

สรุปการศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 9 - 11 พฤศจิกายน 2548	165
---	-----

ภาคผนวก

● โครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ	170
● กำหนดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 วันที่ 7 - 8 พฤศจิกายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	174
● กำหนดการศึกษาดูงานประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 วันที่ 9 - 11 พฤศจิกายน 2548 ณ จังหวัดเชียงราย	185
● รายงานผู้เข้าร่วมประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3	188
● รายงานผู้ร่วมคณะศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย	217
● คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการประชุม โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ	220
● คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมการจัดประชุม โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3	226
● คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3	229

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะอนุกรรมการบริหารโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ได้จัดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในระหว่างวันที่ 7 - 8 พฤศจิกายน 2548 เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา ในการเปิดการประชุมมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ 350 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์โครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จฯ เป็นองค์ประธานในพิธีเปิดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ โดยทรงมีพระราชดำรัสเปิดการประชุมและทรงปาฐกถา นำเรื่อง **พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา (My Career in Education)** มีใจความสำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประชากรและประเทศชาติ นานาประเทศจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาและการยกระดับคุณภาพการศึกษาในประเทศ โดยตระหนักถึงความแตกต่างและความหลากหลายในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งต้องการการวางแผนนโยบายทางการศึกษาและการนำแผนไปสู่การปฏิบัติที่สัมพันธ์กับศักยภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน อีกทั้งยังต้องการการวิจัยเชิงนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนความพยายามไปในทิศทางที่ถูกต้อง

จนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(2) พระองค์ทรงสนพระทัยกิจกรรมโครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการศึกษากับต่างประเทศ ในคราวเสด็จฯ เยี่ยมชมการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ทรงมีแนวคิดที่ว่า ควรดำเนินโครงการลักษณะดังกล่าวในประเทศไทย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ นอกจากนี้ เมื่อเสด็จฯ เยือนประเทศต่างๆ ทรงมีโอกาสศึกษาแนวปฏิบัติของประชาชนในประเทศนั้นๆ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศในสาขาต่างๆ จึงทำให้ทรงมีเครือข่ายระดับโลกในทุกสาขาวิชาที่เื้อื่อต่อการเรียนรู้

(3) พระองค์ทรงพิจารณาพระองค์เองว่าเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาไทย เนื่องจากทรงศึกษาในระบบโรงเรียนตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จนสำเร็จการอุดมศึกษา จากนั้นทรงเป็นพระอาจารย์ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ซึ่งนอกเหนือจากงานสอนแล้ว ยังทรงโปรดฯ ให้โรงเรียนดำเนินโครงการความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยอื่นๆ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในและต่างประเทศ

(4) ในส่วนของพระราชกรณียกิจด้านการศึกษาระดับโรงเรียน และการอาชีวศึกษานั้น พระองค์ทรงโปรดฯ ให้โรงเรียนดำเนินโครงการต่างๆ หลายประเภท เพื่อให้ความรู้ด้านอาหาร โภชนาการ สุขอนามัย และฝึกการอาชีพให้แก่นักเรียนและประชาชนในพื้นที่ อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการสวนพฤกษศาสตร์และสมุนไพรในโรงเรียน โครงการทันตกรรม ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โครงการ

ศิลปหัตถกรรมและเทคโนโลยี เป็นต้น โครงการเหล่านี้ ต้องอาศัยทั้งครู ในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ และความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยใน หลายๆ ด้าน

(5) จากนั้น พระองค์ทรงนำเสนอภาพโครงการพระราชดำริต่างๆ ดังนี้

การใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์จัดทำแผนที่โรงเรียน ที่บ้านห้วยขนุน บ้านสี่หลาง บ้านสามหมื่น อำเภอห้วยละมาต จังหวัดตาก ซึ่งยากลำบากต่อการเดินทาง และบางพื้นที่ไม่มีบริการทางการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน กรมการศึกษานอก โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ช่วยกันพัฒนา โครงการ เพื่อขอเงินทุนสนับสนุนจากพระองค์ ประชาชนชาวไทย และ พระสหายชาวต่างชาติ

โครงการดอยตุง มีการทดลองด้านการเกษตรและหัตถกรรม ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีงานทำ มีการช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยใน การควบคุมคุณภาพสินค้า และการบำรุงรักษาเครื่องมือ และกระทรวง ศึกษาธิการได้ช่วยเหลือในเรื่องการสร้างเครือข่ายโรงเรียนที่มาจาก หลากหลายสังกัด เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะสามารถให้บริการทางการศึกษา ได้จนถึงระดับอุดมศึกษา

โรงเรียนจิตรลดา เป็นโรงเรียนที่ทรงศึกษาเมื่อทรงพระเยาว์ และทรงอุปถัมภ์อยู่ในปัจจุบัน ครูของโรงเรียนนี้เข้าร่วมในโครงการ แลกเปลี่ยน รวมทั้งมีนักเรียนส่วนหนึ่งได้รับทุนไปศึกษาต่อ ณ ประเทศ สหรัฐอเมริกา

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในจังหวัดต่างๆ เกิดขึ้นจากการเสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ต่างๆ และทราบว่าพื้นที่เหล่านั้นต้องการโรงเรียน ทรงส่งคนซึ่งสามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้พูดคุยกับประชาชนถึงความต้องการโรงเรียน หากเห็นด้วยก็จะช่วยกันก่อสร้าง และมาเรียนพร้อมทั้งส่งลูกหลานมาเรียนด้วย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีจุดกำเนิดจากการที่ตำรวจตระเวนชายแดนพบว่า มีประชาชนในพื้นที่จำนวนหนึ่งขาดโอกาสทางการศึกษา จึงได้สอนประชาชนตามความรู้ที่มี ต่อมา ผู้บังคับบัญชาเล็งเห็นความสำคัญจึงให้การสนับสนุน และกราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานพระราชทรัพย์สมทบกับเงินที่ได้จากการบริจาค ปัจจุบัน พระองค์ทรงรับดำเนินงานด้านโภชนาการและการทำให้นักเรียนได้รับการศึกษาต่อเนื่อง

งานฝีมือการจักสานวัสดุที่ทำจากพืช เป็นลวดลายต่างๆ ซึ่งได้นำผลิตภัณฑ์ทั้งหมดออกจำหน่าย การจักสานดังกล่าวมีครูจากชุมชนซึ่งเรียนรู้การจักสานสืบต่อจากพ่อแม่เป็นผู้สอน

ศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ได้ทรงริเริ่มไว้ที่จังหวัดนครราชสีมาเมื่อหลายปีก่อน ปัจจุบัน ชุมชนหมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนมีโครงการพิเศษต่างๆ มากมาย อาทิ การเชิญเจ้าหน้าที่จากสถานทูตมาบรรยาย การเรียนรู้จากศาสตราจารย์ชาวอเมริกันโดยวิธีการประชุมทางไกล (VDO Conference) การเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ปัจจุบัน มีอาจารย์ที่

สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกหลายคน ซึ่งส่วนใหญ่จบสาขา-
วิศวกรรมศาสตร์จากต่างประเทศ

โรงเรียนสามเณร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในพระราชอุปถัมภ์ของ-
พระองค์ พระองค์ทรงพระราชทานเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในโรงเรียน
ที่โรงเรียนมีศูนย์ปฏิบัติการทางภาษา มีทั้งภาษาไทย อังกฤษ และบาลี
เพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอนหลักธรรมทางศาสนา

การช่วยเหลือเด็กพิการ เด็กเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้-
พระองค์ทรงศึกษางานวิจัยต่างๆ และเสด็จฯ ไปยังที่ต่างๆ เพื่อหาข้อ
อุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้หรือดัดแปลงเพื่อช่วยเหลือเด็กเหล่านั้น

2) นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้-
บรรยายนำ เรื่อง **ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย** สรุปได้ดังนี้

(1) ภารกิจหลักตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานมากในเรื่อง การปฏิรูปโครงสร้าง
การบริหารจัดการในภาพรวม และการกระจายอำนาจการบริหารจาก
ส่วนกลางไปยังหน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะสถานศึกษา สำหรับนโยบายปฏิรูป-
การศึกษาที่จะเร่งรัดดำเนินการต่อไปคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย-
ในทุกๆ ระดับ

(2) ยุทธศาสตร์สำคัญของการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ
การปรับระบบการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ มี
พื้นฐานทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่เข้มแข็ง มีทักษะคอมพิวเตอร์
และการสื่อสารทั้งภาษาของตนเองและภาษาต่างประเทศ สำหรับการศึกษ-
ปฐมวัย มุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และ

การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของสมอง ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูที่สำคัญคือ การเร่งพัฒนาครูให้มีสมรรถนะเพิ่มขึ้น ทั้งด้านเนื้อหาสาระ วิธีการสอน และการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน

ในระดับอาชีวศึกษา มีเป้าหมายพัฒนากำลังคนระดับกลาง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญคือ การให้ สถานอาชีวศึกษาวางแผนและดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับสถานประกอบการ และการส่งเสริมให้นักเรียนเลือกเรียนสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น

ส่วนในระดับอุดมศึกษา มีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ ของสถาบันอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล และสามารถพัฒนาเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การพัฒนา กลไกและกระบวนการจัดการด้านคุณภาพการอุดมศึกษา การปฏิรูประบบ- การเงินอุดมศึกษา การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และ การปรับการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาให้มีเสถียรภาพด้านวิชาการ มีความคล่องตัว และตรวจสอบได้

(3) ในด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ- กับการเสริมสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย การขยายโรงเรียนเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมผู้มีความรู้ความ- สามารถพิเศษ เพิ่มสัดส่วนการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

(4) การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรไทย ทำได้โดย ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควบคู่กับการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน

เพื่อยกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพ โดยใช้สื่อและเทคโนโลยี-
ต่างๆ

(5) ทิศทางและยุทธศาสตร์สู่การปฏิรูปการศึกษาจะบังเกิดผล
ได้ โดยการดำเนินงานใน 3 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการ
2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจากบทเรียนและประสบการณ์
จากประเทศต่างๆ และ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินโครงการ
ความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศต่างๆ

3) H.E. Mr.Ralph L. Boyce เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำ-
ประเทศไทย ได้บรรยายเรื่อง **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐ-
อเมริกาด้านการศึกษา** สรุปได้ดังนี้

(1) ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ คุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญใน-
การเปิดประตูประเทศเสรีประชาธิปไตยสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและ
การปกครองที่มีประสิทธิภาพ ประเทศต้องอาศัยพลเมืองที่มีการศึกษาสูง
และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ความร่วมมือทางการศึกษาจึง
ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ หากยังนำไปสู่การสร้าง-
ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วย เนื่องจากต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ
อย่างถ่องแท้ทั้งในเรื่องค่านิยม สถาบัน และสังคมของแต่ละฝ่าย

(2) ปัจจุบัน เป็นยุคที่ต้องตระหนักว่า ความไม่รู้ก่อให้เกิดการใช้-
วิธีการที่รุนแรงและการถือทิฐิ อย่างไรก็ตาม การศึกษาสามารถสร้างคนให้มี-
ความรู้ ความเข้าใจ และขจัดทิฐิของมนุษย์ชาติ การศึกษาจึงเป็นปัจจัย
สำคัญประการหนึ่งของความร่วมมือระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ความ
ร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศมีส่วนช่วยพัฒนาสถาบันทางสังคมและ-

องค์กรเอกชนต่างๆ เพื่อให้มีความตื่นตัวในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพกฎหมาย สิทธิมนุษยชน ประเด็นเรื่องสตรี และการปฏิรูป การเมือง

(3) ในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่านมา ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ สร้างความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศไทยมากขึ้นในรูปของโครงการ- แลกเปลี่ยนและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้เชี่ยวชาญ- โครงการมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูงขึ้น และมีความรู้เกี่ยวกับ ค่านิยมและสังคมของอีกประเทศที่ตนไปอาศัยด้วย ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกา จะยังคงให้การสนับสนุนในด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน และความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆ ของสองประเทศ

(4) การศึกษาจัดเป็นสินค้าส่งออกประเภทหนึ่งของประเทศ สหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาจึงยินดีต้อนรับนักศึกษาไทยที่ประสงค์ไป ศึกษาต่อยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการ ปกป้องประชาชนและการเปิดประเทศต้อนรับผู้คนสู่สังคมอเมริกัน

4) Prof. Dr. Rebecca Maynard จากบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้นำเสนอเรื่อง **ภาพรวมการพัฒนาการศึกษา- ของประเทศสหรัฐอเมริกา** สรุปได้ดังนี้

(1) สหรัฐอเมริกาได้รับการจัดลำดับว่าเป็นประเทศที่มีระบบ การศึกษาที่ดีที่สุดในโลก โดยมีเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์เด็กเล็ก ร้อยละ 80 ของกลุ่มประชากรเด็ก เด็กอเมริกันทุกคนได้รับการศึกษาใน ระดับประถมศึกษา และร้อยละ 85 ของเยาวชน สำเร็จการศึกษาระดับ

มัธยมศึกษา โดยส่วนใหญ่ศึกษาต่อในระดับหลังมัธยมศึกษา

(2) ในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน สหรัฐอเมริกาเผชิญปัญหาความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม และชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน และปัญหาการขาดแคลนการฝึกอบรมครู ในขณะที่ระดับอุดมศึกษา มีความต้องการที่เพิ่มขึ้นของหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อยกระดับฝีมือแรงงาน และเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเตรียมเยาวชนในช่วงรอยต่อของการเรียนในระดับมัธยมศึกษาและการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ปัจจุบันสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาการมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในการบำรุงรักษาสິงอำนวยความสะดวกด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์

(3) สำหรับการประชุมครั้งนี้มีเป้าหมายสำคัญด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการวิจัยและแนวคิด 2 ประการ คือ การยกระดับคุณภาพและขยายผลเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ในทุกะดับการศึกษา และการทำงานเพื่อสร้างสรรค์ระบบอุดมศึกษาให้มีความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน

5) ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี นำเสนอเรื่อง **ภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศไทย** โดยมีเนื้อหาการนำเสนอ 5 ส่วน ดังนี้

(1) การปฏิรูปมหาวิทยาลัยในบริบทของการปฏิรูปการศึกษา การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่งผลให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการปฏิรูปการศึกษา ในช่วงต้นของรัฐบาลใหม่

ที่มี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้นำ การปฏิรูปการศึกษาไม่มีผล-
การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม กิจกรรมที่ดำเนินมุ่งเน้นการปรับโครงสร้าง-
ภายในกระทรวงศึกษาธิการ และเขตพื้นที่ การศึกษา
และ มิ ไ ต จั ด ต ั้ง ก ระ ท ร ว ง ไ ห ม
ตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. ต่อมา ในปี 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา-
ได้จัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของไทย

(2) การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการ ระบบอุดมศึกษา-
ของประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวในเชิงปริมาณ ประมาณครึ่งหนึ่งของ-
สถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดเป็นสถาบันขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่จัดการศึกษา
ในหลักสูตรทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ดังนั้น หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงขนาดของสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้
ทั้งในด้านของเนื้อหาสาระเชิงวิชาการ การพัฒนาทางการเงิน และการบริหาร-
จัดการ และการปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นสถาบันที่เน้นวิทยาศาสตร์และ-
เทคโนโลยีในภายหลัง

เพื่อมิให้การขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถาบันอุดมศึกษา-
ประสบปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงควรสร้างความเข้มแข็งให้-
สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด (economy of
scale) และสามารถผ่านวิกฤติการณ์เชิงปริมาณอย่างมีประสิทธิภาพและ-
ประสิทธิผล ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ปัญญาเชิงพื้นที่และภูมิศาสตร์
โดยสร้างเครือข่ายและรวมสถาบันอุดมศึกษาในระดับจังหวัดและภูมิภาค
ปัญญาเชิงหลักสูตร โดยสร้างเครือข่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี-
ระหว่างสถาบันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และปัญญาเชิงพันธกิจ

โดยแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยตามพันธกิจการดำเนินงาน

(3) การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัย ในช่วงหลายปีมานี้ การเรียนการสอนที่ใช้การศึกษาแบบความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) และความรู้ในสถานประกอบการ เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นที่นิยมมากขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่ง ทั้งนี้ ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการลักษณะดังกล่าวคือ การสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการและภาคอุตสาหกรรมเข้ามาร่วมจัดการศึกษาโดยใช้มาตรการลดหย่อนทางภาษี แต่การจัดเงินทุนสนับสนุนโครงการในลักษณะนี้มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการสอนแบบปกติ และนักศึกษาต้องใช้เวลาฝึกมากกว่าปกติ

ในด้านการปฏิรูปการวิจัย การพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย อาจทำได้โดยจัดหลักสูตรอุดมศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และดำเนินโครงการวิจัยที่เน้นชุมชน แม้รัฐได้ให้คำมั่นสัญญาที่จะจัดสรรเงินทุนสนับสนุนการวิจัยแบบบูรณาการให้แก่มหาวิทยาลัย แต่ในทางปฏิบัติ ไม่ปรากฏผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมใดๆ นอกจากนี้ รัฐยังได้ปฏิรูปและปรับโครงสร้างระบบการวิจัยของประเทศ โดยยกเลิกและยุบรวมหน่วยงานวิจัยหลายหน่วยงานเข้าด้วยกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยที่ได้รับประโยชน์จากหน่วยงานดังกล่าว

(4) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สมศ. ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับพื้นฐานประมาณ 20,000 โรง และสถาบันอุดมศึกษาจำนวนกว่า 200 แห่ง รอบที่ 1 แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาใน พ.ร.บ. โดยได้ส่งผลการประเมินไปยังรัฐบาล และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อนำไป

ใช้ปรับปรุงคุณภาพการอุดมศึกษาของไทย ซึ่งในระดับอุดมศึกษานั้น เมื่อพิจารณาปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการจัดลำดับมหาวิทยาลัยระดับโลก พบว่า มหาวิทยาลัยของไทย 24 แห่งที่มีมาแต่ดั้งเดิม ล้วนอยู่ต่ำกว่ามาตรฐานสากล

(5) การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาดำเนินการโดยเปลี่ยนแนวทางการให้เงินอุดหนุนจากการใช้รายได้จากเงินภาษีของประเทศเป็นการใช้รายได้จากค่าหน่วยกิต และเปลี่ยนแนวทางการสนองทุนผ่านด้านอุปทานเป็นผ่านด้านอุปสงค์ โดยการพัฒนาระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Income Contingent Loan : ICL) ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงถึงในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน ได้แก่ ICL ขึ้นกับภาวะการมีงานทำและรายได้ในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาตนเองอย่างมากเพื่อบรรลุพันธกิจการดำเนินงานของสถาบันและต้องการกลไกการให้เงินสนับสนุนเพื่อปรับโครงสร้างและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน รวมทั้งการพัฒนาภาวะผู้นำ ธรรมภิบาล และการบริหารจัดการระบบ ฯลฯ

6) รศ. ดร. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำเสนอ เรื่อง **แผนที่นำทางการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย (พ.ศ. 2549-2556)** สรุปได้ดังนี้

(1) การผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน โดยที่การพัฒนา

กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทยยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในอนาคตได้อย่างเพียงพอ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบแผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พ.ศ. 2547-2556) ซึ่งมีเนื้อหาสาระครอบคลุมเป้าหมายการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยเน้นให้มีการผลิตนักวิจัยในอัตราส่วน 10 คนต่อประชากร 10,000 คน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนประมาณ 2 ล้านบาทสำหรับนักวิจัย 1 คนต่อปีโดยเฉลี่ย การผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูง และการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาคในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบางสาขา

(2) ในการนำแผนกลยุทธ์ฯ ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น คณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้จัดทำแผนที่นำทางของการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ. 2549-2556) โดยมีจุดเน้น คือ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษสนใจประกอบอาชีพเป็นนักวิจัยและพัฒนา การพัฒนาครูและคณาจารย์ที่สอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การส่งเสริมทักษะระดับสูงในภาคอุตสาหกรรมและการผลิต และการประสานงานและกำกับดูแลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนที่นำทางอื่นๆ อีก 5 แผน ในแผนกลยุทธ์ดังกล่าว

(3) ปัจจุบัน ได้ดำเนินกิจกรรมหลายอย่างในแผนที่นำทางแล้ว และอยู่ระหว่างการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจว่า ทุกคนมีแผนที่เดียวกันและใช้แผนที่นี้เป็นเส้น

นำทางเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ ยังได้จัดให้มีการประชุม/สัมมนาอย่างต่อเนื่องเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากหน่วยงาน/บุคคลที่เกี่ยวข้อง

7) Mr. John Merrow ประธานบริษัท Learning Matters นำเสนอ สื่อวิดีโอ เรื่อง การลดลงของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา : ภาวะเสี่ยงของการอุดมศึกษา ซึ่งใช้เวลา 1 ปี ในการทำวิจัย และ 2 ปี ในการถ่ายทำในสถาบันการศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยใหญ่ที่เน้นการทำวิจัย มหาวิทยาลัยท้องถิ่น วิทยาลัยเอกชนชั้นนำ และวิทยาลัยชุมชนประเภท 2 ปี โดยมีกรณีศึกษาจำนวน 6 กรณี ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 นักดาราศาสตร์และอาจารย์อาวุโส ซึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรมมาก่อนแต่เคยอบรมการเป็นนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เมื่อเข้ามาสอนจึงได้รับการอบรมเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ เดิมใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แต่ต่อมาเปลี่ยนวิธีการสอนใหม่โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในห้องเรียนได้อย่างฉับพลันทันที ทำให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา และนักศึกษาได้เรียนรู้ในห้องเรียนมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 2 อาจารย์สอนนิชารัฐศาสตร์ ซึ่งสอนนักศึกษาจำนวน 225 คน ในห้องเรียนขนาดใหญ่ โดยให้นักศึกษาอ่านบทเรียนล่วงหน้า และบรรยายอย่างต่อเนื่องในห้องเรียน เนื่องจากเห็นว่า การสอนในห้องเรียนที่มีนักศึกษาจำนวนมากมีรูปแบบตายตัว และเป็นการยากที่จะหยุดการบรรยายเพียงเพื่อถามนักศึกษาบางคนว่าเข้าใจหรือไม่ นอกจากนี้ นักศึกษาที่เข้าเรียนล้วนเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยมี

สิ่งที่เป็นเสมือนข้อตกลงร่วมกันว่า ผู้เรียนไม่ต้องทำการบ้านมาก ไม่ต้อง
อยากรู้อยากเห็นมาก ผู้สอนจะไม่บังคับผู้เรียน และผู้เรียนก็จะไม่ทำให้
ผู้สอนต้องทำงานหนัก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนชอบ

กรณีศึกษาที่ 3 ครูที่อยู่ระหว่างการฝึกสอนเพื่อขอใบอนุญาต-
ประกอบวิชาชีพครูตลอดชีพ (tenure) ซึ่งจะต้องสอนประมาณ 6 ปี โดย-
เกณฑ์ในการพิจารณาให้ได้รับใบอนุญาตขึ้นกับการเรียนการสอน บริการ
ทางวิชาการที่ให้แก่ชุมชน และงานวิจัย แม้จะต้องการให้นักศึกษาได้รับ
สิ่งที่ดีที่สุด แต่ก็ต้องการผ่านการพิจารณาเพื่อเป็นครูตลอดชีพด้วย จึง
ต้องประนีประนอมระหว่างเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย
คือ การทำให้นักศึกษาอยู่ในสถาบันและจบตามหลักสูตร

กรณีศึกษาที่ 4 อาจารย์ชั่วคราวสอนวิชาจิตวิทยา ที่พอใจใน
รายได้และความเป็นอิสระ ใช้วิธีการสอนและข้อสอบชุดเดียวกันในวิทยาลัย-
ทุกแห่ง โดยเห็นว่า การใช้ตำราเรียนเล่มเดียวกันทำให้นักศึกษาเรียนใน
สิ่งที่เหมือนกัน จึงสามารถใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเดียวกันได้ทุกที่
ซึ่งในประเทศสหรัฐฯ นิยมจ้างอาจารย์ชั่วคราว เนื่องจากสามารถลดค่าใช้จ่าย-
ของสถาบันลงได้

กรณีศึกษาที่ 5 นักศึกษามหาวิทยาลัย ที่ทำงานเต็มเวลาในร้าน-
อาหารฟาสต์ฟู้ดในช่วงกลางคืน และเรียนเต็มเวลาในช่วงกลางวัน และ
เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยโดยหวังว่า จะได้งานที่ดีในบริษัทที่ดี แต่ด้วย-
สาเหตุจากความเหนื่อยล้าที่มากเกินไป จึงต้องย้ายไปเรียนที่วิทยาลัยชุมชน
ใกล้บ้านแทน

กรณีศึกษาที่ 6 นักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งได้รับเงินช่วยเหลือ

ค่าที่พัลลดลงภายหลังการแต่งงาน จึงต้องหยุดพักการเรียนชั่วคราวเพียงแค่ 3 สัปดาห์ ก่อนสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 2 เพื่อทำงานเต็มเวลา โดยหวังว่าจะสามารถเก็บเงินได้เพียงพอในช่วงฤดูร้อน เพื่อกลับมาศึกษาต่อได้ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ

9) การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย

การอุดมศึกษา มีการนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

(1) เงินอุดหนุนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องสะท้อนถึงความเชื่อที่เพิ่มมากขึ้นว่าการอุดมศึกษาเป็นสินค้าเฉพาะบุคคล (private good) มากกว่าสินค้าสาธารณะ (public good) ทั้งนี้ สหรัฐฯ มีแนวคิดในการแปรรูปสถาบันอุดมศึกษา (privatization) เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้เรียนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษามากขึ้น ส่งผลให้เกิดกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น และเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษามากขึ้น

ในขณะที่ประเทศไทยพบว่า ปัญหาพื้นฐานที่ทำให้ต้องปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา คือ จำนวนเงินที่รัฐสนับสนุนการอุดมศึกษามีมากเกินไป ความลำบากในการเพิ่มค่าหน่วยกิต และการขาดประสิทธิภาพของระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไทยอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Thailand's Income Contingent and Allowance Loan : TICAL) โดยมีแนวคิดสำคัญ คือ การให้ค่าหน่วยกิตสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง

ของการศึกษามากขึ้น

นอกจากนี้ การที่รัฐบาลประกาศใช้นโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษา-ระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา ส่งผลให้ค่าเล่าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาสูงขึ้น ผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับเปลี่ยนลักษณะการบริหารจัดการจากการเน้นกระบวนการเป็นการเน้นผลลัพธ์

(2) มหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาทำหน้าที่สำคัญในการทำวิจัยพื้นฐานระดับชาติและเป็นด้านหน้าของการคิดค้นนวัตกรรม บูรณาการการวิจัยเข้ากับการศึกษาและอบรมผู้นำรุ่นใหม่ ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม มหาวิทยาลัยเหล่านี้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน และแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยก็จะแตกต่างกันขึ้นกับประเภทของการวิจัย โดยเงินสนับสนุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างมากโดยมีภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งเงินที่ใหญ่ที่สุด ทั้งนี้ สหรัฐฯ มีสัดส่วนงานวิจัยพื้นฐาน ต่องานวิจัยพื้นฐานและประยุกต์ ต่องานวิจัยและ-พัฒนา เป็นร้อยละ 45-55 : 25-30 : 10

(3) ผู้แทนฝ่ายสหรัฐฯ ได้ยกตัวอย่างการพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ว่า มีการพัฒนาเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ การทำให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสมัครเป็นอาจารย์ การพัฒนาคณาจารย์ และการรักษาคณาจารย์ที่มีผลปฏิบัติงานดีให้ทำงานในมหาวิทยาลัยนานๆ โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากต่อความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากร คือ การมีโครงการเผื่อระวังในระดับคณะ ที่ให้ความสำคัญกับคณาจารย์ในทุกๆระดับ ในขณะที่ประเทศไทยมีการพัฒนาเครือข่ายเชิง-

กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อบูรณาการ-
การเรียนการสอน การวิจัย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไว้ด้วยกัน และ
สร้างความเป็นเลิศของระบบอุดมศึกษาไทย โดยมุ่งเป้าที่การพัฒนาบุคลากร-
และผลงานวิจัย การสร้างเครือข่ายกับต่างประเทศ และการพัฒนาความ
เข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านต่างๆ
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีแผนจะจัดตั้ง
เครือข่าย 20 เครือข่าย จำแนกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มกระบวนทัศน์ใหม่
กลุ่มฐานเศรษฐกิจของประเทศ กลุ่มการจัดการความรู้และทรัพยากรเพื่อ-
ความมั่นคงของชาติ กลุ่มวัฒนธรรมและสังคม และกลุ่มพิเศษ

(4) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ตำแหน่งระดับบริหารที่สำคัญของสถาบัน-
อุดมศึกษา มี 3 ตำแหน่ง คือ ประธานสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และ
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ โดยประธานสภามหาวิทยาลัยมักมาจากนักการเมือง
หรือข้าราชการที่มีชื่อเสียงที่เกษียณอายุแล้ว และไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรม-
เชิงวิชาการ ส่วนตำแหน่งอธิการบดีจะเป็นลักษณะของการหมุนเวียนระหว่าง
คณาจารย์อาวุโส ผ่านกระบวนการคัดสรรหรือเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการ
คัดสรรจะทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้ที่ดีที่สุด ซึ่งกระบวนการคัดสรร-
อธิการบดีของมหาวิทยาลัยในไทยยังอยู่ในวงแคบเมื่อเปรียบเทียบกับสหรัฐฯ
สำหรับตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่จะมีภูมิหลังทางวิชาการ
และเป็นที่นับถืออย่างมากในวงการวิชาการ

(5) จากประสบการณ์ของฝ่ายสหรัฐฯ ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารจะต้อง
เคารพบุคลากรในองค์กร ซึ่งจะมีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพสูง จึงต้อง-
ปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งๆ

จะมีคณาจารย์เป็นผู้ปฏิบัติการ ผู้บริหารจึงต้องประพฤติเสมือนเป็นผู้จัดการของคณาจารย์แต่ไม่ควรสั่งการว่า จะต้องทำอะไรบ้าง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องแก้ปัญหาอุปตันไปด้วยโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการในมหาวิทยาลัยและเชื่อมโยงกระบวนการเข้ากับผลงาน โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมองค์กร นอกจากนี้ โครงการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น มีโอกาสได้รับการส่งเสริมและย้ายไปทำงานใหม่ในส่วนอื่นของมหาวิทยาลัยมากขึ้น และมีโอกาสน้อยลงที่จะลาออกจากมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำให้เกิดการผูกมิตรข้ามคณะ/วิทยาลัย ส่งผลให้การประสานงานมีความราบรื่นขึ้น

(6) ประเทศไทยควรเชื่อมโยงการพัฒนาผู้นำกับการผลิตบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยประสานการดำเนินงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณและหน่วยงานจัดสรรทุนการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับปริญญาเอกมีส่วนร่วมในโครงการความร่วมมือเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

(7) จากการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี (President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10-21 เมษายน 2548 มีข้อเสนอในการที่จะพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำว่า มหาวิทยาลัยต้องมีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นที่จะเป็นแหล่งผลิตคนมีคุณภาพ สร้างองค์ความรู้ ผลิตงานวิจัย ที่มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติและเป็นมันสมองของสังคม มี "การเชื่อมต่อ" ข้ามระยะเวลาอันยาวนาน โดยมี "ประเพณีของความเป็นเลิศ" เป็นฐาน การมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง การมีสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญที่สวยงามเป็นสัญลักษณ์ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่องในการทำงานของทีมงานบริหาร มีความ

มุ่งมั่น การทุ่มเท และความไม่เห็นแก่ตัวของผู้ปฏิบัติ และให้ความสนใจ
แก่สิ่งที่นักศึกษาได้รับ

วิทยาศาสตร์ศึกษา มีการนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายใน-
ประเด็นต่อไปนี้

(1) สหรัฐฯ พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงการ-
พัฒนาการศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการ การพัฒนาวิชาชีพครูในระยะ
ยาว การสร้างแรงจูงใจด้านการเงิน การใช้ประโยชน์สูงสุดจากผู้เชี่ยวชาญ
ที่อยู่ในภาคเอกชนและอุดมศึกษา และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา
วิชาชีพครู

(2) บริษัทออราเคิล เอเชีย แปซิฟิก ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ
การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาส
การเรียนรู้นักเรียนและการเลือกเรียนสายอาชีพ การเตรียมฝึกทักษะ
ทางเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่โรงเรียนต่างๆ ทั่วโลกและสร้างทักษะโดย-
เฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับศตวรรษที่ 21

(3) แรงผลักดันสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาของ
ประเทศสหรัฐฯ มาจากความต้องการนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร เพื่อ
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และผลสัมฤทธิ์ทางวิชา-
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษาของนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษา
และมัธยมศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่
พัฒนาแล้วในแถบเอเชีย ทำให้สหรัฐฯ ต้องกำหนดสาขาวิชาที่อยู่ในความ-
สนใจและเส้นทางอาชีพการสอนอย่างเป็นทางการ และมีโครงการทาง
วิทยาศาสตร์หลายโครงการที่รับการสนับสนุนจากมูลนิธิวิทยาศาสตร์

แห่งชาติ (National Science Foundation) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อเปิดโลกทัศน์ด้านวิทยาศาสตร์ให้นักวิชาการรุ่นใหม่ นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลกลาง-ประเทศสหรัฐฯ "ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกทอดทิ้ง" (No Child Left Behind) ส่งผลดีในระยะยาวในการกระตุ้นให้เกิดการทำวิจัยเชิงประยุกต์มากขึ้น จากเดิมซึ่งเน้นการทำวิจัยพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่

(4) สำหรับประเทศไทย ระบบการศึกษาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลาง มีข้อดีคือ สามารถขยายเชิงปริมาณได้รวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ต่ำ และไม่ได้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้แก่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมากนัก ซึ่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ และการปฏิบัติในชีวิตจริง จะเกิดผลสัมฤทธิ์มากกว่า จึงควรเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านการศึกษาจากเน้นความรู้เชิงทฤษฎีหรือความรู้ในตำรา (Explicit Knowledge) เป็นการเน้นความรู้เพื่อการปฏิบัติหรือความรู้ในคน (Tacit Knowledge) ที่จะทำให้การเรียนรู้ทั้งสองแบบช่วยเสริมพลัง (synergy) ซึ่งกันและกัน

(5) การวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยในระยะยาว ควรวิเคราะห์บนพื้นฐานของจุดแข็งของประเทศ โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาระดับอุปสงค์ของประเทศ สิ่งที่ทำแล้ว สิ่งที่ยังไม่ได้ทำ และสิ่งที่ต้องการทำ เพื่อมุ่งเป้าไปยังจุดที่ต้องการ และคำนึงถึงการให้บริการแก่สถาบันต่างๆ ในภูมิภาค และรัฐควรมีบทบาทสำคัญในการวางแผนพัฒนาระดับชาติเกี่ยวกับการผลิตกำลังคนสายวิทยาศาสตร์ การสร้างผลตอบแทน การสนับสนุนและกระตุ้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้เลือกทำงานในสายวิทยาศาสตร์ การให้ผู้รับทุนเลือกประกอบอาชีพ

เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

(6) แนวทางการผลิตครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ควรมีความแตกต่างกัน โดยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ช่วงชั้นที่ 3-4 ควรเน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนในระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 ควรเน้นเรื่องจิตวิทยา วิธีสอน และวิชาชีพครู โดยเน้นการสอนด้าน วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และการสอนให้เกิดจิตพิสัยที่ดี ผูกการใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และเรียนรู้จากบูรณธรรมสู่นามธรรมเพื่อเป็นการปูพื้นฐานไปสู่ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาต่อไป

(7) โดยที่ประเทศไทยขาดแคลนกำลังคนที่ได้รับการฝึกอบรม อย่างดีในสาขาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จึงควรเน้นการเรียนรู้อ และการใช้เทคโนโลยีช่วยในการยกระดับการเรียนรู้ในสาขาที่ขาดแคลน

(8) ปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย คือการที่ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มักไม่สนใจ ภาษาและการพัฒนามนุษย์ ทำให้เทคโนโลยีขาดคุณค่า ดังนั้น ควรทำให้ ครูเห็นภาพการพัฒนาให้นักเรียนในองค์กรวมตามระดับการศึกษา

(9) การที่หลักสูตรฝึกหัดครูเน้นเนื้อหาและวิธีการสอนโดยมีได้ คำนี้ถึงวิธีการทำให้นักเรียนเรียนรู้สถานการณ์จริงของชีวิต ส่งผลให้เกิด การขาดทักษะชีวิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ที่สำคัญต่อการดำรงชีพในสถานการณ์ของโลก ณ ขณะใด ขณะหนึ่ง ที่ควรมีจิตใจที่เอื้ออารี สันติสุข สำหรับชีวิตอื่นๆ ในโลกด้วย ควรบูรณาการการเรียนรู้อ การสอนและการวิจัย เข้าด้วยกัน และให้ความสำคัญกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

(10) โดยที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงมาก การเรียนการสอนวิชา

วิทยาศาสตร์จึงควรเปลี่ยนให้ทันสภาพการเปลี่ยนแปลง โดยควรเพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้แบบเชิงรุก

(11) จากการศึกษาดูงานการสอนวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา วิทยาลัย และศูนย์วิทยาการสนับสนุนการเรียนรู้ของประเทศสหรัฐอเมริกา ของคณะคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ พบว่า การพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย ควรสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างมหาวิทยาลัย-โรงเรียน-บริษัท ส่งเสริมให้นักเรียนทำวิจัย และกิจกรรมที่สร้างสรรค์โดยสอดแทรกในหลักสูตรคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา ให้ทุนการศึกษาเพื่อดึงดูดผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และครู และสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและทรัพยากรแก่ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา รวมทั้งปรับปรุงการอบรมครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา

(12) ควรมีการพัฒนาโครงการความร่วมมือระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมและพัฒนาครูประจำการ การปรับปรุงตำราวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และสื่อการเรียนการสอน โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การจัดหลักสูตรที่ให้นักศึกษาไทยเรียนในประเทศไทยและทำงานวิจัยในสหรัฐฯ และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาของทั้ง 2 ประเทศ ที่มีการฝึกปฏิบัติดีเด่น (best practice) ในด้านต่างๆ

10) การดำเนินงานในขั้นต่อไป

คณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ได้นำประเด็นสำคัญที่ได้จากการอภิปรายมาประชุมเพื่อหาแนวทางการดำเนินงาน

ในขั้นต่อไป ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(1) แนวทางการดำเนินงาน การปฏิรูปการอุดมศึกษา จะเน้นเรื่อง การพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา และการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษา- โดยเฉพาะกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต ส่วนกลุ่มวิทยาศาสตร์ศึกษา จะเน้นเรื่อง สาธารณการเรี ยนรู้ และการพัฒนา ครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของ นักเรียนที่หลากหลาย

(2) ในด้านการศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง ประเทศนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ ผู้เขารวมโครงการได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์จริง แต่ละฝ่ายควรเก็บรวบรวม- และศึกษาข้อมูลในเบื้องต้น เพื่อกำหนดรายละเอียดที่ต้องการศึกษา รวมทั้งประเภทและระดับของสถานศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม และ เมื่อได้ความชัดเจนแล้ว จึงแจ้งความประสงค์ไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อขอ ความร่วมมือในการประสานงานเพื่อคัดสรรสถาบันการศึกษาที่เป็นผู้นำใน- ด้านที่ต้องการศึกษาดูงาน โดยฝ่ายสหรัฐฯ ยินดีประสานสถาบันอุดมศึกษา- อื่นๆ ในประเทศสหรัฐฯ ทั้งสถาบันที่มีความร่วมมือและสถาบันที่ไม่เคยมี- โครงการความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย เพื่อให้ไทยสามารถ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ได้กว้างขวางขึ้น

(3) กำหนดเวลาและสถานที่จัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 4 มีกำหนดจัดในปี พ.ศ. 2550 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อสานต่อ- โครงการฯ ตามที่ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในหลักการ โดยให้ทั้งสองฝ่ายใช้ เวลาในช่วงระหว่างนี้จนถึงก่อนการจัดประชุม ติดต่อกับ ประสานงาน และ วางแผนในรายละเอียด

ตอนที่ 1

พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในพิธีเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
วันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สรุปปาฐกถาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เรื่อง พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา
(My Career in Education)

คำกราบบังคมทูลเนื่องในโอกาสที่
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
โดย ศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต
ประธานคณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

พระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในพิธีเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
วันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ กับพวกท่านอีกครั้งหนึ่ง และขอขอบใจท่านทั้งหลายที่มาร่วมอวยพรข้าพเจ้าเนื่องในโอกาสครบรอบวันเกิด 50 ปี ของข้าพเจ้า

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งสำหรับประเทศชาติเฉกเช่นเดียวกับการพัฒนาแต่ละบุคคล นานาประเทศล้วนมีนโยบายหลักในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพที่ดีที่สุดสำหรับเด็กในประเทศด้วยการสนับสนุนเงินทุนและทรัพยากรอื่นๆ ที่จำเป็น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของเด็กนั้น สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือ การจัดการศึกษาโดยตระหนักถึงความแตกต่างและความหลากหลายของศักยภาพและความสามารถทางสติปัญญาในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

การวางแผนและนโยบายทางการศึกษา ตลอดจนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติควรสัมพันธ์กับศักยภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งต้องการการวิจัยเชิงนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การลงทุนทั้งในรูปของเงินทุนและความพยายาม สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้าพเจ้าขอเฝ้าท่านทั้งหลายประสบความสำเร็จสำหรับความพยายามอย่างต่อเนื่อง ที่ได้อุทิศตนเพื่อการทำวิจัยเชิงนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

ข้าพเจ้าเชื่อว่าผลการวิจัยจะเสนอแนะแนวทางที่แม่นยำและทำให้พวกเรา
สามารถขับเคลื่อนความพยายามไปในทิศทางที่ถูกต้องได้

บัดนี้ ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ และหวังว่า
การประชุมครั้งนี้จะประสบความสำเร็จด้วยดี

สรุปปาฐกถาของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เรื่อง พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา
(My Career in Education)

ข้าพเจ้าจะพยายามรักษาเวลา เนื่องจากจะต้องมอบเวทีนี้ให้แก่วัฒนธรรมว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ เวลา 9.45 น. ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอขอบคุณคณะผู้แทนฝ่ายสหรัฐอเมริกา ที่เดินทางมาประเทศไทยเพื่อการประชุมโต๊ะกลมฯ ครั้งนี้ และยินดีต้อนรับอีกครึ่งหนึ่ง โดยหวังว่าท่านทั้งหลายจะทำงานได้อย่างเต็มที่และมีความสุขระหว่างที่อยู่ในประเทศไทย หากท่านประสงค์จะทำสิ่งใด โปรดอย่าลังเลที่จะแจ้งคณะผู้จัดงานชาวไทยของข้าพเจ้า ซึ่งจะคอยดูแลท่าน ข้าพเจ้ามั่นใจว่า พวกเขายินดีที่จะทำให้ท่านทั้งหลายอยู่ที่นี่อย่างมีความสุขและสนุกสนาน

ข้าพเจ้าพิจารณาตนเองว่าเป็นตัวแทนของการศึกษาไทย เป็นผลผลิตของระบบการศึกษาไทยอย่างสมบูรณ์ โดยได้ใช้ระยะเวลาจนถึง 16 ปีในโรงเรียน และมากกว่านั้นในระดับอุดมศึกษา

ในระหว่างที่ไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ข้าพเจ้าได้เยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ที่น่าสนใจหลายแห่งซึ่งรวมถึงมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ด้วย และได้รับข้อมูล ความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ มากมาย โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างมิตรกับชาวอเมริกันหลายคน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการทำงานของข้าพเจ้า ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2540 ข้าพเจ้ามีโอกาสเยี่ยมชมบัณฑิตวิทยาลัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เพนซิลเวเนีย และได้ฟังการสรุปโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของคณะ

โครงการหนึ่งในบรรดาโครงการเหล่านั้น คือ คณะศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการด้านการศึกษากับหลายประเทศ โดยเฉพาะในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐฯ และประเทศอื่นๆ จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดว่า น่าจะดำเนินโครงการลักษณะดังกล่าวกับครูในโรงเรียนไทยเช่นกัน จึงได้หารือ Dr. Cheng Davis รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยคณะศึกษาศาสตร์ ในเรื่องการคัดสรรครูและผู้บริหารโรงเรียนในประเทศไทยจำนวนหนึ่ง เพื่อสังเกตและศึกษาวิธีการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของครูในประเทศสหรัฐฯ โดยให้ครูไทยมีโอกาสพักที่บ้านของครูชาวสหรัฐฯ หลังจากนั้น จึงเกิดการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 1 ขึ้น ดังนั้นการประชุมโต๊ะกลมฯ ครั้งนี้จึงเป็นผลผลิตจากโครงการนี้เช่นกัน และข้าพเจ้ารู้สึกยินดีที่ได้เป็นประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

ในด้านอุดมศึกษา ข้าพเจ้าเป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามาเกือบ 25 ปี จุดเด่นของโรงเรียนนี้คือ มีหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ในสาขาต่างๆ มากมาย และมีหลักสูตรที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์พื้นฐานทั้งในสาขาฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยาด้วย ปัจจุบันยังมีวิชาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และไบโอเทคโนโลยี โดยข้าพเจ้าเริ่มสอนในคณะกฎหมายและสังคมศาสตร์ก่อน และภายหลังได้สอนวิชาประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินโครงการความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยอื่นๆ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งใน

และต่างประเทศ รวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยได้ให้เกียรติมาบรรยายด้วย

นอกจากงานสอนในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าแล้ว ข้าพเจ้าคุ้นเคยกับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และการอาชีวศึกษาอีกเล็กน้อย เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ที่ข้าพเจ้าทำงานมีได้อยู่ในเขตเมืองใหญ่ ดังนั้น การที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้จึงต้องอาศัยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยและงานวิจัยด้านการพัฒนาครูและเทคนิคการสอนนักเรียนจำนวนมาก รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านอาหารและโภชนาการซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการศึกษา

ข้าพเจ้าขอเริ่มจากโครงการเกษตรกรรมในโรงเรียน โดยการปลูกผักเลี้ยงสัตว์และปลาที่กินได้ การทำเกษตรกรรมทำให้โรงเรียนมีอาหารเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็สามารถฝึกนักเรียนให้มีทักษะด้านการทำเกษตรกรรม โดยให้นักเรียนสังเกต จดบันทึกการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในเวลาเดียวกัน เนื่องจากเราได้บรรจุเนื้อหาสาระเหล่านี้ในวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา นักเรียนจะต้องทำงานเป็นหมู่คณะแบบวิถีประชาธิปไตย เพื่อสร้างความมั่นใจว่า พวกเขาจะสามารถแสดงความคิดเห็นในการประชุม โดยความคิดเห็นที่แตกต่างกันเหล่านี้จะได้รับการนำไปปฏิบัติ ไม่มีใครเป็นเผด็จการในโรงเรียน ซึ่งต่อมาในภายหลัง มีบุคคล/หน่วยงานจากภาคส่วนต่างๆ อาทิ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น ได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในการทำเกษตรกรรม การบริหารจัดการแหล่งน้ำที่ใช้เป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ซึ่งต้องการแหล่งน้ำสำหรับ-

กิจกรรมการเกษตรในโรงเรียน และในขณะเดียวกันต้องแบ่งปันการใช้น้ำกับชุมชนด้วย มิฉะนั้นแล้ว จะเกิดปัญหาขึ้น ดังนั้น จึงต้องจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับทุกคนในท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังมีการทดลองวิจัยเกี่ยวกับสภาพดินและการปลูกพืชที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงสภาพดิน ซึ่งจำเป็นต้องรู้ถึงวิธีการฝึกทำเกษตรกรรมที่ดี และต้องการแรงงานที่มีสุขอนามัยดี ดังนั้น จึงต้องการการฝึกปฏิบัติอย่างมาก รวมทั้งห้องทดลอง และอุปกรณ์การทดลองหลายชิ้น ในกรณีดังกล่าว มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการช่วยเหลือเป็นอย่างมาก เช่น ในเขตพื้นที่ที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงาน เป็นแหล่งที่มีการระบาดของเชื้อมาลาเรีย จึงต้องมีการทดลองในพื้นที่ขนาดใหญ่

โครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรจากประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ดำเนินการทดลองและสอนคนในหมู่บ้านให้เรียนรู้วิธีการทดลอง อย่างไรก็ตาม ในโครงการของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความกังวลเนื่องจากเมื่อไปเยี่ยมเยือนโรงเรียนประชาชนมิได้นั่งบนเก้าอี้หรือยืนต่อหน้าข้าพเจ้า แต่จะนั่งหรือหมอบกราบอยู่บนพื้นแทน ซึ่งเป็นการไม่ดีต่อสุขอนามัยของพวกเขา โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้ถ้าครูไม่สามารถมาสอน และนักเรียนไม่สามารถมาเรียนได้

ในการสรรหาอุปกรณ์การทดลองนั้น บางครั้งครูสามารถนำอุปกรณ์การแพทย์ที่โรงพยาบาลทิ้งแล้วมาดัดแปลงเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เก็บตัวอย่างเลือดและทดสอบที่ใช้ได้ผลดี มหาวิทยาลัยทั้งในคณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาสาธารณสุขมูลฐาน โดยช่วยทำวิจัยระดับ

หมู่บ้านเพื่อแก้ปัญหาทำนองนี้ และนักเรียนระดับประถมศึกษาก็สามารถมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวโดยสัมภาษณ์ประชาชน เสนอความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ และนำมาเสนอในห้องเรียน

นอกจากนี้ มีโครงการฉีดวัคซีนต่างๆ ซึ่งวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอได้ผลค่อนข้างดีมากในโรงเรียน แม้ว่าจะมีโครงการการบริโภคน้ำอย่างถูกหลักสุขอนามัยในโรงเรียน แต่ก็ยังต้องจัดการกับปัญหาการบริโภคน้ำอย่างไม่ถูกหลักสุขอนามัย เนื่องจากยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ผอม ขาดสารอาหารสำคัญ และมีปัญหาพยาธิ ในเด็กนักเรียนบางคนพบพยาธิมากกว่า 4-5 พันธุ์ อยู่ในท้อง และมหาวิทยาลัยก็ได้มีบทบาทช่วยเหลือในการถ่ายพยาธิ

โรงเรียนยังมีโครงการอื่นๆ อาทิ โครงการทันตกรรม โครงการศิลปะทัศนกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งในการผลิตสินค้านั้น ต้องอาศัยความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคจากคณะและมหาวิทยาลัยต่างๆ ในการวิจัย พัฒนา ควบคุมคุณภาพ นอกเหนือไปจากการทำเทคนิคการตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าของโรงเรียน ทั้งนี้ พวกเราสามารถทำได้แบบมีอาชีพด้วยความช่วยเหลือของมหาวิทยาลัยบางแห่ง

โครงการที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ มีการทำสวนพฤกษศาสตร์และสมุนไพรในโรงเรียน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องในการเก็บพืชทั้งในสภาพสดและแห้ง การเก็บรักษาสมุนไพร โดยสอนศิลปะควบคุมไปด้วย เช่น การระบายสี การสกัดภาพ ซึ่งนักเรียนค่อนข้างสนใจในวิชานี้

การสร้างห้องปฏิบัติการทดลองในโรงเรียนจะขึ้นกับสภาพของแต่ละโรงเรียน โดยพยายามทำให้ไม่สลับซับซ้อน ซึ่งในบางครั้ง อาจเป็นเพียง

สถานที่ฝึกฝนทักษะการทำงานเท่านั้น ครูบางคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยได้ออกแบบเครื่องมือทดลองเอง ซึ่งในการดำเนินโครงการต่างๆ ของโรงเรียนนั้น มีนวัตกรรมทางความคิดเกิดขึ้นมากมาย ผลผลิตทางด้านเกษตรกรรม เช่น กล้วย สามารถแจกจ่ายให้ประชาชนในชุมชนได้ ซึ่งเป็นการบริการชุมชนประเภทหนึ่ง

ข้าพเจ้ายังได้รับคำแนะนำจากศาสตราจารย์ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายสหรัฐฯ แม้ว่าจะศึกษาในโรงเรียนไทยซึ่งมีครูส่วนใหญ่เป็นคนไทย แต่ครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ศึกษาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ซึ่งผู้สอนเป็นอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ณ สถาบันแห่งนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นครั้งแรก

ในสาขาการพัฒนาชุมชนและการศึกษา ข้าพเจ้าเริ่มต้นจากนักเรียนอนุบาลและประถมศึกษา และต่อมาภายหลังได้จัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กเล็ก ด้วยเห็นว่าการศึกษาในหมู่บ้านมาอยู่รวมกันที่ศูนย์ดูแลเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล จะทำให้ง่ายขึ้นต่อการให้ภูมิคุ้มกันกับเด็กเหล่านั้น

ข้าพเจ้าได้ทำงานร่วมกับศาสตราจารย์ชาวอเมริกันคนหนึ่งในด้านโภชนาการและการสร้างภูมิคุ้มกัน ทั้งกับเด็ก หญิงมีครรภ์ และแม่ที่ดูแลเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ด้านสุขอนามัยจนถึงขั้นประถมศึกษาตอนปลาย ส่งผลให้ปัจจุบันปัญหาการขาดโปรตีนและพลังงานลดน้อยลง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับเรื่องวิตามินและเกลือแร่ เช่น ปัญหาการขาดสารไอโอดีน ซึ่งศาสตราจารย์ชาวอเมริกันได้แนะนำข้าพเจ้าให้รู้จักกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาเดียวกันในประเทศต่างๆ ที่ไปเยี่ยมชมเยือน ตัวอย่างเช่น ในคราว

ไปสหรัฐอเมริกา เมื่อปีที่แล้ว ข้าพเจ้าได้ฟังการบรรยายในสาขาโภชนาการ และเมื่อข้าพเจ้าบอกว่า จะไปอิหร่านอีก 2-3 วันข้างหน้า ศาสตราจารย์ชาวอเมริกันได้เอ่ยชื่อผู้เชี่ยวชาญชาวอิหร่าน และ ณ กรุงเตหะราน ข้าพเจ้ามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญชาวอิหร่านดังกล่าวในสาขาโภชนาการ ถือเป็นเครือข่ายระดับโลกในทุกสาขาวิชา ที่ทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้ เมื่อมีโอกาสไปประเทศต่างๆ

ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปเยือนประเทศแถบเอเชียใต้ พร้อมกับผู้แทนจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ และมหาวิทยาลัยในอเมริกา เพื่อเยี่ยมบ้าน หากได้ข่าวว่าบ้านใดมีเด็กที่เพิ่งคลอด จะกรีบไปที่บ้านดังกล่าวเพื่อสัมภาษณ์แม่ที่เพิ่งคลอดลูก ดูว่าเด็กเป็นอย่างไร ศึกษาสภาพแม่และลูก และเยี่ยมบ้าน

ในเวลาต่อมามีคณะผู้เชี่ยวชาญเดินทางมาประเทศไทย ข้าพเจ้าเป็นมัคคุเทศก์ ซึ่งสถานที่บางแห่ง คณะผู้แทนจากฝ่ายสหรัฐฯ จะได้ไปเยี่ยมเยือนภายหลังการประชุมนี้ ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ได้บริจาคเงินเข้ากองทุน เพื่อสนับสนุนการขยายโรงเรียนสาขาไปยังพื้นที่อื่นๆ ในชนบท และโรงเรียนที่ข้าพเจ้าไปมาเมื่อเร็วๆ นี้มี 14 สาขา (campuses) ครูใหญ่ต้องใช้เวลาในการเดินทางด้วยเท้าไปยังโรงเรียนสาขาเหล่านั้นประมาณ 2 ชั่วโมงหรือมากกว่านั้น การขยายโรงเรียนสาขานี้บวามีความจำเป็นและมีคุณค่ายิ่ง ได้มีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการและส่งให้กับผู้บริจาคทุกคน ซึ่งทุกคนมีความพึงพอใจ และให้การสนับสนุนในโครงการอื่นๆ อีกมากมาย มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหลายแห่ง ซึ่งศูนย์ดังกล่าวไม่ถือเป็นโรงเรียนเสียทีเดียว เพราะมีนักเรียนค่อนข้างน้อยและเป็นเรื่อง

ที่ค่อนข้างยากที่จะอาศัยครูในระบบปกติไปสอนที่นั่น ดังนั้น จึงต้องอาศัย
กองทุนนี้สร้างโรงเรียนเล็กๆ ในรูปแบบง่ายๆ และมีครูเพียง 1-2 คน ที่
สามารถพูดภาษาท้องถิ่น ครูจะทำหน้าที่ทุกอย่างในโรงเรียนนับตั้งแต่
การสอนในชั้นเด็กเล็กจนถึงชั้นเรียนที่สูงขึ้น และสอนประชาชนในตอนเย็น
รวมทั้งทำงานด้านการเกษตร ปรุงอาหาร นับว่าเป็นการใช้เงินบริจาค
ที่มีประสิทธิภาพมาก

นอกจากนี้ ยังมีโครงการให้ครูได้ไปศึกษาดูงานตามที่ข้าพเจ้าได้
กล่าวถึงมาแล้ว โครงการประชุมโต๊ะกลมฯ มีประเด็นที่น่าสนใจมากมาย
ในการนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน ที่สำคัญ เช่น การเงิน แม้ประเทศไทย-
จะมีได้ยากจนมากจนเสมือนกับไม่มีอะไร พอมีเงินอยู่บ้างแต่ควรใช้เงิน
ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นี่เป็นสิ่งสำคัญมาก

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชบิดาทรงดำเนินงานโครงการความร่วมมือ-
กับมูลนิธิหลายแห่งในประเทศสหรัฐฯ แต่โดยทั่วไปเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก
เพราะต้องเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลของสองประเทศ แมว่าใน
ความจริงสามารถทำงานร่วมกับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรและชุมชนใน
สหรัฐฯ มากมาย ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเป็นมิตรที่ดี ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่-
มีบทบาทในความร่วมมือทางวิชาการสำหรับการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ
ในครั้งนี้

ก่อนจบการบรรยาย ข้าพเจ้าขอแนะนำเสนอโครงการต่างๆ พร้อมอธิบาย-
ด้วยรูปภาพ ดังนี้

การใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ จัดทำแผนที่โรงเรียน ที่บ้าน
ห้วยขุ่น บ้านสี่หลัง บ้านสามหมื่น อำเภอแม่ละมาด จังหวัดตาก พบว่า

มีบางพื้นที่ที่ไม่มีบริการทางการศึกษา ข้าพเจ้าทำงานโดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน กรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยกันเขียนโครงการขึ้น ซึ่งมีทั้งโครงการที่มีเงินทุนสนับสนุนของตนเองและโครงการที่ได้รับการสนับสนุนทั้งจากคนไทยและเพื่อนชาวต่างชาติ และพื้นที่นั้นคือพื้นที่ที่เพื่อนชาวอเมริกันได้ให้ความช่วยเหลือ จากแผนที่ ต้องเดินทางข้ามหุบเขาระยะทาง 3 กิโลเมตร และในฤดูฝนจะมีโคลนตม (ระยะทางดังกล่าวอาจดูไม่ไกลสำหรับการเดินทางในเมือง หรือการเล่นสกีกลางหิมะ) ข้าพเจ้าได้ไปในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเรียนรู้ชุมชน ทำให้ทราบข่าวสารข้อมูล ลักษณะของผู้คน รายได้ของประชากร ซึ่งพบว่ามีรายได้เพียงประมาณปีละ 100 เหรียญสหรัฐ

โครงการดอยตุง ซึ่งคณะจะเดินทางไปเยี่ยมชมนั้นเหมือนกัน เป็นโครงการในพื้นที่ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระอัยยิกา เคยเสด็จฯ ประทับ ผู้คนที่มาอาศัยที่นั่นส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพที่เดินทางเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การทดลองด้านการเกษตร ส่งผลให้ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงและไม่มีงานทำในอดีตได้มีงานทำ ในโครงการมีการทำหัตถกรรมปลูกพืช เช่น ถั่วแมคคาเดเมีย กาแฟ เพื่อนำมาแปรรูปเป็นอาหาร ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถช่วยเหลือได้ในขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพ และการบำรุงรักษาเครื่องมือให้ใช้ได้นาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกันในด้านเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งมีหลากหลายสังกัด และด้านการคำนวณและคาดการณ์ประชากรในอนาคต รวมทั้งการรับเด็กต่างชาติจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าเรียน ซึ่งมีบางโรงเรียนมีเด็กต่างชาติถึงร้อยละ 80 และมีเด็กไทยเพียงร้อยละ 20 คนเหล่านี้มีหลัก-

รับประกันว่าจะสามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

โรงเรียนจิตรลดา เป็นโรงเรียนที่ข้าพเจ้าศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชบิดาทรง ก่อตั้งโรงเรียนนี้ และปัจจุบันอยู่ในความอุปถัมภ์ของข้าพเจ้า ครูที่เข้ารวม ในโครงการแลกเปลี่ยน รวมถึงมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่ได้รับทุนไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (บ้านเรียน) ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุน จากบริษัทต่างๆ ในประเทศฝรั่งเศส การสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนใน จังหวัดต่างๆ เกิดขึ้นจากการที่ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ต่างๆ และทราบว่าพื้นที่เหล่านั้นมีความต้องการโรงเรียน ในการสร้างบ้านเรียน ได้ส่งคนซึ่งสามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้แจ้งให้ชาวบ้านทราบว่าจะมีการก่อสร้าง บ้านเรียน ซึ่งหากประชาชนเห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวก็จะเข้าร่วมก่อสร้าง บ้านเรียน และมาเรียนพร้อมทั้งส่งลูกหลานมาเรียนด้วย ซึ่งผู้ที่มาเรียนมี อายุต่างๆ กัน และมีจำนวนหญิง-ชายพอๆ กัน ซึ่ง ณ บ้านเรียนจะมีอุปกรณ์ การศึกษา มีพลังงานแสงอาทิตย์ และอุปกรณ์สำหรับการเรียนทางไกล

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนดังกล่าวจะมีอายุครบ 50 ปีในปีหน้า ก่อนที่จะก่อสร้างโรงเรียนดังกล่าว ตำรวจตระเวนชายแดน ได้ลาดตระเวนพบว่า มีประชาชนในพื้นที่จำนวนหนึ่งขาดโอกาสทางการ ศึกษา ตำรวจเหล่านั้นได้ใช้ความรู้เท่าที่มีอยู่สอนและต่อสู้เพื่อให้มีไฟฟ้าใช้ ในระยะแรกถือเป็นการงานส่วนตัวของตำรวจ แต่ต่อมาเมื่อผู้บังคับบัญชา เล็งเห็นความสำคัญจึงให้การสนับสนุน และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระ ครีนาครินทรบรมราชชนนี พระอัยยิกา และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชบิดา เพื่อทรงอุปถัมภ์สมทบกับเงินที่ได้จากการบริจาค ปัจจุบัน-
ข้าพเจ้ารับผิดชอบด้านโภชนาการและหาทางให้นักเรียนได้รับการศึกษา
ต่อเนื่อง ซึ่งมีนักเรียนบางคนจากโรงเรียนดังกล่าวสำเร็จการศึกษาใน
ระดับปริญญาโท แม้จะยังไม่มีใครสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกก็ตาม

งานฝีมือการจักสานวัสดุที่ทำจากพืช เป็นลวดลายต่างๆ ซึ่งได้นำ-
ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดออกจำหน่าย การจักสานดังกล่าวมีครุจากชุมชนซึ่ง
เรียนรู้อาชีพจักสานสืบต่อจากพ่อแม่เป็นผู้สอน

ศูนย์ดูแลเด็ก ได้ริเริ่มไว้ที่จังหวัดนราธิวาส ในภาคใต้ของประเทศไทย
เมื่อหลายปีก่อน ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจที่ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่
ก้าวหน้าของชุมชนหมู่บ้าน เด็กเหล่านี้ในปัจจุบันเป็นผู้ใหญ่มีงานทำแล้ว
บางเป็นพยาบาล บางเป็นช่างเทคนิค

ชั้นเรียนที่ข้าพเจ้าสอนนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
โรงเรียนมีโครงการพิเศษต่างๆ มากมาย มีการเชิญเจ้าหน้าที่จากสถานทูต
รวมทั้งจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยมาบรรยาย-
หลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเลือกตั้ง ที่นี่นักศึกษาวิชาทหารได้มี
โอกาสเรียนรู้จากศาสตราจารย์ชาวอเมริกันโดยวิธีการประชุมทางไกล (VDO
Conference) โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการให้นักเรียนใช้ ในส่วนบุคลากรของ-
โรงเรียนปัจจุบันมีอาจารย์สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกหลายคน
ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์จากต่างประเทศ

โรงเรียนสามเณร สังกัดสำนักพระพุทธรศาสนา เป็นโรงเรียนซึ่ง
ผู้ปกครองส่งบุตรหลานของตนให้บวชเป็นสามเณร เนื่องจากมีฐานะยากจน
ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาระบบปกติได้ โรงเรียนสามเณรมีหลายแห่ง

กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ดำเนินการด้วยเงินงบประมาณ สมทบด้วยเงินบริจาค มีสามแผนรูปหนึ่ง เรียกข้าพเจ้าว่า "โยมแม่" มาเข้าเฝ้าเพื่อขอให้ข้าพเจ้าให้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในโรงเรียน ซึ่งข้าพเจ้าได้ให้ตามที่ขอ ความจริงแล้ว ข้าพเจ้าควรเป็น "โยมย่า" มากกว่าเป็น "โยมแม่" ที่โรงเรียนสามถนรมีสุนัขปฏิบัติกรทางภาษา มีทั้งภาษาไทย อังกฤษ และบาลีเพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอนหลักธรรมทางศาสนา การมีห้องฟังทางภาษาช่วยทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น

ภาพเด็กพิการ ในคราวไปประเทศสหรัฐอเมริกา เด็กเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้า แวะไปยังที่ต่างๆ เพื่อหาซื้ออุปกรณ์ รวมทั้งพยายามศึกษางานวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กเหล่านั้น

เด็กผู้หญิงไม่มีแขน ไม่มีขา สามารถไปไหนๆ ได้โดยใช้เก้าอี้ที่มีล้อเลื่อนสำหรับคนพิการ (wheelchair) เด็กคนนี้มีแม่คนเดียว มีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และสามารถร้องเพลงได้ดี จึงต้องการประกอบอาชีพ 2 อย่างคือ ดีเจ และผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์ แต่สิ่งสำคัญในการร้องเพลงคือต้องรู้จักควบคุมการใช้เสียง ซึ่งค่อนข้างยากสำหรับเพลงไทย จึงให้พยายามฝึกเรียนภาษาอังกฤษซึ่งน่าจะง่ายกว่า แต่เป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักที่จะหาครูไปช่วยสอนเนื่องจากเด็กอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง จึงต้องอาศัยเพียงการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์ที่ได้จัดทำให้

เด็กผู้ชายต้องการเป็นทหาร เป็นเด็กที่ค่อนข้างโชคดีเพราะมีพ่อแม่คอยให้การสนับสนุน

เด็กผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ไม่มีแขน ไม่มีขา และเป็นเด็กกำพร้า พ่อแม่ของเด็กมาจากภาคเหนือมีฐานะยากจนมากไม่สามารถดูแลเด็กได้จึงทิ้งเด็ก

ไว้ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า และกองทุนได้เข้าไปให้การช่วยเหลือเด็กคนนี้ เครื่องมือในภาพเป็นการทำเลียนแบบจากเครื่องมือที่ได้ทอดพระเนตรในต่างประเทศและมีราคาค่อนข้างแพง เนื่องจากใช้แม่พิมพ์พลาสติก จึงได้ใช้เซรามิคซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในประเทศไทยแทน เด็กคนนี้พยายามช่วยตนเอง เด็กสามารถกินอาหารเองโดยไม่มีใครป้อนโดยใช้อุปกรณ์พิเศษสามศัรยะที่ติดซ้อนตรงตำแหน่งกลางหน้าผาก

ได้เวลาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแล้ว จึงขอจบเพียงเท่านี้ ขอขอบใจ

คำกราบบังคมทูล

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3

ศาสตราจารย์ ดร. ลีปนนท์ เกตุทัต

ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลกราบทูลฝ่าละอองพระบาท

ในวโรกาสอันเป็นมหามงคลที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2548 ปวงชนชาวไทยได้ร่วมเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลฤกษ์นี้ตลอดทั้งปี และรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นล้นพ้น ที่พระองค์ทรงดูแลเอาใจใส่ห่วงใย และทรงมีพระเมตตา โดยดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ และโครงการอื่นๆ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน ข้าพระพุทธเจ้ามีความปิติและชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง ในพระปรีชาสามารถอันลึกซึ้ง ทรงมีพระสติปัญญา และพระอัจฉริยะโดยรอบด้าน ซึ่งรวมถึงด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ข้าพระพุทธเจ้าในฐานะผู้แทนคณะกรรมการในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ พร้อมด้วยผู้มาเฝ้าทูลละอองพระบาทอยู่ ณ ที่นี้ ขออ้อมเกล้าอ้อมกระหม่อมถวายพระพร ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์

ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ท่าน ทรงรับเชิญเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์-ศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งๆ ที่พระองค์ท่านทรงมีพระภารกิจมากมาย ยังทรงพระกรุณาเสด็จเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 และทรง ปาฐกถาภายหลังการเปิดประชุมในวันนี้ โครงการนี้เกิดขึ้นเพื่อสนองพระราชดำริที่ทรงให้ความสำคัญด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นักวิชาการของไทยและสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินการวิจัยและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในที่ประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ เรื่อยมา นับตั้งแต่การประชุม ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2544 ณ ประเทศไทย โดยมีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และองค์กรที่เกี่ยวข้องของรับเป็นเจ้าภาพ และการประชุมครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2547 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียเป็นเจ้าภาพ ซึ่งได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานเปิด การประชุมทั้ง 2 ครั้ง

สำหรับการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ณ ประเทศไทย ในปีนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา โดยก่อนการประชุม Dr. Cheng Davis รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้เชิญคณะอธิการบดี และคณะคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ คุรุศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ เดินทางไปประชุมความร่วมมือทางวิชาการ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลการประชุมดังกล่าว จะนำเสนอในการประชุมครั้งนี้ เพื่อสานต่อความร่วมมือ

ทางวิชาการของทั้งสองประเทศอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมต่อไป

ภายหลังการประชุม จะมีการศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย ในโครงการตามพระราชดำริ สถานศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา รวมทั้งวัด พิพิธภัณฑสถาน และสถานที่ต่างๆ ซึ่งทรงคุณค่า ในทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วย

ก่อนที่พระองค์จะทรงเปิดการประชุมในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตเบิกตัว ดร.สิริพร บุญญานันต์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา อธิการบดีและเลขานุการฝ่ายไทย ในฐานะผู้แทนฝ่ายไทย และ Dr. Cheng Davis รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย อธิการบดีและเลขานุการฝ่ายสหรัฐฯ ในฐานะผู้แทนฝ่ายสหรัฐฯ เข้ารับพระราชทานของที่ระลึก

ภายหลังจากที่พระองค์ทรงเปิดการประชุมและทรงปาฐกถาแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตเบิกตัวนายจตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ H.E. Mr. Ralph L. Boyce เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย Prof. Dr. Rebecca Maynard ศาสตราจารย์ด้านนโยบายการศึกษาและสังคม มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และรองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำเสนอในแต่ละประเด็นตามกำหนดการเป็นลำดับต่อไป

ในวโรกาสนี้ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระ--
ราชทานกราบบังคมทูลเชิญใต้ฝ่าละอองพระบาททรงเปิดการประชุมโต๊ะกลม-
ไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 และแสดงปาฐกถาำเพื่อเป็นเกียรติแก่ที่ประชุมครั้งนี้-
สืบไป

๒ ๒ ๒ ๑
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมฯ

ตอนที่ 2

การบรรยายนำ

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย
(Strategies for Educational Reform in Thailand)

โดย นายจาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาด้านการศึกษา
(Relationships in Education between Thailand and the US)

โดย H.E. Mr. Ralph L. Boyce

เอกอัครราชทูตอเมริกาประจำประเทศไทย

ภาพรวมการพัฒนาการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา
(Overview of USA's Education Development)

โดย Prof. Dr. Rebecca Maynard, University of Pennsylvania

ภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศไทย
(Overview of Thailand's Higher Education Development)

โดย ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

แผนที่นำทางการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีของประเทศไทย (พ.ศ. 2549-2556)

(Science and Technology Manpower Development Roadmap
of Thailand (2006-2013))

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสมณฑา พรหมบุญ
ประธานคณะกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย (Strategies for Educational Reform in Thailand)

นายจาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ขอพระราชทานกราบบังคับทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการไหลเวียนอย่างเสรี (Free flow) ถึงกันทั่วโลกอย่างรวดเร็วและไร้ขีดจำกัด ทั้งคน เงิน ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร สินค้าและบริการ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทยในมิติต่างๆ จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การปฏิรูปการศึกษานับเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญที่จะนำประเทศเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based society) เพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างรู้เท่าทัน ให้ประเทศยืนหยัดและสามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศ นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาแม่บทฉบับแรกที่สำคัญ ที่วางแนวทางหลักของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ และได้ดำเนินการไปแล้วบางส่วนที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการในภาพรวม ซึ่ง

ได้มีการรวมหน่วยงานที่จัดการศึกษาเข้าด้วยกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในนโยบาย และการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ให้มากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไปยังสถานศึกษา อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในประเด็นอื่นๆ ด้วยรวมทั้งการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ และขณะนี้ถึงเวลาแล้วที่จะให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษกับประเด็นเรื่องคุณภาพทางการศึกษา

นโยบายปฏิรูปการศึกษาที่จะเร่งรัดต่อไป คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยทุกระดับการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของพลเมืองให้สามารถดำรงอยู่ในชุมชนโลกที่มีความซับซ้อนและหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม โดยจะต้องสร้างให้เกิดความสามารถด้านการเรียนรู้ มีทักษะด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีทักษะในการทำงานและดำรงชีวิตประจำวันในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์สำคัญที่จะดำเนินการคือ การปรับระบบการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้วิธีที่จะเรียนรู้ต่อไป ให้มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่เข้มแข็ง มีทักษะคอมพิวเตอร์ทั้งในแง่ของการใช้และความสามารถในการแสวงหาการเรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่อยู่ในแหล่งต่างๆ ทั่วโลกได้ในเวลาที่รวดเร็ว มีทักษะการสื่อสารในภาษาของตนเอง และภาษาต่างประเทศ อย่างน้อยหนึ่งภาษาเป็นอย่างดี ในระดับการศึกษาปฐมวัย มุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมของเด็ก

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักการการพัฒนา-
ศักยภาพการเรียนรู้ของสมอง ซึ่งเป็นวิทยาการที่ก้าวหน้ามาก

การปฏิรูปดังกล่าวจะสำเร็จได้ ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญคือ
การพัฒนาครู ยุทธศาสตร์สำคัญที่ได้วางไว้ คือการเร่งพัฒนาครู-อาจารย์
ให้มีขีดสมรรถนะเพิ่มขึ้นทั้งด้านเนื้อหาสาระ วิธีการสอน การใช้สื่อใน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ปัจจุบันอยู่ระหว่างการ
วางแผนแม่บทในภาพรวมของการอบรมครูและพัฒนาครู โดยพิจารณา
วิธีการและนวัตกรรมที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อให้การอบรมและ
พัฒนาครูตรงกับความต้องการของครูและกลุ่มเป้าหมายและทำได้ในเวลา
ที่ไม่นานจนเกินไป

ส่วนการอาชีวศึกษานั้น จะพลิกโฉมการจัดการอาชีวศึกษานานใหญ่
เพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางที่มีคุณภาพ ให้สามารถสนองต่อการผลิต-
ในภาคอุตสาหกรรม และการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นฐานสำคัญ-
สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ทว่าในขณะนี้ประเทศกำลัง-
ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานระดับกลาง ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
ยุทธศาสตร์สำคัญที่วางไว้ร่วมกับภาคเอกชน ประการแรก คือให้สถาน
อาชีวศึกษาวางแผนและดำเนินงานอย่างใกล้ชิดกับสถานประกอบการ เพื่อ-
ให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติตรงกับงานที่จะทำ ประการที่สอง คือ
กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียน หันมาเรียนในสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น
โดยสร้างหลักประกันเรื่องคุณภาพและการมีงานทำ

สำหรับอุดมศึกษาซึ่งเป็นจุดเน้นหลักของการประชุมโต๊ะกลมครั้งนี้
นั้น นโยบายของอุดมศึกษา คือ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัย/

สถาบันอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ คืออยู่แล้วจะสนับสนุนการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก จุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตกำลังคนระดับสูง ที่มีคุณภาพ สนองต่อการเพิ่มขีดสมรรถนะในการแข่งขันด้านต่างๆ ของประเทศ

ด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าวจึงได้วางยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการให้ ได้ผล ตัวอย่างยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ประการแรกคือ การพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการจัดการด้านคุณภาพการศึกษา เครื่องมือการจัดการระบบประกัน-คุณภาพทั้งภายในและภายนอก จัดกลุ่มมหาวิทยาลัยและประเมินเพื่อ จัดอันดับมหาวิทยาลัย เสริมด้วยมาตรการเร่งรัดเพื่อยกระดับคุณภาพ-ของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ที่สอง คือ การปฏิรูประบบการเงินอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็น-เครื่องมือสำคัญในการปรับทิศทางการจัดการอุดมศึกษา ทั้งในด้านการผลิต-กำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ และ-การควบคุมคุณภาพ ด้วยการปรับระบบการจัดสรรงบประมาณ เป็นการ จัดสรรผ่านผู้เรียนหรือการระดมทุนผ่านด้านอุปสงค์ โดยนำกองทุนเงินกู้ยืม-ที่ผูกกับรายได้ในอนาคต มาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 และขณะเดียวกัน-รัฐบาลจะสนับสนุนให้นักศึกษาที่ต้องการเงินสนับสนุนด้านการครองชีพ มี รายได้เสริมระหว่างเรียน

ยุทธศาสตร์ถัดมา คือ การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งสนับสนุนกระบวนการพัฒนาอาจารย์ให้ถึงระดับปริญญาเอกควบคู่ไปกับการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ และสร้างองค์ความรู้

นวัตกรรม และเร่งสร้างพัฒนา นักวิจัยมืออาชีพในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้ง ยุทธศาสตร์การปรับการบริหารจัดการทั้งองค์กร ปรธางานและกำกับดูแล ให้มีประสิทธิภาพ และระดับสถาบันอุดมศึกษาให้มีเสริภาพด้านวิชาการ มีความคล่องตัวในการจัดการแต่ตรวจสอบได้ ที่ดำเนินการไปแล้ว คือ เร่งนำ มหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการ

ในส่วนองวิทยาศาสตร์ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญ กับการส่งเสริมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็น พื้นฐานสำหรับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยจะขยายโรงเรียน เฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น หรือเพิ่มห้องพิเศษในโรงเรียน อีกทั้ง ส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบ ให้ได้รับการพัฒนา เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มสัดส่วนการผลิตกำลังคนด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ใน การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่ง หลายประเด็นจะมีการนำมาเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประชุม ครึ่งนี้

ยุทธศาสตร์อีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง คือ การส่งเสริมการเรียนรู ตลอดชีวิตองประชากรไทย ด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควบคู่กับการเรียนรู้นในระบบโรงเรียน ทั้งสำหรับประชากรที่ขาดโอกาสเดิม หรือผู้ที่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ หรือทักษะการประกอบอาชีพเพิ่มเติม เพื่อ ยกกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพ อีกทั้งจะส่งเสริมการเรียนรู ตามอัธยาศัย โดยใช้พลังและประโยชน์จากสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ อย่าง กว้างขวาง เช่น การใช้สื่อโทรทัศน์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(ICT) เพื่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่ทุกวัยเพื่อสร้างสังคมและการเรียนรู้
ทิศทางและยุทธศาสตร์สู่การปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวจะบังเกิดผล
ได้ จะต้องมีการดำเนินงานใน 3 เรื่องหลัก ประการแรกคือ มีการจัดทำ
แผนการปฏิบัติการ (action plan) ประกอบด้วยแผนงาน โครงการ กิจกรรม
ระยะเวลา งบประมาณ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งได้มอบหมาย
ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบไปดำเนินการบ้างแล้ว ประการที่สอง บทเรียน
และประสบการณ์จากประเทศต่างๆ ที่ได้มีการพัฒนาไปแล้วหลายเรื่อง เช่น
วิธีการสอนภาษาอังกฤษ การพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กโดยใช้
หลักการสมองกับการเรียนรู้ (brain based learning) การวิจัยของ
มหาวิทยาลัยด้านต่างๆ เป็นต้น ประการสุดท้าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
และความร่วมมือจากประเทศต่างๆ ในลักษณะเช่นนี้จะเป็ประโยชน์
อย่างยิ่ง ประเทศไทยคงต้องขอความร่วมมือและความร่วมมือจากประเทศต่างๆ
ควบคู่ไปกับการขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในประเทศ

ในระดับนานาชาติ กระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการเจรจาในระดับ-
ทวิภาคีโดยจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum Of Understanding :
MOU) และร่วมมือในระดับพหุภาคี โดยผ่านทั้งหน่วยงานของรัฐ และ
หน่วยงานอื่น

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงมีความสนพระทัยในด้านการศึกษาและเสด็จ
พระราชดำเนินเปิดการประชุมในครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วม
การประชุมในวันนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาทางการศึกษา (Relationships in Education between Thailand and the US)

H.E. Mr. Ralph L. Boyce

เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทราบฝ่าละอองพระบาท ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีเปิดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ในวันนี้ และรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาฯ รับเป็นประธานในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2544 ซึ่งทรงมีบทบาททำให้การประชุมดังกล่าวเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญสำหรับความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างไทยและสหรัฐฯ นับตั้งแต่นั้นมา ข้าพระพุทธเจ้าเชื่อว่าภารกิจที่ใต้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินมาในวันนี้ เป็นเครื่องพิสูจน์ถึงพลังและความสำคัญของความสัมพันธ์ทางการศึกษาระหว่างประเทศของเรา ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณและขอขอบคุณท่านทั้งหลาย สำหรับความทุ่มเทและการทำงานอย่างหนักในการจัดประชุมนี้ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตกราบบังคมทูลรายงานเป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีผู้ฟังจากประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งไม่-

เข้าใจภาษาไทยร่วมฟังอยู่ ณ ที่นี้ด้วย

โครงการความร่วมมือทางการศึกษา ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยน-ความคิดเห็น ดังเช่นการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนสำคัญในการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยมีเหตุผลสำคัญหลายประการ

ประการแรก การเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยที่เน้นความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของทั้งประเทศไทยและสหรัฐฯ ต้องอาศัยพลเมืองที่มีการศึกษาสูง และคุณภาพการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจ การตลาด และการเสริมสร้างความมั่งคั่ง รวมทั้งความจำเป็นในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเพื่อเสรีภาพของประชาชนในการปกครองตนเอง ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงต้องแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง และคุณภาพการศึกษาได้กลายเป็นหัวใจสำคัญในการเปิดประตูสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและการปกครองที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ โลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ทั้งสองประเทศจำเป็นต้องเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 ความร่วมมือทางการศึกษาจึงไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศ หากนำไปสู่การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระดับนานาชาติด้วย ด้วยเหตุนี้ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศในระยะยาว ดังเช่น ความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีระหว่างประเทศไทยและสหรัฐฯ จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ทั้งในเรื่องค่านิยม สถาบัน และสังคมของแต่ละฝ่าย

ประการต่อไป พวกเราทั้งหลายอาศัยอยู่ในยุคที่ต้องระลึกรู้สึกอยู่เสมอว่า ความไม่รู้จักก่อให้เกิดการใช้วิธีการที่รุนแรงและการถือทิฐิ ซึ่งการศึกษาสามารถสร้างคนรุ่นต่อไปให้มีความรู้และความเข้าใจ ซึ่งจะสามารถขจัดทิฐิของพวกเรา ดังสิ่งที่ Thomas Jefferson ได้กล่าวถึง "การให้เกียรติ นับถือ ความคิดเห็นของมวลมนุษยชาติ" ข้าพเจ้าเคยกล่าวเสมอมาว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ที่มีความใกล้ชิดกับประเทศสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าเชื่อว่าการศึกษาคือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของความร่วมมือระหว่างสองประเทศ

ในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งที่เป็นกระทรวงในระดับมลรัฐ USAID กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงกลาโหม รวมทั้งองค์กรเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้ใช้ความพยายามในการสร้างความร่วมมือทางการศึกษาและทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกามีความร่วมมือกับประเทศไทยมากขึ้นโดยผ่านโครงการแลกเปลี่ยนและการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา

ยกตัวอย่างเช่น เมื่อไม่นานมานี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยในการก่อตั้งวิทยาลัยชุมชน และกระทรวงศึกษาธิการของมลรัฐยังคงให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในด้านความร่วมมือทางการศึกษาในระบบโรงเรียนระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยกับวิทยาลัยชุมชนหลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่วิทยาลัยชุมชนของประเทศไทย และอาสาสมัครชาวอเมริกันซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนเกือบ 100 คน ยังคงทำงานทุกวันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง-

ในเรื่องความรู้พื้นฐานในระดับจังหวัด รวมทั้งให้มีการบริหารจัดการที่ดีในระดับตำบล

จนถึงปัจจุบัน มีนักเรียนไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณ 305 คน และครู 20 คน ที่ได้รับทุนในโครงการแลกเปลี่ยนระดับมัธยมศึกษา (AFS) มีนักเรียนอเมริกันในประเทศไทย 11 คนและครูอีกจำนวน 10 คน นอกจากนี้ มูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (Fulbright) ได้สนับสนุนทุนการศึกษาปีละ 7,000 ทุนแก่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมาเป็นเวลากว่า 50 ปี มีคนไทยและคนอเมริกันหลายพันคนเดินทางเพื่อศึกษา วิจัย และสอนในประเทศที่ตนเดินทางไปอาศัย ปัจจุบันมีคนไทยเกือบ 50 คนที่กำลังศึกษา สอน และทำวิจัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และในทำนองเดียวกันมีคนอเมริกันจำนวนหลายสิบคนอยู่ในประเทศไทย ผู้รับทุนฟูลไบรท์ทั้งหมดทั้งคนไทยและอเมริกันต่างกลับมาทำงานในสถาบันต่างๆ ณ ประเทศของตน ซึ่งไม่เพียงแต่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการที่สูงขึ้น แต่มีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมและสังคมของอีกประเทศที่ตนไปอาศัยด้วย

แม้กระทั่งในสาขาวิชาการทหาร ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา มีข้าราชการไทยจำนวนถึง 21,000 คน ที่เดินทางไปศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้โครงการความช่วยเหลือทางทหาร ด้านการฝึกและศึกษา (International Military Education Training : IMET) นับเป็นประเทศที่มีผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุดในโลก

ความร่วมมือทางการศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาสถาบันทางสังคมของพลเมือง และการเติบโตขององค์กรเอกชนในประเทศไทย ซึ่งมีความตื่นตัวในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย การเคารพกฎหมาย สิทธิมนุษยชน

ประเด็นเรื่องสตรี และการปฏิรูปการเมือง ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากพลังความร่วมมือทางการศึกษาซึ่งก่อให้เกิดความคิดและวิธีการใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม การแลกเปลี่ยนที่มีการสนับสนุนอย่างเป็นทางการเช่นนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาทั้งหมดระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในปี 2004 มีนักศึกษาต่างชาติเกือบ 600,000 คน เดินทางไปศึกษา ณ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในจำนวนนั้นมีนักศึกษาไทยมากกว่า 9,000 คน ถือเป็นประเทศที่มีนักศึกษามากเป็นลำดับที่ 9 และมีนักศึกษาชาวอเมริกันจำนวนหลายร้อยคนที่เดินทางมาศึกษาในมหาวิทยาลัยไทยในแต่ละปี โดยมีความตกลงร่วมกันทางวิชาการอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งรัฐและเอกชนของไทยและสหรัฐอเมริกามากกว่า 400 รายการ

สถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทยได้ทำงานร่วมกับหุ้นส่วนที่ปรึกษาทางการศึกษาเพื่อให้ข่าวสารที่แม่นยำและเป็นประโยชน์เกี่ยวกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา เพื่อให้นักเรียนไทยเลือกประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสถานที่สำหรับการศึกษาต่อ การศึกษาจึงเป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกของประเทศสหรัฐอเมริกา และไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้พวกเราชาวอเมริกันมีความสุขไปกว่าการได้เห็นนักเรียนไทยที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเลือกที่จะศึกษาในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าแน่ใจว่าเพื่อนของเราจากมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียจะให้การต้อนรับนักศึกษาไทยมากขึ้น

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอกล่าวถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับการขอตรวจรับลงตรา (วีซ่า) ของนักศึกษาไทย ซึ่งเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของคนไทยจำนวนมาก และข้าพเจ้าคิดว่ามีความคลาดเคลื่อนด้านข้อมูลเกี่ยวกับ

การขอวีซ่า จึงขอถือโอกาสนี้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ข้าพเจ้าไม่สามารถ
กล่าวซ้ำได้อย่างเต็มที่ได้ว่าสหรัฐอเมริกายินดีต่อนักศึกษาไทยที่ประสงค์
ไปศึกษาต่ออย่างประเทศสหรัฐอเมริกา และแสวงหาความได้เปรียบจากโอกาส
อันดีเยี่ยมที่สหรัฐอเมริกาหยิบยื่นให้ แม้ว่าสถานทูตได้ทดลองวิธีการใหม่ๆ
เพื่อทำให้พรมแดนของสหรัฐฯ และการเดินทางท่องเที่ยวของสาธารณชน
มีความปลอดภัยมากขึ้น แต่สถานทูตก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ผู้มี
คุณสมบัติในการขอวีซ่าเพื่อการท่องเที่ยวหรือเพื่อการศึกษาในประเทศ
สหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าคิดว่าโชคไม่ดีที่นักเรียนไทยจำนวนมากมีความเชื่อ
ที่ไม่ถูกต้องว่า เป็นการยากหรือเป็นไปไม่ได้ที่จะได้รับการอนุมัติวีซ่า
เพื่อเข้าประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เป็นจริงเพราะอัตราการอนุมัติ
วีซ่าในประเทศไทยในปัจจุบันเกือบเท่าๆ กับการอนุมัติก่อนการเกิดเหตุการณ์
11 กันยายน 2544 และส่วนใหญ่ของนักเรียนไทยที่ยื่นขอวีซ่าจะได้รับการ
อนุมัติ

คำขวัญของเราก็คือ "เปิดประตูประเทศ พรมแดนปลอดภัย" โดยให้
ความสำคัญกับทั้งสองส่วน เรากำลังทำงานเพื่อสร้างสมดุลที่ถูกต้องด้วย
การปกป้องประชาชนในสหรัฐอเมริกา ขณะเดียวกันยังคงเปิดประเทศและ
ต้อนรับผู้คนสู่สังคมอเมริกัน อันเป็นการสะท้อนความรู้สึกของเราเกี่ยวกับ
เอกลักษณ์และจุดมุ่งหมายของประเทศ เราเชื่อว่าการลงทุนทางการศึกษา
เป็นการลงทุนให้คนในแผ่นดินสหรัฐอเมริกามีความปลอดภัยบนพื้นฐาน
แผ่นดินของทุกคน และความปลอดภัยสำหรับทุกคน

ด้วยเหตุนี้ ท่านสามารถเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาให้การสนับสนุนอย่าง
เข้มแข็งในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน และความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆ ของสองประเทศ ข้าพเจ้าทราบดีว่าการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่จะมีขึ้นในอีก 2 วันข้างหน้าและการสนทนาอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือมากยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาให้บังเกิดความสำเร็จเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ

ข้าพระพทุทเจอรูสี่กซาบซั้งในพระมหารุกุณาคุณที่ให้อโอกาสแก
ข้าพระพทุทเจอรูสี่กซาบซั้งในพระมหารุกุณาคุณที่ให้อโอกาสแก

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมฯ

ภาพรวมการพัฒนาการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (Overview of USA's Education Development)

โดย **Prof. Dr. Rebecca Maynard**

Professor of Education and Social Policy

บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และท่านผู้มีเกียรติที่เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ข้าพเจ้าในฐานะผู้แทนฝ่ายสหรัฐอเมริกา ในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 รู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูงที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จฯ เป็นองค์ประธานสำหรับการประชุมในวันนี้ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา การประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ได้ริเริ่มขึ้นภายใต้พระราชดำริของพระองค์ ด้วยพระวิสัยทัศน์ และพันธะสัญญาที่มีต่อการศึกษาทั้งในระดับประเทศและทั่วโลก

การประชุมโต๊ะกลมที่ผ่านมาทั้งสองครั้ง ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นอย่างเสรี ในประเด็นสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาสำหรับประชาชนของทั้งสองประเทศ รวมทั้งจากทั่วโลก สหรัฐอเมริกาได้ศึกษาความสำเร็จและจุดอ่อนของระบบการศึกษา และได้

หรือร่วมกันเกี่ยวกับการถ่ายทอดความสามารถด้านนโยบายการศึกษาและการปฏิบัติ ในบริบทของประเทศหนึ่งสู่บริบทของอีกประเทศหนึ่ง

ผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ทั้งสองครั้งที่ผ่านมา และการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนเมษายน 2548 ในประเด็นเกี่ยวกับการเงินเพื่อการศึกษา การจ้างอาจารย์ และการระดมทุนจากรับนักศึกษา รวมทั้งการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะคณบดี คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงเดือนพฤษภาคมปีเดียวกัน ถึงปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้ดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านระบบการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและความจำเป็นของสังคมโดยรวมระดับโลก

สหรัฐอเมริกาได้รับการจัดลำดับว่าเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก ท่ามกลางสิ่งตั้งมด้านระบบการศึกษา สหรัฐอเมริกามีเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์เด็กเล็ก ร้อยละ 80 ของกลุ่มประชากรเด็ก ซึ่งมากกว่าประเทศอื่นๆ หลายประเทศ ทั้งนี้ เด็กอเมริกันทุกคนได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และร้อยละ 85 ของเยาวชน สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยส่วนใหญ่ศึกษาต่อในระดับหลังมัธยมศึกษา มีงานทำที่ดี และยังคงเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับสหรัฐอเมริกาในการยกระดับการศึกษาให้สูงขึ้น

สหรัฐอเมริกาได้เตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนสำหรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน โดยใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนที่ปราศจากทักษะพื้นฐานประสบความสำเร็จในการ-

ศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือมีช่องทางหางานทำที่ดี เพื่อเติมเต็มให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้เตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อระดับหลังมัธยมศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สหรัฐอเมริกาต้องเผชิญกับความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม และชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการขาดแคลนการฝึกอบรม และการฝึกอบรมครูใหม่ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา วิทยาลัยในมหาวิทยาลัยหลายแห่งต้องเผชิญกับความท้าทายด้านความต้องการที่เพิ่มขึ้นของหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานของคนเหล่านี้ที่อยู่ในตลาดแรงงาน และเพื่อเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการเตรียมเยาวชนในช่วงรอยต่อของการเรียนในระดับมัธยมศึกษา และการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

สหรัฐอเมริกามีต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ในการบำรุงรักษาสถานะการอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนและการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีประเด็นหลักๆ ที่ให้ความสนใจ เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักเรียน และผู้แทนฝ่ายสหรัฐอเมริกาที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ไม่ต้องการแลกเปลี่ยนเฉพาะในส่วนของปัญหา แต่ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการวิจัยและแนวคิด โดยเน้นเป้าหมายสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก คือ การยกระดับคุณภาพและขยายผลเพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ในทุกๆระดับการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับปริญญาโทและเอก ประการที่สองคือ ผู้เข้าร่วมประชุม-

ฝ่ายสหรัฐฯ ที่อยู่ ณ ที่นี้ ต้องการการทำงานเพื่อสร้างสรรค์ระบบอุดมศึกษา ให้มีความยั่งยืน และตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นทางสังคม และ เศรษฐกิจในปัจจุบัน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านการตลาดที่เกิดขึ้นรอบตัว อยู่ตลอดเวลา

ในช่วงบ่าย ผู้เข้าร่วมประชุมจะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่มีความ สำคัญยิ่ง ในประเด็นเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา นำเสนอโดย Mr. John Merrow ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือเป็นเจ้าของ Merrow Report ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ Mr. John Merrow เป็นผู้รับผิดชอบด้าน การศึกษาจากสื่อโทรทัศน์ของรัฐในสหรัฐอเมริกา สำหรับผู้แทนจากสหรัฐ- อเมริกาท่านอื่นๆ จะแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกับผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละ- ช่วงที่สำคัญ บางกลยุทธ์กำลังใช้อยู่ในสหรัฐอเมริกาเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย อื่นๆ ร่วมกัน เช่น กลยุทธ์เกี่ยวกับระบบความรับผิดชอบ (accountability) สำหรับโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา ที่มีเป้าหมายเพื่อการสร้างนวัตกรรม- และหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะในระดับประถมและมัธยมศึกษา และการใช้- เทคโนโลยีการศึกษา เป็นต้น

ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมี พระราชดำรัสไว้ข้างต้นว่า ทั้งไทยและสหรัฐอเมริกา มีความปรารถนาที่จะ- ทำงานร่วมกันต่อไป และฝ่ายสหรัฐฯ กำลังดำเนินงานในความพยายามด้าน- การวิจัยและใช้ประโยชน์จากการวิจัย เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ- ประเทศ ก่อนจบการบรรยายนี้ ข้าพระพุทธเจ้าใครขอพระราชทานพระบรม- ราชานุญาตกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ว่าพวกเราผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายสหรัฐฯ รู้สึกดีใจที่ได้มาอยู่ ณ ที่นี้ เนื่องใน-

โอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา ในปีนี้ นับเป็นพระ-
มหากุณาคิคุณยิ่งที่พระองค์ทรงมีพระวิสัยทัศน์ ทรงริเริ่มการประชุม
โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ และทรงสนับสนุนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ
ขอขอบคุณท่านทั้งหลายที่อยู่ร่วมประชุมในอีก 2 วันข้างหน้า ซึ่งพวกเรา
ฝ่ายสหรัฐฯ จะได้มีโอกาสร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขอขอบคุณ

ภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศไทย (Overview of Thailand's Higher Education Development)

ดร. กฤษณพงษ์ กีรติกร

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ขอเดชะฝ่าละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตบรรยายในที่ประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งนี้ เป็นภาษาอังกฤษและไม่ใช้ราชาศัพท์ ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

หัวข้อเรื่องที่จะบรรยายคือ "ภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศไทย" ด้วยการเริ่มต้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยพิจารณาการอุดมศึกษาภายใต้กรอบการปฏิรูปอุดมศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจาตุรนต์ ฉายแสง ได้บรรยายไปแล้ว

เนื้อหาการนำเสนอประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1. การปฏิรูปมหาวิทยาลัยในบริบทของการปฏิรูปการศึกษา โดยนำเสนอความเป็นมาโดยสรุป เพื่อปูพื้นฐานให้แก่คณะผู้แทนจากประเทศสหรัฐฯ และผู้เข้าร่วมประชุมที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษา
2. การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการ โดยเน้นการขยายตัว-

ของสถาบันอุดมศึกษาและสาขา และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3. การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัย

4. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาครั้งที่ 1 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5. การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา โดยจะกล่าวถึงเพียงสั้นๆ เนื่องจาก ศ.ดร.เมธี ครองแก้ว จะนำเสนอในรายละเอียดต่อไป

1. การปฏิรูปมหาวิทยาลัยในบริบทของการปฏิรูปการศึกษา

ในช่วงปี 2540-2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในปัจจุบัน) ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีประกาศใช้ เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งผลสืบเนื่องที่ตามมา คือ มีการจัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการการปฏิรูปการศึกษา

ในปี 2544 ประเทศไทยได้จัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยมี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ช่วง 2-3 ปี นับจากการจัดตั้งรัฐบาลคณะใหม่นี้ การปฏิรูปการศึกษาผ่านพ้นไปอย่างปราศจากพันธะสัญญาจากภาครัฐ และไม่มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม จึงนับได้ว่าเป็นปีแห่งความผิดพลาดและการสูญเสียโอกาส แม้สำนักงานปฏิรูปการศึกษาจะเสนอให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการระดับชาติ ในรูปของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาของชาติ หรือองค์กรใหม่ ที่มีบุคลากรปฏิบัติงานเต็มเวลาและมีระยะเวลา

การดำเนินงานจำกัดเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิรูป แต่รัฐบาลก็ได้ดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าว เนื่องจากมีความเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาควรจะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวเอง แต่โชคไม่ดีที่กิจกรรมที่ดำเนินกันในกระทรวงมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างภายในกระทรวงและเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ ยังมีได้มีการจัดตั้งกระทรวงใหม่ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาฯ

ในปี 2547 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กลับเข้ามาช่วยประสานงานเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาจึงกลับเขารอรอยที่ควรเป็น ทั้งนี้ สกศ. ได้ติดตามการปฏิรูปอุดมศึกษาและจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของไทย ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในเดือนเมษายน 2547

ข้อเสนอยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ 1) การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการอุดมศึกษา 2) การปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษา 3) การผลิตกำลังคนและกระจายโอกาสอุดมศึกษา 4) การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัย 5) การปฏิรูประบบการพัฒนา คณาจารย์และบุคลากรอุดมศึกษา และ 6) การมีส่วนร่วมของเอกชนในการบริหารและการจัดการอุดมศึกษา

ต่อไป ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงยุทธศาสตร์เหล่านี้เพียงบางยุทธศาสตร์

2. การปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการ

ประเด็นแรกที่จะกล่าวถึงคือ การขยายตัวของสถาบันอุดมศึกษา และสาขา แม้อัตราการเกิดของประชากรในประเทศจะลดลง แต่ระบบ อุดมศึกษาของประเทศไทยมีแนวโน้มจะขยายตัวในเชิงปริมาณ อันเป็น ผลจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษา ได้ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี และให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งส่งผลให้จำนวนของนักเรียน ที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต้องการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีเพิ่มขึ้น โดยในปี 2548 มีนักศึกษาจำนวน 1.8 ล้านคน ในสถาบันอุดมศึกษาและ 400,000 คน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

แม้จำนวนนักเรียนในสถานศึกษาระดับพื้นฐานจะลดลง แต่ในปี 2565 หรืออีก 15 ปีข้างหน้า คาดว่า จำนวนนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อระดับ อุดมศึกษาจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 60-70 คำถามที่ตามมาคือ ประเทศจะสามารถ จัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนความต้องการที่เพิ่มขึ้นมากนี้ได้เพียงพอ หรือไม่ คณาจารย์จะมาจากที่ใด การให้บริการในระดับอุดมศึกษาจะ ปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบใด คำถามเหล่านี้ล้วนต้องการคำตอบ เนื่องจาก ประชากรวัยแรงงานของประเทศจำนวนมากกว่า 30 ล้านคน ต้องการ การฝึกอบรมและการศึกษาเพิ่มเติม

ในปี 2548 จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐเพิ่มขึ้นจาก 24 เป็น 74 แห่ง และในปี 2549-2550 นี้ จำนวนสถาบันอุดมศึกษาจะเพิ่มขึ้นอีกมากกว่า 10 แห่ง ซึ่งเป็นสถาบัน การศึกษาในกลุ่มของสถาบันบรมราชชนกและสถาบันการอาชีวศึกษา

ข้อมูลการกระจายตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในปี 2548 ชี้ให้เห็นว่า ประมาณครึ่งหนึ่ง (73 แห่ง) ของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด เป็นสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 6,000 คน สถาบันเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่เพิ่งปรับเปลี่ยนสถานะ ประมาณ 1 ใน 4 (35 แห่ง) เป็นสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่า 2,000 คน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงอนาคตของสถาบันอุดมศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้ทั้งในด้านของเนื้อหาสาระเชิงวิชาการ การพัฒนาทางการเงิน และการบริหารจัดการ และโดยที่สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่จัดการศึกษาในหลักสูตรทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จึงยากต่อการปรับเปลี่ยนเป็นสถาบันที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภายหลัง

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยแก้ไขปัญหาความไม่พอเพียงของการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการสร้างโรงเรียนเพิ่มขึ้นในเขตชนบท ทำให้นักเรียนได้เข้าเรียนมากขึ้น และประชากรมีการศึกษาเฉลี่ยมากขึ้นเป็น 9.2 ปี

การที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้ให้ความสนใจกับการประเมินผลคุณภาพการศึกษานับตั้งแต่ 40 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ปัจจุบัน ประเทศต้องต้อสู้อย่างมากในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในทำนองเดียวกัน การขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถาบันอุดมศึกษาอาจก่อให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยอีกครั้งในระดับอุดมศึกษา

เมื่อถามว่า ประเทศจะสามารถสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากเหล่านี้ได้หรือ ข้าพเจ้าตอบตัวเองว่า ไม่ และเมื่อถามต่อว่า เราต้องการพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพมากขึ้นจนเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำหรือไม่ ข้าพเจ้าก็ตอบได้ว่า ใช่ และคิดว่าคำตอบของพวกเราคงเหมือนกัน ดังนั้น

ขณะนี้ จึงเป็นเวลาที่จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันอุดมศึกษาเพื่อเสริมพลังซึ่งกันและกันให้เกิดการประหยัดจากขนาด (economy of scale) และสามารถผ่านพ้นวิกฤติการณ์เชิงปริมาณ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งอาจทำได้ด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

◆ **ปัญญาเชิงพื้นที่และภูมิศาสตร์ (area wise and geography wise)** โดยการสร้างเครือข่ายและรวมสถาบันอุดมศึกษาในระดับจังหวัดและภูมิภาค ในปี 2547 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ริเริ่มโครงการทดลองนำร่อง โดยให้สถาบันอุดมศึกษาในระดับจังหวัดสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาในระดับจังหวัด และขยายไปสู่ระดับภูมิภาคในภายหลัง

◆ **ปัญญาเชิงหลักสูตร (discipline wise)** อาทิ การสร้างเครือข่ายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 8 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า 3 แห่ง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

◆ **ปัญญาเชิงพันธกิจ (mission wise)** อาทิ การแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพันธกิจการดำเนินงาน การแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชนบางแห่งให้เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้ ขอพึงระวังคือ การรวมกลุ่มมหาวิทยาลัยย่อมก่อให้เกิดทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างหลักสูตรและบุคลากร และเกิดการยกระดับทักษะที่แตกต่างกัน และข้อเสียคือ คณาจารย์บางคนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตนเอง

ประเด็นที่สองของการปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการคือ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี-

ได้ปรับเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐได้สำเร็จในปี 2541 โดยในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน สถาบันฯ ประสบกับความยากลำบากมากกว่าที่คิดไว้ในเบื้องต้น และในระหว่างนั้นมีบทเรียนมากมายที่ผ่านไปได้ด้วยการถกเถียงกันอย่างหนักเรื่องข้อดีและข้อเสีย ความยากลำบากนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยของรัฐที่เหลือขาดความกระตือรือร้นที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

3. การปฏิรูปการเรียนการสอนและการวิจัย

ประเด็นแรกที่จะกล่าวถึงคือ การเรียนการสอนที่ใช้การศึกษาแบบ ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) และความรู้ในสถานประกอบการ ในช่วงระยะเวลาหลายปีมานี้ การศึกษาที่เน้นการพัฒนาโครงการและการแก้ปัญหา กลายเป็นแนวปฏิบัติทั่วไปในคณะแพทยศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีชื่อเสียงในด้านโครงการสหกิจศึกษา และเมื่อไม่นานมานี้ สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาได้ให้เงินสนับสนุนเป็นระยะๆ แก่มหาวิทยาลัยที่ต้องการ ดำเนินโครงการสหกิจศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า- ธนบุรีนั้น ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองโรงเรียนฝึกหัดทางวิศวกรรม (Engineering practice school) ของสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตต์ (Massachusetts Institute of Technology : MIT) มาเกือบ 1 ทศวรรษแล้ว

การดำเนินโครงการเกี่ยวกับการศึกษาที่เน้นเนื้อหาสาระและสถาน ประกอบการนั้น พบว่า มีปัญหาบางประการที่ต้องคำนึงถึง อันได้แก่

- 1) การสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการและภาคอุตสาหกรรมเข้ามา

ร่วมจัดการศึกษาโดยใช้มาตรการลดหย่อนทางภาษี 2) การสนับสนุนทางการเงินเนื่องจากโครงการในลักษณะทำนองนี้ มักมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการสอนแบบปกติ และ 3) ความพยายามอย่างสูงของนักศึกษา ซึ่งในบางกรณีนอกจากความพยายามแล้ว ยังต้องใช้เวลามากกว่าปกติด้วย

ประเด็นที่สองคือ การทำให้เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยอาจทำได้ โดย การจัดหลักสูตรอุดมศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ (ได้แก่ โครงการเรียนล่วงหน้า (Advance Placement Program : AP Program) และโครงการเกียรตินิยม (Honor Program) และการดำเนินโครงการวิจัยที่เน้นชุมชน ซึ่งขณะนี้ ภาครัฐได้ให้ความสนใจกับโครงการที่เน้นชุมชนหลายโครงการ (อาทิ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โครงการการบริหารจัดการหมู่บ้านโดยประชาคม หรือ โครงการ SML ซึ่งหมายถึงหมู่บ้านขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ และโครงการผู้ว่า CEO) จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมีบทบาทในโครงการเหล่านี้โดยการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายประการที่สามของมหาวิทยาลัย คือ การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน

ประเด็นที่สามคือ การปฏิรูปการวิจัย ในช่วงเริ่มต้นของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รัฐบาลได้ให้คำมั่นสัญญาที่จะจัดสรรเงินทุนสนับสนุนการวิจัยให้แก่มหาวิทยาลัย ที่เรียกกันว่า การวิจัยแบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยได้รับแจ้งว่า ในหลักการ การบูรณาการอาจเป็นการวิจัยที่เน้นหัวข้อการอภิปราย ประเด็นร้อน พื้นที่/ภูมิภาค และการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวง มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้ใช้เวลาและกำลังคนอย่างมากเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการ แต่ในที่สุด ไม่ปรากฏผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมใดๆ

แนวคิดดังกล่าวนี้เกิดขึ้นใกล้เคียงกับการประกาศเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่จะปฏิรูปและปรับโครงสร้างระบบการวิจัยของประเทศ โดยยกเลิกและยุบรวมหน่วยงานวิจัยหลายหน่วยงานเข้าด้วยกัน องค์กรวิจัยและหน่วยงานที่ให้เงินสนับสนุนการวิจัยหลายหน่วยงานถูกแขวนขึ้นหิ้งเป็นเวลา 2-3 ปี (อาทิ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ) ส่งผลให้มหาวิทยาลัยที่ได้รับประโยชน์จากหน่วยงานดังกล่าวเกิดความกังวลเป็นอย่างมาก และในช่วงปลายปี 2548 มูลนิธิบัณฑิตยสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (Thailand Academy of Science and Technology : TAST) ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่เป็นนักวิจัยที่มีชื่อเสียงและผู้ทรงคุณวุฒิได้ยื่นขอเสนอแนะเชิงนโยบายการวิจัยต่อนายกรัฐมนตรี

4. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

สมศ. ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาระดับพื้นฐานประมาณ 20,000 โรงเรียน และสถาบันอุดมศึกษาจำนวนกว่า 200 แห่ง รอบที่ 1 แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในพระราชบัญญัติการศึกษาฯ ข้าพเจ้าสามารถกล่าวได้ว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติจัดเป็นผลลัพธ์ที่ดีของพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ สมศ. ได้ส่งผลการประเมินไปยังรัฐบาล และเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญให้แก่นโยบายและแผนการศึกษานำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการอุดมศึกษาของไทย

ข้าพเจ้าจะกล่าวเพียงสั้นๆ ถึงประเด็นสำคัญของข้อมูลการประเมินผล-สถาบันอุดมศึกษากว่า 200 แห่ง ดังนี้ (รายละเอียดปรากฏในเอกสารประกอบการประชุมหน้า 20)

มาตรฐานที่ 1 คือ คุณภาพของบัณฑิต บัณฑิตส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 80) สามารถหางานได้และประกอบธุรกิจส่วนตัว ประมาณหนึ่งในสามของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผ่านวารสารและการประชุมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

มาตรฐานที่ 2 คือ การเรียนรู้ สถานศึกษาตระหนักดีถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม การสอนยังคงมีบทบาทโดดเด่นในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งยังไม่มีการวิจัยที่โดดเด่นในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 3 คือ การสนับสนุนการเรียนรู้ อัตราส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า คือ 1:19.9 ประมาณร้อยละ 8 ของอาจารย์มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก อัตราส่วนของอาจารย์ต่อเจ้าหน้าที่-แสดงตัวเลขที่ไม่น่าพึงพอใจ คือ 1:22 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอาจารย์ต้องทำงานธุรการมาก ทำให้มีปริมาณงานมากเกินไป และสัมพันธ์ถึงการขาดประสิทธิภาพของงานสอนและวิจัย ในเกือบทุกกรณี ผลการประเมินยังสะท้อนถึงความแตกต่างกันอย่างมากมากระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งในด้านจำนวนและคุณภาพอาจารย์ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา การใช้อุปกรณ์-อำนวยความสะดวกในด้านเครื่องคอมพิวเตอร์และห้องสมุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องการการแก้ไข

ปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการจัดลำดับมหาวิทยาลัยระดับโลก ได้แก่ จำนวนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่สนับสนุน อัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา คุณภาพ

อาจารย์ ห่องสมุดและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในด้านอินเทอร์เน็ต
ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยของประเทศไทย 24 แห่งที่มีมาแต่ดั้งเดิม ล้วนอยู่ต่ำกว่า
มาตรฐานสากล

5. การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา

ในเอกสาร ข่าฟเจ้าได้บรรยายลักษณะของการเงินเพื่อการอุดมศึกษา
ของประเทศไทย และสถานะของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาใน
ปัจจุบัน โดยได้แสดงข้อมูลเชิงสถิติประกอบ สรุปได้ดังนี้

ประมาณสองในสามของผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ
การศึกษาได้ชำระหนี้คืน โดยหนึ่งในสามชำระหนี้คืนล่าช้า และประมาณ
ร้อยละ 50-75 ของผู้ที่ชำระหนี้คืนล่าช้า มีสาเหตุจากการไม่มืงานทำ ดังนั้น
การให้กู้ยืมเงินจึงควรต้องคำนึงถึงภาวะการมีงานทำด้วย เนื่องจากเป็น
การสะท้อนถึงคุณภาพการจัดการอุดมศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งที่นักเรียน
ได้รับและสิ่งที่สถาบันการศึกษาจัดให้ด้วย

การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาดำเนินการโดยเปลี่ยนแนวทาง
การให้เงินอุดหนุนจากการใช้รายได้จากเงินภาษีของประเทศเป็นการใช้รายได้
จากค่าหน่วยกิต และเปลี่ยนจากการสนองหนุนผ่านด้านอุปทานเป็นการ
สนองหนุนผ่านด้านอุปสงค์ โดยใช้ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่
ผูกกับรายได้ในอนาคต (Income Contingent Loan : ICL) แทนกองทุน
เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ข่าฟเจ้าได้กล่าวถึงระบบ
ICL ในเอกสารไว้บ้างแล้ว และในช่วงบ่ายวันนี้ ศ. ดร. เมธิ ครองแก้ว จะ
กล่าวในรายละเอียดต่อไป

สำหรับประเด็นที่ควรคำนึงถึงในช่วงระยะเปลี่ยนผ่าน มีดังนี้

1) ICL ขึ้นกับภาวะการดำเนินงานและรายได้ที่จะได้รับในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการเสริมสร้างความมั่นใจว่า สถาบันการอุดมศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผล

2) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างมากในการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ การพึ่งพาตนเอง ศักยภาพ ธรรมชาติ ขีดความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา พร้อมไปกับการบรรลุปันธกิจการดำเนินงานของสถาบัน โดยที่ปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแต่ละแห่งได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐในอัตราที่แตกต่างกันมาก ดังนั้นการใช้ระบบ ICL ที่มีอัตราการอุดหนุนที่เป็นเอกภาพจำเป็นต้องใช้เวลาในช่วงเปลี่ยนผ่าน

3) สถาบันอุดมศึกษาต้องการกลไกการให้เงินสนับสนุนเพื่อปรับโครงสร้างและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบัน ซึ่งต้องอาศัยแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐ

4) การปฏิรูปการอุดมศึกษาต้องอาศัยเครื่องมืออื่นนอกเหนือไปจากการสนับสนุนด้านการเงิน อาทิ ภาวะผู้นำ ธรรมชาติ และการบริหารจัดการระบบ เป็นต้น

ข้าพเจ้าหวังว่า การนำเสนออย่างสั้นๆ ในวันนี้ จะเป็นการปูพื้นฐานให้ทุกท่านผู้เข้าร่วมประชุม และพวกเราคงยินดีกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับการอุดมศึกษาของประเทศไทย ขอขอบคุณ

แผนกพัฒนาการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีของประเทศไทย (พ.ศ. 2549-2556)
(Science and Technology Manpower Development
Roadmap of Thailand (2006-2013))

รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ
ประธานคณะกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ขอเดชะฝ่าละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตบรรยายใน
ที่ประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งนี้ เป็นภาษาอังกฤษและไม่ใช้ราชาศัพท์
ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

การผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่สำคัญ-
ประการหนึ่งในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และ-
เทคโนโลยี ซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ของประเทศอย่างยั่งยืน โดยที่การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และ-
เทคโนโลยีในประเทศไทยยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในอนาคตได้
อย่างเพียงพอ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547
จึงมีมติเห็นชอบแผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (พ.ศ.
2547-2556)

แผนดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันว่า สมุดปกแดง มีเนื้อหาสาระครอบคลุม
เป้าหมายการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทย

ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การผลิตนักวิจัยในอัตราส่วน 10 คนต่อประชากร 10,000 คน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนประมาณ 2 ล้านบาทสำหรับนักวิจัย 1 คนต่อปี โดยเฉลี่ย การผลิตบัณฑิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และมาตรฐานสูง และการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบางสาขา แม้เป้าหมายเหล่านี้อาจดู ไม่น่าตื่นเต้นสำหรับเพื่อร่วมงานชาวอเมริกัน แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่พวกเราชาวไทย- มีความต้องการเป็นอย่างมาก

ในวันที่ 16 มิถุนายน 2547 มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจำนวน 6 คณะ เพื่อให้การนำแผนกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรมมากขึ้น ผลต่อเนื่องที่ตามมาคือ คณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Manpower Development Subcommittee) ซึ่งมีข้าพเจ้าเป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำ- แผนที่นำทางการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พ.ศ. 2549-2556) โดยใช้ระยะเวลา 6 เดือน และผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2548

ขั้นตอนการพัฒนาแผนที่นำทางมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานประมาณ เป็นต้น โดยคณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นวาระระดับของเทคโนโลยีที่ต้องการพัฒนา คือ การยกระดับการผลิต- กำลังคนจากการเน้นแรงงานและทักษะ เป็นการเน้นเทคโนโลยีและ การวิจัยและพัฒนา

ข้อมูลจำนวนบุคลากรสายวิจัยและพัฒนาในประเทศต่างๆ จากผลการศึกษาของ IMD (International Institute for Management and Development) ในปี 2547 ปรากฏว่า ในจำนวนประชากร 10,000 คน ประเทศไทยมีบุคลากรสายวิจัยและพัฒนา 6.7 คน ในขณะที่ประเทศที่อยู่ลำดับแรกคือ ฟินแลนด์ มี 105.7 คน และประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน และเกาหลี มีตัวเลขอยู่ที่ 67.3 56.2 52.9 และ 38.9 คน ตามลำดับ ดังนั้น ไทยจึงมีนโยบายที่จะเพิ่มจำนวนบุคลากรสายวิจัยและพัฒนา โดยเพิ่มตัวเลขจาก 6.7 เป็น 10 หรือเมื่อเปรียบเทียบกับเป็นจำนวนประชากรของประเทศทั้งหมด คือ จาก 42,000 คน เป็น 65,000 คน ในอีก 8 ปีข้างหน้า

ในปี 2546 ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาคิดเป็นร้อยละ 0.26 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมีแผนที่จะเพิ่มค่าใช้จ่ายดังกล่าวจนเป็นร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2556

จุดเน้นของแผนที่น่าทางประกอบด้วย การมุ่งเน้นการอุดมศึกษา (เช่น หลักสูตรปริญญาตรีและหลังปริญญาเอก เพื่อให้เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษสนใจประกอบอาชีพเป็นนักวิจัยและพัฒนา) การพัฒนาครูและคณาจารย์ที่สอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การส่งเสริมทักษะระดับสูงในภาคอุตสาหกรรมและการผลิต และการประสานงานและกำกับดูแลการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับแผนที่น่าทางอื่นๆ อีก 5 แผนในแผนกลยุทธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ผลผลิตของการพัฒนาบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนาในระดับสูง คือ นักวิจัยจำนวน 18,300 คน และดุษฎีบัณฑิต 14,204 คน ซึ่งต้องอาศัย

ความพยายามอย่างมากรวมทั้งความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานชาวอเมริกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ สำหรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานนั้น คาดว่า อยู่ในวงเงิน 92,220 ล้านบาท ในช่วงระยะเวลา 8 ปี โดยรัฐบาลเป็นแหล่งเงินทุนรายใหญ่ เงินจำนวนนี้อาจดูเสมือนเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อเฉลี่ยเป็นรายปีแล้ว คิดเป็นประมาณ 11,000 ล้านบาทต่อปี หรือร้อยละ 1 ของเงินจำนวน 820,000 ล้านบาท ที่ประเทศไทยใช้จ่ายในการนำเข้าเทคโนโลยี

แผนที่นำทางประกอบด้วยโครงการต่างๆ 7 โครงการ ดังนี้

1. การพัฒนานักเรียนที่เรียนดีและมีความสามารถพิเศษ เป็นโครงการที่ใหญ่ที่สุดในแผนที่นำทางประกอบด้วย การศึกษาของผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การตั้งค่ายวิทยาศาสตร์แบบถาวร โรงเรียนวิทยาศาสตร์ และห้องเรียนวิทยาศาสตร์พิเศษ และหลักสูตรสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและหลักสูตรหลังปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษา

2. การส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของหลักสูตรพื้นฐานในทุกระดับการศึกษาและส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ประกอบด้วย การส่งเสริมการตั้งค่ายวิทยาศาสตร์ การประกวดและแข่งขันโครงการวิทยาศาสตร์ การศึกษาโดยใช้อินเทอร์เน็ตและระบบการศึกษาทางไกล การสร้างแรงจูงใจในการเลือกศึกษาสายวิทยาศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา และวิทยาศาสตร์สำหรับโรงเรียนชนบท

3. การพัฒนาครูและคณาจารย์ที่สอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นโครงการเชิงปริมาณที่ประกอบด้วย การพัฒนาครูและคณาจารย์ก่อนประจำการ การฝึกอบรมครูประจำการ การพัฒนาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. การพัฒนากำลังคนที่มีทักษะในภาคอุตสาหกรรมและการผลิต เป็นแผนการเพิ่มความเข้มแข็งของเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ที่มีความสามารถพิเศษในระดับอาชีวศึกษาให้ศึกษาสูงขึ้นจนถึงระดับปริญญาโทและเอก โดยการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัด และหลักสูตรที่มีการฝึกหัดที่ดี (หรือที่เรียกว่า สหกิจศึกษา (cooperative study) ในประเทศสหรัฐฯ) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาทักษะรายสาขาวิชา โรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ และการพัฒนากำลังคนระดับบนในเทคโนโลยีสาขาหลัก

5. การพัฒนากำลังคนในบางสาขาสำหรับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นโครงการพัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อนบ้านในสาขาที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง ประกอบด้วย การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนจากประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาการทำวิจัยร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน การให้เงินสนับสนุนการวิจัยแก่มหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชนที่ผลิตนักศึกษาระดับปริญญาเอก และการสร้างแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยในประเทศไทยพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในโลก

6. การก่อตั้งสำนักงานถาวรเพื่อนำแผนที่น่าสนใจไปสู่การปฏิบัติ แม้ว่าปัจจุบัน คณะอนุกรรมการฯ จะรับผิดชอบภารกิจในการนำแผนที่น่าสนใจไปสู่การปฏิบัติ แต่ในระยะยาว จะมีการจ้างเจ้าหน้าที่เต็มเวลาเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานต่างๆ ตามแผนที่นำทาง

7. การประสานงานและค้ำจุนถึงขั้นอุปสงค์และอุปทาน ประกอบด้วย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์ความเป็นเลิศ ฯลฯ) การพัฒนาเส้นทางอาชีพ และการสร้างแรงจูงใจให้บริษัทต่างชาติที่เน้น

การวิจัยมาลงทุนในประเทศไทย

ขณะนี้ มีการดำเนินกิจกรรมหลายอย่างแล้ว และอยู่ระหว่างการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังคนเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจว่า ทุกคนมีแผนที่เดียวกันและใช้แผนที่นี้เป็นเส้นทางเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่เหมือนกัน นอกจากนี้ ยังได้จัดให้มีการประชุม/สัมมนาอย่างต่อเนื่องเพื่อระดมความคิดเห็นและขอเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับบุคคลในโครงการต่างๆ ในแผนที่นำทาง

ท่านผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหลาย สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างความมั่นใจว่า รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐทั้งในปัจจุบันและอนาคตมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เรากำลังอยู่บนถนนสายยาวที่ไม่มีเส้นทางลัดเส้นใดช่วยได้ หากต้องการเห็นประเทศไทยอยู่บนแผนที่โลกอย่างภาคภูมิใจและมีศักดิ์ศรี

ตอนที่ 3

การบรรยายและนำเสนอผลการวิจัยและ ประเด็นการอภิปราย

การบรรยาย เรื่อง
การลดลงของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา :
ภาวะเสี่ยงของการอุดมศึกษา
(Declining by Degrees : Higher Education at Risk)
โดย Mr. John Merrow
Host and President of Learning Matters Inc.

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย :

- ◆ กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปอุดมศึกษา
- ◆ กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา

การลดลงของจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา :
ภาวะเสี่ยงของการอุดมศึกษา

(Declining by Degrees : Higher Education at Risk)

Mr. John Merrow

ประธานบริษัท Learning Matters

ข้าพเจ้ามีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษา และทรงเห็นความจำเป็นที่จะต้องยกระดับมาตรฐานวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ในประเทศสหรัฐฯ ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานวิทยาศาสตร์และไม่เคยมีผู้นำระดับชาติคนใดเห็นความจำเป็นของการยกระดับมาตรฐานวิทยาศาสตร์ แม้ปัจจุบัน มีความพยายามที่จะใช้แนวคิดใหม่ที่เรียกว่า การออกแบบเชิงสติปัญญา (intelligent design) ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ศึกษาของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ในบรรดาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน 4,000 แห่ง มีเพียง 3 แห่งเท่านั้น ที่ให้ความสนใจกับแนวคิดดังกล่าว

ประเทศสหรัฐฯ มีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย ทั้งหลักสูตร 2 และ 4 ปี รวมประมาณ 4,000 แห่ง มีจำนวนนักเรียนประมาณ 14 ล้านคน ผลจากการจัดลำดับมหาวิทยาลัยชั้นนำ 200 แห่งของโลกโดยนิตยสาร Times ของอังกฤษ ซึ่งให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐฯ ได้รับการยอมรับว่าเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก 10 20 30 40 และ 50 ลำดับแรกเป็นของประเทศสหรัฐฯ 7 12 14 17 และ 20

แห่ง ตามลำดับ สำหรับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ซึ่งเป็นเจ้าภาพร่วมของโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ได้รับการจัดลำดับให้เป็นลำดับที่ 32 ในโลก และ 15 ในประเทศ

ข้าพเจ้าและคณะได้จัดทำสื่อวิดีโอเกี่ยวกับการอุดมศึกษาของประเทศสหรัฐฯ โดยใช้เวลา 1 ปี สำหรับการทำวิจัย และ 2 ปี สำหรับการถ่ายทำในสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยใหญ่ที่เน้นการทำวิจัย มหาวิทยาลัยท้องถิ่น วิทยาลัยเอกชนชั้นนำ และวิทยาลัยชุมชนประเภท 2 ปี เนื่องจากสื่อวิดีโอดังกล่าวมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะอภิปรายกันในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงคิดว่า อาจเป็นประโยชน์ที่จะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ในวิดีโอมีตัวอย่างวิธีการสอนของครู 4 คน ทั้งแบบดีและไม่ดี ข้าพเจ้าจะเริ่มจากตัวอย่างที่ดีก่อน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนแบบที่สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน

ตัวอย่างที่ 1 *Tom Fleming* นักดาราศาสตร์และอาจารย์อาวุโส (Associate Astronomer and Senior Lecturer) มหาวิทยาลัยอะริโซนา

Tom เริ่มต้นงานสอนเมื่อปี พ.ศ. 2539 ก่อนสอน เขาไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านการเป็นครูแต่ได้รับการอบรมด้านการเป็นนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ต่อมา เมื่อเขามาสอนจึงได้รับการอบรมที่ศูนย์การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ และได้รับเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก 1 เครื่อง

เดิม Tom ใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ คือ ครูบรรยาย นักศึกษาจดบันทึก ครูให้การบ้านและออกข้อสอบ แต่ต่อมา

เขารู้สึกไม่พอใจกับบรรยากาศการเรียนการสอนแบบเดิมๆ และมีความสนใจมากขึ้นว่านักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งที่สอนในห้องจริงหรือไม่ เขาจึงได้เปลี่ยนวิธีการสอนใหม่ โดยเริ่มศึกษาเทคนิคการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อย่างจริงจัง เพื่อสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในห้องเรียนได้อย่างจับปล้นทันที

ในช่วงบรรยาย นักศึกษาทุกคนจะได้รับเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายเครื่องคิดเลข มีหน้าจอและปุ่มตัวเลขตั้งแต่ 0-9 ในช่วงระหว่างการบรรยาย Tom จะตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่สอนขณะนั้น และให้นักศึกษาตอบคำถามโดยกดตัวเลขหน้าคำตอบที่ต้องการจากเครื่องมือสื่อสารที่ได้รับ ซึ่งผลลัพธ์ของนักศึกษาทุกคนจะปรากฏบนจอใหญ่หน้าห้องเรียนในรูปของกราฟแท่ง แสดงความถี่ของตัวเลือกแต่ละข้อ จากนั้น Tom จะให้นักศึกษาจับกลุ่มย่อยอภิปราย แล้วเลือกคำตอบใหม่อีกครั้ง ก่อนเฉลยคำตอบจริง วิธีการดังกล่าวนอกจากจะทำให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวาแล้ว ยังเป็นการสะท้อนอีกด้วยว่านักศึกษาเรียนรู้สิ่งที่สอนในห้องจริงหรือไม่

ในประเทศสหรัฐฯ มีรายงานว่านักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงหรือน้อยกว่านั้นในช่วงกลางคืนเพื่อการเรียน แต่นักศึกษาของ Tom รายงานว่าใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงเพื่อการเรียน แม้จะมีกฎว่าครูจะต้องทำให้สื่อการเรียนการสอนน่าสนใจ โดยไม่สามารถอ้างได้ว่า "ได้สอนแล้ว แต่นักเรียนไม่ยอมรับรู้" แต่ในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยหลายแห่งกลับพบว่า มีครูหลายคนที่ยืนพูดปาวๆ อยู่หน้าห้องโดยมิได้สนใจว่าผู้เรียนให้ความสนใจกับสิ่งที่ครูพูดอยู่หรือไม่

ตัวอย่างที่ 2 ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป เป็นตัวอย่างที่พบบ่อยมากในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง แนวปฏิบัติในตัวอย่างนี้เปรียบเสมือนการที่ประเทศ 2 ประเทศมีข้อตกลงกันว่าจะไม่ต่อสู้กัน กล่าวคือ แม้จะมีได้พูดชัดเจน แต่ก็เป็นที่รู้กันว่า ถ้าคุณลงเรียนวิชาของฉัน คุณไม่จำเป็นต้องทำการบ้านมาก เพียงแต่ปล่อยให้ฉันอยู่ตามลำพัง และเมื่อปล่อยฉันไว้ตามลำพัง ฉันก็สามารถทำสิ่งที่ต้องการทำได้ และก็จะไม่เรียกร้องให้คุณต้องทำการบ้านมาก โดยคุณจะได้คะแนนดี

ตัวอย่างที่ 2 *Paulette Kurzer* อาจารย์สอนนิเวศรัฐศาสตร์ (Professor of Political Sciences) มหาวิทยาลัยอะริโซนา

Paulette สอนนิเวศรัฐศาสตร์เป็นระยะเวลา 11 ปี ชั้นเรียนของเธอเป็นห้องใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวน 225 คน เธอสอนโดยการให้นักศึกษาอ่านบทเรียนที่จะสอนล่วงหน้าที่บ้าน ตั้งคำถามในห้องเรียน และให้นักศึกษาตอบในกระดาษ ผลปรากฏว่า คำตอบที่ได้รับแตกต่างกันมาก ซึ่งแสดงว่า นักศึกษาไม่ได้อ่านหนังสือตามที่ Paulette มอบหมาย แต่เมื่อถามเรื่องดังกล่าว มีนักศึกษาเพียง 5 คน จาก 225 คน ที่ยอมรับว่าไม่ได้อ่านหนังสือ และที่ยิ่งกว่านั้นคือ นักศึกษาไม่รู้สึกละอายใจที่ไม่ได้อ่านหนังสือเลย

Paulette สอน 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้วิธีการบรรยายในห้องใหญ่ 2 ครั้ง และอภิปรายในห้องเล็ก 1 ครั้งโดยครูผู้ช่วย ทั้ง Paulette และครูผู้ช่วย 3 คน ต้องทำงานหนักอย่างมากในการเตรียมสอนทั้งในชั่วโมงบรรยายและอภิปราย พวกเขาจึงรู้สึกผิดหวังอย่างมากที่นักศึกษาไม่ได้อ่านหนังสือล่วงหน้า

วิธีการสอนในห้องใหญ่นั้น ส่วนใหญ่เป็นการบรรยายอย่างต่อเนื่อง

โดยมีได้หยุดเพื่อถามว่า นักศึกษาเข้าใจและมีคำถามหรือไม่ แม่ข้าพเจ้า จะมีความเห็นว่า วิธีการสอนของ Paulette น่าเบื่อเกินไป ทำให้บรรยากาศ การเรียนการสอนในห้องไม่มีชีวิตชีวา แต่ Paulette มีความเห็นว่า เป็น รูปแบบการสอนในห้องเรียนที่มีนักศึกษาจำนวนมาก และเป็นการยากที่จะ หยุดการบรรยายเพียงเพื่อถามนักศึกษาบางคนว่าเข้าใจหรือไม่ นอกจากนี้ นักศึกษาที่เขาเรียนล้วนแต่เป็นผู้ใหญ่แล้วและสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สภาพการเรียนการสอนในห้องนั้น แม้มิได้มีพันธะสัญญา แต่เป็นเสมือน ขอตกลงร่วมกันว่า คุณไม่ต้องทำการบ้านมาก ไม่ต้องอยากรู้อยากเห็นมาก ไม่ได้คาดหวังว่าจะได้รับความไว้วางใจมาก ฉันจะไม่บังคับคุณ และคุณ ก็ไม่ต้องบังคับฉันเช่นกัน นี่เป็นสิ่งที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนชอบ

สถาบันการศึกษาหลายแห่งมีครูที่สอนด้วยวิธีการแบบเดียวกับ Paulette และที่น่าตกใจคือ ร้อยละ 62 ของนักเรียนเหล่านั้นได้รับเกรด A หรือ B และเมื่อข้าพเจ้าอธิบายให้ Paulette ฟังถึงวิธีการสอนของ Tom Fleming (ตัวอย่างที่ 1) Paulette กลับมีความเห็นว่า วิชาที่ Tom สอน จะต้องปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี จึงเป็นหน้าที่ของ Tom ที่จะต้องค้นหา ว่านักศึกษาเข้าใจสภาพที่เป็นอยู่หรือไม่

ต่อมา ข้าพเจ้าและคณะได้ไปมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเคนแท๊กกี เพื่อ แข่งความประสงค์ว่าต้องการพบและสัมภาษณ์อาจารย์ที่ดีจริงๆ 1 คน และได้พบกับ Bryan Strar ที่นั่น

ตัวอย่างที่ 3 Bryan Strar ครูที่อยู่ระหว่างการฝึกสอนเพื่อขอใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพครูตลอดชีพ (tenure) ของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น- เคนแท๊กกี

Bryan เป็นครูฝึกสอนของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเคนแท๊กกี เขาจะต้องสอนประมาณ 6 ปี และถ้าผ่านการพิจารณา ก็จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นครูตลอดชีพ ทั้งนี้ เกณฑ์ในการพิจารณาขึ้นกับการเรียนการสอน บริการทางวิชาการที่ให้แก่มุขมนตรี และงานวิจัย

เป้าหมายของมหาวิทยาลัยคือ อัตราการคงอยู่ แม้ Bryan ต้องการให้นักศึกษาของเขาได้สิ่งที่ดีที่สุด แต่ในขณะเดียวกัน เขาก็ต้องการผ่านการพิจารณาเพื่อเป็นครูตลอดชีพด้วย Bryan จึงประนีประนอมระหว่างเป้าหมายของมหาวิทยาลัยกับเป้าหมายส่วนตัว วิธีการสอนของเขาคือ ไม่ใช้ตำราเรียน ให้นักศึกษาอ่านบทความเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ และเลือกบทความที่ดีที่สุด เพื่อเขียนวิเคราะห์โดยมีความยาวประมาณ 3-4 หน้า ต่อสัปดาห์ ซึ่งทำให้เขามีบทความที่ต้องตรวจและให้คะแนนประมาณ 200 ฉบับต่อสัปดาห์

ข้อสอบทั้งหมดเป็นแบบปรนัยและเติมคำในช่องว่าง ไม่มีข้อสอบอัตนัยเลย การให้คะแนนใช้วิธีการวาดกราฟและตัดเกรดตามเส้นโค้ง (curve) โดยนักศึกษาที่ตอบข้อสอบถูกต้องครึ่งหนึ่งจะได้รับเกรด C เขามีความเห็นที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งก็คือ การรักษ้อัตราการคงอยู่ และเมื่อข้าพเจ้าบอกอธิการบดีในเรื่องดังกล่าว อธิการบดีตอบว่า หากเขาต้องการได้รับเงินเดือน ก็ควรทำให้นักศึกษาเรียนจนจบหลักสูตร

เมื่อข้าพเจ้าสัมภาษณ์นักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่าพวกเขาจะต้องเรียนหนักขึ้น เนื่องจากในขณะที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับการปลูกฝังว่า จะต้องเรียนหนักมากขึ้นเมื่อเข้ามาวิทยาลัย แต่เมื่อเขาเรียนจริงๆ แล้ว ปรากฏว่า หลายคนไม่ต้องเรียนหนัก และไม่มีนักศึกษา-

คนใดบ่นเรื่องเรียนหนักเลย แม้ว่าจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้นก็ตาม

ข้าพเจ้าและคณะค้นพบว่า มหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาที่ตั้งความหวังไว้อย่างสูง จะไม่บ่นเมื่อต้องเรียนหนักขึ้น แต่จะให้คะแนนเชิงบวกกับมหาวิทยาลัยมากขึ้น ซึ่งแสดงว่า การเรียนการสอนเป็นหัวใจของมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องหาวิธีการกระตุ้นและให้รางวัลสำหรับการเรียนการสอนที่ดี

ปรากฏการณ์หนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมในสถาบันการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ การจ้างอาจารย์ชั่วคราวแทนอาจารย์ประจำ แม้ว่าอาจารย์ชั่วคราวส่วนใหญ่จะทำงานในสถาบันการศึกษาหลายแห่งเพียงเพื่อต้องการรายได้จากการสอนก็ตาม

ตัวอย่างที่ 4 *Bob Gibson* อาจารย์ชั่วคราวที่สอนวิชาจิตวิทยาในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง

ในภาคการศึกษานี้ Bob สอน 9 ห้องเรียนในวิทยาลัย 3 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิทยาลัยชุมชนในมลรัฐเดเนเวอร์ วิทยาลัยชุมชนนั้นว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากประมาณร้อยละ 45 ของนักเรียนอเมริกันศึกษาในวิทยาลัยชุมชน

Bob สอนแบบเดียวกันและใช้ข้อสอบชุดเดียวกันในวิทยาลัยทุกแห่ง เขามีความเห็นว่าการใช้ตำราเรียนเล่มเดียวกันทำให้นักศึกษาเรียนในสิ่งที่เหมือนกัน จึงสามารถใช้วิธีการเรียนการสอนแบบเดียวกันได้ทุกที่ เขาคิดจะประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ชั่วคราวไปเรื่อยๆ เนื่องจากพอใจในรายได้และความเป็นอิสระ และไม่คิดว่าทุกคนจะรู้อย่างจริงจังว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับระบบ

การศึกษาของประเทศสหรัฐฯ

สาเหตุหนึ่งที่สถาบันการศึกษาหลายแห่งนิยมจ้างอาจารย์ชั่วคราว คือ นโยบายประหยัดค่าใช้จ่าย โดยสถาบันสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจ้างอาจารย์ชั่วคราวได้อย่างเร็วและง่ายดาย อาทิ เมื่อต้องการปิดหลักสูตรที่มีนักศึกษาเรียนน้อย หากผู้สอนเป็นอาจารย์ชั่วคราวก็จะสามารถยกเลิกการจ้างในภาคการศึกษาต่อไปได้ทันที

การจ้างพนักงานชั่วคราวเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผลในภาคธุรกิจ กล่าวคือ จะจ้างเมื่อต้องการ และเลิกจ้างได้ทันทีเมื่อไม่ต้องการ แต่สำหรับการศึกษานั้น ไม่สามารถวัดประสิทธิผลค่าใช้จ่ายของการผลิตกำลังคนด้วยวิธีนี้ได้ เนื่องจากนักศึกษาเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายนั้น นอกจากนี้ เวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาจะขาดหายไป และอาจารย์ชั่วคราวไม่ต้องทำกิจกรรมมาก ในขณะที่อาจารย์ประจำที่ทำงานเต็มเวลาต้องคิดวิธีการทำให้นักศึกษาทำการบ้านโดยบูรณาการความรู้จากวิชาอื่นด้วย

ข้าพเจ้าคิดว่า ปรากฏการณ์นี้เป็นเสมือนสัญญาณเตือนภัยว่า จะต้องมีการลงทุนด้านการศึกษา และลงทุนเพื่อสังคมการเรียนรู้สำหรับประชาชนที่กระหายความรู้มากขึ้น โดยที่ปัจจุบัน การศึกษาเปรียบเสมือนสมบัติส่วนบุคคล ที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง ดังนั้น สภาพที่เกิดขึ้นคือ สถาบันอุดมศึกษาที่ดีมีโอกาสมากขึ้นที่จะเลือกรับนักศึกษาที่มีฐานะดี สภาพเศรษฐกิจจึงกลายเป็นจุดหมายปลายทางของการศึกษา กล่าวคือ ประตูดุวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยจะเปิดสำหรับคนที่มีฐานะดีเท่านั้น ซึ่งผลที่ตามมาคือ มหาวิทยาลัยชุมชนเพิ่มขึ้นมาก เพื่อรองรับนักศึกษาที่มีฐานะยากจนหรือเรียนไม่ดี อย่างไรก็ตาม ยังมีข่าวดีอยู่บ้าง คือ สถาบัน

อุดมศึกษาหลายแห่งเริ่มให้ความสนใจอย่างจริงจังกับสภาพความเป็นจริงในการเข้าเรียนและการจบการศึกษา

นอกจากตัวอย่างการสอนที่แตกต่างกัน ข้าพเจ้ามีกรณีตัวอย่างของนักศึกษาที่ต้องต่อสู้เพื่อให้ได้เรียน เนื่องจากรัฐไม่ได้ลงทุนด้านการศึกษามากพอ ดังนี้

Ceylon Hollis เป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นเคนแทคกี Ceylon ทำงานเต็มเวลาในร้านอาหารฟาสต์ฟู้ดร้านหนึ่งในช่วงกลางคืน และเรียนเต็มเวลาในช่วงกลางวัน เธอเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยด้วยความหวังว่า สักวันหนึ่งจะได้งานที่ดีในบริษัทที่ดี บ่อยครั้งที่เธอต้องการนอนเมื่อเลิกงาน แต่ก็ไม่สามารถนอนได้ เนื่องจากต้องทำการบ้านภายใต้ความกดดันว่าหากทำไม่เสร็จ ก็จะไม่ผ่าน เธอพยายามอดทนมาเป็นปี แต่แล้วความฝันของเธอก็พังทลายลงในช่วงฤดูใบไม้ผลิปี พ.ศ. 2548 ด้วยสาเหตุจากความเหนื่อยล้าที่มีมากเกินไป Ceylon ย้ายไปเรียนที่วิทยาลัยชุมชนใกล้บ้าน ด้วยโอกาสสุดท้ายของการบรรลุความฝันของชาวอเมริกันในการเป็นปัญญาชน

Debbera Stake เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง หลังจากแต่งงาน เงินช่วยเหลือค่าที่พักอาศัยที่เธอเคยได้รับถูกลดลง เงินเดือนของสามีไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่มี Debbera จึงต้องหยุดพักการเรียนชั่วคราวเพียงแค่ 3 สัปดาห์ ก่อนสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 2 เพื่อไปทำงานเต็มเวลา โดยมีความหวังว่า จะสามารถเก็บเงินได้เพียงพอในช่วงฤดูร้อน และกลับมาศึกษาต่อได้ในช่วงฤดูใบไม้ผลิ

การขาดสายสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาและสถาบันการศึกษาที่มีฐานะยากจน ซึ่งส่วนใหญ่คือวิทยาลัยชุมชน ส่งผลให้มีนักศึกษาจำนวนมากกว่า 200,000 คน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนียและฟลอริดา ต้องออกกลางคันประมาณครึ่งหนึ่งของนักศึกษายากจนที่เข้าเรียนในวิทยาลัยไม่จบการศึกษา คำถามที่ตามมาคือ จะสร้างความมั่นใจได้อย่างไรว่า นักศึกษาได้รับการบริการทางการศึกษาคู่มาด้วยเงินที่จ่ายไป จะเปิดประตูให้นักศึกษาที่ถูกทอดทิ้งและช่วยให้พวกเขาสามารถอยู่รอดได้อย่างไร และมีเวลามากเพียงใดในการทำสิ่งเหล่านี้

ในช่วงระยะเวลา 2 ปี ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ข้าพเจ้าและคณะพบว่า อนาคตการศึกษาของประเทศไม่ได้สดใสมากนัก ประเทศต้องการสายสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้ความสนใจมากขึ้นกับการเรียนการสอน และนี่เป็นสัญญาณเตือนภัยว่าการอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังอยู่ในช่วงขาลง ในขณะที่โลกอุตสาหกรรมกำลังเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว

ประสบการณ์การศึกษาของประเทศไทย ที่นำเสนอในวันนี้ อาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศไทย แม้วามหาวิทยาลัยหลายแห่งของประเทศไทย จะได้รับการจัดลำดับให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก แต่เราก็คงไม่ได้สนใจนักศึกษามากพอ ไม่ได้ให้รางวัลแก่การเรียนการสอนตามควร และไม่ลงทุนมากพอเพื่อการศึกษาของเยาวชน สิ่งเหล่านี้ยังเป็นประเด็นที่ท้าทายการพัฒนาการอุดมศึกษาของอเมริกัน อย่างแท้จริง

ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจเป็นอย่างมากที่ได้ใช้เวลาพร้อมกับท่านในวันนี้ ขอขอบคุณมาก

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปอุดมศึกษา
(7 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ดร. พรชัย มงคลอนิษฐ์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม

Dr. Jerome T. Murphy

Visiting Professor of Education, University of Pennsylvania

การเงินเพื่อการอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา
(Current Issues in Higher Education Finance in the U.S.)

โดย Dr. Thomas D. Parker

Senior Associate, Institute for Higher Education Policy

เงินทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา
(Research Funding in American Universities)

โดย Dr. Perry B. Molinoff

Vice Provost for Research, University of Pennsylvania

ระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาแนวใหม่สำหรับประเทศไทย :

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต

(The Promise of Thailand New Higher Education Financing System :
The Thailand Income Contingent and Allowance Loan (TICAL) Scheme)

โดย ศาสตราจารย์ ดร. เมธี ศรองแก้ว

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาความยากจน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการอุดมศึกษา

(A Participation Model of the Private Business Sector in
Management of Higher Education)

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินทร์จิรา วงษ์หมทอง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีสคาลัย

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปอุดมศึกษา

(7 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ดร. พรชัย มงคลวนิช

Dr. Jerome T. Murphy

เรื่องที่ 1 : การเงินเพื่อการอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

(Current Issues in Higher Education Finance in
the U.S.)

ผู้นำเสนอ : *Dr. Thomas D. Parker*

Dr. Thomas D. Parker ผู้ช่วยอาวุโสของสถาบันนโยบาย
การอุดมศึกษา ได้นำเสนอ เรื่อง การเงินเพื่อการอุดมศึกษาในประเทศ
สหรัฐอเมริกา สรุปได้ดังนี้ เงินอุดหนุนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ในประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 74 ของ
รายได้รวมในปี 2534 เป็นร้อยละ 64 ในปี 2547 สะท้อนถึงความเชื่อที่
เพิ่มมากขึ้นว่า การอุดมศึกษาเป็นสินค้าเฉพาะบุคคล (private good)
มากกว่าสินค้าสาธารณะ (public good) เนื่องจากผู้จบระดับอุดมศึกษา
ได้รับประโยชน์จากการศึกษาโดยตรงในรูปแบบของการได้งานดีและมีรายได้
สูงกว่าผู้ที่ไม่จบอุดมศึกษา ผลประโยชน์ของการอุดมศึกษาจึงตกอยู่ที่ตัว
ปัจเจกบุคคลมากกว่ารัฐ

โดยที่สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่สามารถเรียกร้องให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้ง่ายกว่าสถาบัน/องค์กรอื่นๆ ดังนั้น ประเทศสหรัฐฯ จึงมีความเคลื่อนไหวที่จะแปรรูปสถาบันอุดมศึกษา (privatization) เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ค่าหน่วยกิตสูงขึ้นและเกิดกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 26 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วงปี 2537-2538 เป็น 62 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วงปี 2547-2548 เนื่องจากประชาชนต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายของการอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และรัฐไม่สามารถให้การสนับสนุนนักเรียนในระดับเดิมได้ จึงต้องเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของภาคเอกชนได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6 ของยอดรวมในปี 2539-2540 เป็นร้อยละ 18 ในช่วงปี 2547-2548

การเมืองและเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวพันกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และกลายเป็นปรากฏการณ์ที่เหมือนกันทั่วโลก คำถามที่ตามมาคือ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะสามารถเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการอุดมศึกษา หรือก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายและหนี้ที่สูงขึ้น และทำลายโอกาสการเข้าถึงการอุดมศึกษาของกลุ่มที่มีรายได้น้อย

เรื่องที่ 2 : เงินทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศ สหรัฐอเมริกา

(Research Funding in American Universities)

ผู้นำเสนอ : *Dr. Perry B. Molinoff*

Dr. Perry B. Molinoff รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (vice provost) มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้กล่าวถึง เงินทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่สำคัญในการทำวิจัยพื้นฐานระดับชาติ และเป็นตัวแทนของการคิดค้นนวัตกรรม บูรณาการการวิจัยเข้ากับการศึกษาและอบรมผู้นำรุ่นใหม่ ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม

เงินสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นมากจากประมาณ 25 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2496 เป็นประมาณ 250 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2541 โดยมีภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งเงินทุนที่ใหญ่ที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลกลางและภาคอื่นๆ

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยทั้งหมดในประเทศ ในช่วงปี 2513-2543 งานวิจัยพื้นฐาน (basic research) มีสัดส่วนอยู่ในช่วงประมาณร้อยละ 45-55 ในขณะที่งานวิจัยพื้นฐานและประยุกต์ (basic and applied research) มีสัดส่วนอยู่ในช่วงประมาณร้อยละ 25-30 และงานวิจัยและพัฒนา (R&D) มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10

รัฐได้ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงวิชาการในช่วงปี 2515-2542 โดยในปี 2535 คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของยอดรวมเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงวิชาการทั้งหมด อย่างไรก็ตาม

ยอดเงินสนับสนุนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงที่ละน้อยจนเป็นร้อยละ 60 ในปี 2542

เป็นที่น่าแปลกใจว่า สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดลำดับให้อยู่ในลำดับต้นๆ จะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการทำวิจัยและพัฒนาเชิงวิชาการน้อยกว่าสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในลำดับถัดไป โดยในปี 2544 สัดส่วนค่าใช้จ่ายดังกล่าวสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่จัดอยู่ใน 10 ลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 17 และสถาบันที่จัดอยู่ใน 20 และ 30 ลำดับแรก มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายร้อยละ 30 และ 80 ตามลำดับ

โดยสรุป มหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยในประเทศสหรัฐฯ แต่ละมหาวิทยาลัยจะมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน และแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยก็จะแตกต่างกันขึ้นกับประเภทของการวิจัย

เรื่องที่ 3 : ระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาแนวใหม่สำหรับประเทศไทย : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (The Promise of Thailand New Higher Education Financing System : The Thailand Income Contingent and Allowance Loan (TICAL) Scheme)

ผู้นำเสนอ : ศาสตราจารย์ ดร. เมธี ครองแก้ว

ศาสตราจารย์ ดร. เมธี ครองแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาความยากจน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้นำเสนอการปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาของประเทศไทย ที่รู้จักกันในนาม กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Thailand's Income Contingent

and Allowance Loan : TICAL) โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ปัญหาพื้นฐานที่ทำให้ประเทศไทยต้องปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา คือ จำนวนเงินที่รัฐสนับสนุนการอุดมศึกษามีมากเกินไป ความลำบากในการเพิ่มค่าหน่วยกิต และการขาดประสิทธิภาพของระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ระบบ TICAL ที่พัฒนาในประเทศไทยมีแนวคิดมาจากระบบ Higher Education Contribution Scheme (HECS) ของประเทศออสเตรเลีย โดยได้รับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และมี Prof. Dr. Paul Chapman จาก Australia National University ผู้คิดค้นระบบ HECS เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

แนวคิดสำคัญของระบบคือ การให้ค่าหน่วยกิตสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการศึกษามากขึ้น การชำระหนี้คืนผ่านระบบจัดเก็บภาษีของประเทศเมื่อมีรายได้ในอนาคตเพียงพอ และการทำให้หนี้เป็นภาระของบัณฑิตอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีความเป็นไปได้ที่จะชำระคืนได้จริง

ประเด็นหลักที่ต้องพิจารณาคือ ค่าหน่วยกิตและอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม และเกณฑ์รายได้ขั้นต่ำที่ต้องชำระหนี้ ซึ่งขณะนี้ มีการเก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่อหัวของการอุดมศึกษา เพื่อนำมาคำนวณค่าหน่วยกิตที่เหมาะสม โดยจำแนกหลักสูตรต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมดเป็น 6 กลุ่มสาขาวิชาแล้ว

นอกจากนี้ ได้มีการกำหนดรายละเอียดต่างๆ แล้วหลายประเด็น อาทิ รัฐจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่อหัวในสัดส่วนครึ่งหนึ่ง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เป็นร้อยละ 0 แต่จะปรับเงินต้นเพิ่มขึ้นตามดัชนีราคาผู้บริโภครายปี ระยะเวลาการชำระหนี้คืน 25 ปี ผู้กู้อาจไม่ต้องชำระหนี้เมื่อเสียชีวิตหรือไม่มีรายได้

การชำระเงินสดทันทีจะได้รับส่วนลดร้อยละ 25 และผู้ที่ชำระคืนสูงกว่า
ขั้นต่ำจะได้รับส่วนลดพิเศษ เกณฑ์ชำระคืนขั้นต่ำคือ รายได้ 10,000 บาท
ต่อเดือน ก่อนหักภาษี โดยอัตราเริ่มต้นในการชำระคืนคือร้อยละ 2 ของ
รายได้ เป็นต้น

เรื่องที่ 4 : รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการ อุดมศึกษา

(A Participation Model of the Private Business Sector in Management of Higher Education)

ผู้นำเสนอ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง อธิการบดีมหาวิทยาลัย-
คริสเตียนนำเสนอผลงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ-
เอกชนในการจัดการอุดมศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น-
เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาในการ-
บริหารจัดการอุดมศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา 30 คน
และผู้บริหารของภาคธุรกิจเอกชน 213 คน โดยใช้แบบสอบถาม และสนทนา-
กลุ่มกับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาและภาคธุรกิจเอกชน กลุ่มละ 5 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประยุกต์จากกรอบแนวคิด "การมีส่วนร่วมของ
โคเฮนและอัฟฮอฟ (1980)"

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของภาคธุรกิจเอกชนมีความเห็นว่า ทั้ง-
ปัจจุบันและอนาคต ภาคธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการ

อุดมศึกษาในภารกิจหลัก 4 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การรวมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล โดยภาคธุรกิจเข้าร่วมในรูปขององค์กรหรือสถานประกอบการมากกว่าการมีส่วนร่วมด้วยตนเอง โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาทุกคนมีความเห็นว่า ในปัจจุบันและอนาคต ภาคธุรกิจเอกชนจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอุดมศึกษาในภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน โดยมีรูปแบบของภารกิจแต่ละด้าน ดังนี้ การผลิตบัณฑิต (รวมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (รวมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์) การบริการวิชาการแก่สังคม (ร่วมรับผลประโยชน์) และการวิจัย (ร่วมตัดสินใจ รวมดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์)

ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาและภาคธุรกิจเอกชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภาคธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในภารกิจหลักทั้ง 4 ด้าน และจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความเห็นของผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้บริหารของภาคธุรกิจเอกชนมีข้อเสนอแนะว่า ก่อนที่จะใช้หลักสูตรใหม่ สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนเพื่อประเมินคุณภาพและขีดความสามารถของกำลังคนที่ภาคเอกชนต้องการ สถาบันอุดมศึกษาควรร่วมมือกันเองมากขึ้นในการวางแผนและทำวิจัยเพื่อให้ภาคธุรกิจเอกชนสามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเสนอว่า ภาคธุรกิจเอกชนควรรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรที่มีความร่วมมือกับบริษัทในจำนวนมากขึ้น ควรให้

ทุนสนับสนุนสำหรับการศึกษาวิจัย และควรมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนา-
งานอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ

การอภิปราย

สาระสำคัญของการอภิปรายสามารถจำแนกเป็น 2 ประเด็น คือ สถาบัน-
อุดมศึกษา และการปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษา

1.1 ปัจจุบัน อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสถานะที่กลืนไม่เข้า-
คายไม่ออก เนื่องจากต้องสอนให้ดีเพื่อดึงดูดความสนใจของนักศึกษา ใน-
ขณะเดียวกัน ก็ต้องการความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้วย ซึ่งในสภาพจริง
หากไม่ได้เป็นอาจารย์ที่สอนดี แต่สามารถเป็นนักวิจัยที่ดี ก็สามารถเน้น
การทำวิจัย และนำผลงานไปแสวงหาความก้าวหน้าในตำแหน่งทางวิชาการ-
ได้ ซึ่งจะมีโอกาสก้าวหน้าเร็วกว่าการเป็นอาจารย์ที่สอนดี ดังนั้น จึงมีคำถามว่า
จะมีแนวทางในการผสมผสานการสอนดีเข้ากับการทำวิจัยดีให้ได้ผล-
ประโยชน์มากที่สุดได้อย่างไร

Mr. John Merrow และ Dr. Jerome T. Murphy ได้ให้
ความเห็นต่อคำถามดังกล่าวว่า ในประเทศสหรัฐฯ อาจารย์ส่วนใหญ่จะ
ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการสอนมาก่อน การจัดจ้างจะพิจารณาจากความรู้
ด้านเนื้อหาสาระที่จะสอนเป็นหลัก นักศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งสามารถ
ให้คะแนนผู้สอนทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้บริหารสามารถดูคะแนนของผู้สอน
แต่ละคนได้ อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้มีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีคือ เป็นรูปแบบ-
หนึ่งของการประเมินผู้สอน แต่ในขณะเดียวกัน อาจมีผลเสียคือ การให้-

คะแนนของผู้เรียนอาจขึ้นกับทัศนคติที่ไม่ถูกต้องบางประการ อาทิ วิธีการให้คะแนน ความใจดี วิธีการลงทะเบียนของผู้สอน เป็นต้น

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐฯ มีหลายรูปแบบ อาทิ มหาวิทยาลัยที่เน้นการทำวิจัย มหาวิทยาลัยท้องถิ่น วิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยชุมชน เป็นต้น สถาบันการศึกษาเหล่านี้ล้วนมีเป้าหมายการดำเนินงานและพันธกิจที่แตกต่างกัน สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือ การตระหนักว่าพันธกิจของแต่ละสถาบันต่างมีเกียรติ การกำหนดแนวทางของสถาบันให้ชัดเจน จะมีส่วนช่วยสถาบันในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน อาทิ หากต้องการให้สถาบันของตนเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยที่อยู่ในลำดับต้นๆ เกณฑ์ในการส่งเสริมคือคุณภาพของงานวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องรักษาระดับคุณภาพไว้ตลอดไป

เมื่อคณาจารย์ตระหนักว่า การส่งเสริมตนเองขึ้นกับคุณภาพที่ดีของงานวิจัยและการเรียนการสอน จะทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้นเอง โดยมีได้ทำให้คุณภาพการวิจัยลดลงแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้บริหารควรใช้วิธีการให้รางวัลคณาจารย์แทนการเปรียบเทียบกับสิ่งที่สถาบันอื่นทำได้ดี

1.2 มหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศสหรัฐฯ ได้รับการจัดลำดับให้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกในลำดับต้นๆ ซึ่งเป็นการบ่งชี้ว่า เป็นสถาบันที่มีคุณภาพบรรลุมาตรฐานการเรียนการสอนแล้ว จึงมีนักศึกษาจำนวนมากต้องการที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเหล่านั้น ซึ่งแตกต่างจากบริบทของประเทศไทย ดังนั้น จะมีข้อเสนอแนะอะไรสำหรับการพัฒนา มหาวิทยาลัยในประเทศไทย

Mr. John Merrow มีความเห็นว่า แม้ประเทศสหรัฐฯ จะมิ-

มหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกหลายแห่ง แต่ยังมีมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มนั้น ซึ่งในสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยที่สุด คณาจารย์ได้รับการคาดหวังว่า จะต้องรู้จักนักศึกษา และคุณภาพของนักศึกษาในตนเอง จะช่วยให้สถาบันสามารถบรรลุมาตรฐานนั้นได้ แมวบางสถาบันจะมีอาจารย์บางคนที่ต้องการทำวิจัยอย่างเดียวเท่านั้น แต่นักศึกษาส่วนหนึ่งที่เลือกเรียนในสถาบันเหล่านั้น ก็มีความต้องการทำวิจัยเช่นกัน ดังนั้น สถาบันที่ดีคือสถาบันที่รับผิดชอบภารกิจของตนอย่างจริงจัง และในขณะเดียวกัน จะต้องมีการสร้างบรรยากาศที่ดีเพื่อให้คณาจารย์มีความรู้สึกอยากเรียนรู้อย่างจริงจังเกี่ยวกับวิธีที่จะสอน

2. การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา

Dr. Thomas D. Parker แสดงความเห็นว่ ปัจจุบัน ผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีชื่อเสียงทางด้านระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง มีเพียง 3 - 4 คนเท่านั้น และ Prof. Dr. Paul Chapman ก็เป็นหนึ่งในนี้

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสัมพันธ์กับประเด็นทางการเมืองและเศรษฐกิจ กล่าวคือ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงต้นทุนที่แท้จริงของรัฐ อีกทั้งเป็นการหลีกเลี่ยงกับการประสบปัญหาทางการเงิน และนำมาซึ่งภาวะที่สถาบันตระหนักว่าจำเป็นต้องขึ้นค่าหน่วยกิต เพื่อให้มีรายรับเพียงพอกับรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานของสถาบัน แต่ในขณะเดียวกัน การให้นักศึกษาต้องกู้ยืมเงินเพื่อจ่ายค่าเล่าเรียนของตนเอง โดยที่ไม่เคยทำมาก่อนในอดีต จะทำให้เกิดการต่อต้านอย่างมากมาย ดังนั้น วิธีการที่ง่ายที่สุดในการแก้ปัญหา คือ

การให้ผู้กู้สามารถชำระหนี้คืนได้อย่างไม่ลำบากและให้การชำระหนี้คืนขึ้น
กับรายได้ในอนาคต

ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีเงื่อนไขการจ่ายเงิน
ที่ผ่อนปรนและไม่คิดดอกเบี้ยจากนักศึกษา ในเชิงเศรษฐศาสตร์ ดอกเบี้ย-
ที่รัฐควรได้รับจากเงินที่ให้ยืม หรือที่รัฐต้องรับภาระจากการไปกู้ยืม
แหล่งเงินอื่น จัดเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐเพื่อสนับสนุนการอุดมศึกษานั้นเอง
เพียงแต่เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ปรากฏชัดเจนดังเช่นค่าใช้จ่ายประเภทอื่น

ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของระบบ
คูปอง ที่นักศึกษาสามารถรับเงิน และเลือกเรียนในสถาบันที่ต้องการได้โดย-
ไม่มีข้อจำกัด อย่างไรก็ตาม ข้อพึงระวังคือ นักศึกษาอาจนำเงินที่ได้จาก
กองทุนฯ ไปใช้สนองความต้องการของตนเองในด้านอื่น ที่มีใช้เป็นการชำระ-
ค่าหน่วยกิตแต่อย่างใด นอกจากนี้ อาจมีแรงกดดันจากสถาบันการศึกษา
ที่เดิมไม่มีสิทธิในการรับเงินอุดหนุนจากรัฐ เรียกร้องให้สามารถเข้าโครงการ
ดังนั้น การออกแบบขั้นตอนปฏิบัติการของระบบกองทุนฯ จึงควรคำนึงถึง
ข้อพึงระวังเหล่านี้

อย่างไรก็ดี ศาสตราจารย์ ดร. เมธี ศรองแก้ว ได้กล่าวเสริมว่า
ในบริบทของประเทศไทยนั้น การนำเงินที่กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปใช้ในด้านอื่น-
ที่ไม่เกี่ยวกับการชำระค่าหน่วยกิตเป็นปัญหาของระบบกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ระบบการเงินแนวใหม่ หรือ ระบบ
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคตเป็นระบบการ
สนองทุนผ่านด้านอุปสงค์ ที่ให้นักศึกษาตัดสินใจเองว่า ต้องการเรียนใน-
สถาบันใด จากนั้น เม็ดเงินจึงจะตามตัวนักศึกษาไปยังสถาบันที่เลือก โดย-
นักศึกษามีได้รับเงินเองโดยตรง

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปอุดมศึกษา
(8 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วีริยเวทกุล
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสารคาม

Dr. Jerome T. Murphy

Visiting Professor of Education, University of Pennsylvania

โครงการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา
(Leadership Development in Higher Education)

โดย ดร. ฌอน มูร์ฟีย์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสิงคโปร์

โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
(Wisdom Thailand 2015, Royal Diamond Jubilee's Strategic Research
Consortiums: Human Resource Development for Country's Competitiveness)

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ตีอกนามกุล

หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยสนับสนุน เศรษฐกิจไทยเชิงภาพพจน์วัฒนธรรมชาติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคนอเมริกัน

(President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ระหว่างวันที่ 10-21 เมษายน 2548

(The US-Thailand Higher Education Summit 2005:

Report of President Summit in U.S.A.)

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ชิตพงษ์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การอภิปรายกลุ่ม : การพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา :

คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

(Panel Discussion : Developing Leaders in Higher Education :
Faculty and Staff)

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 1 : การปฏิรูปอุดมศึกษา

(8 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล

Dr. Jerome T. Murphy

เรื่องที่ 1 : โครงการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา

(Leadership Development in Higher Education)

ผู้นำเสนอ : ดร. มานิต บุญประเสริฐ

ดร. มานิต บุญประเสริฐ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต นำเสนอโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติในการคัดสรรผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาไทย ศึกษารูปแบบต่างๆ ของการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการบริหารจัดการในสถาบันอุดมศึกษาไทยและต่างประเทศ จากนั้นจึงวิเคราะห์จุดแข็งของรูปแบบเหล่านี้และเสนอรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาไทย

วิธีการวิจัยประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การคัดเลือกกรณีศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับเส้นทางที่ขึ้นเป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา การวิเคราะห์ข้อดี/ข้อเสียของรูปแบบจากต่างประเทศแต่ละรูปแบบ และการให้ข้อเสนอแนะเชิง-

นโยบายเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมและแนวทางการได้มาซึ่งผู้บริหารและการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

คำถามการวิจัยคือ 1) ใครเป็นผู้คัดสรรผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา 2) การปรับเปลี่ยนบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ควรเป็นอย่างไร 3) จะอนุรักษ์คุณค่าของสังคมและความเป็นอิสระของสถาบันการศึกษาในการสอนได้อย่างไร และ 4) บทบาทของรัฐในการสนับสนุนการพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างไร

โครงการวิจัยได้ศึกษากรณีตัวอย่างการคัดเลือกอธิการบดีในมหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบียและมหาวิทยาลัยอัลเบอร์ตา และศึกษาการพัฒนาผู้นำในมหาวิทยาลัยอินเดียนาและมหาวิทยาลัยซันเดอร์แลนด์ ซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน

สำหรับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในอนาคตนั้น รัฐบาลออสเตรเลียได้วางแผนพัฒนาการอุดมศึกษาในรูปชุดโครงการ เรียกว่า *Our Universities: Backing Australia's Future* ซึ่งเสนอให้รัฐบาลกลางลงทุน 1.5 พันล้านเหรียญออสเตรเลียในระยะเวลา 4 ปี เพื่อการปฏิรูปในด้านต่างๆ อาทิ การเรียนการสอน หลักธรรมาภิบาล ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การวิจัย เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลกระทบสำคัญในขณะนี้ คือ การที่รัฐบาลประกาศใช้นโยบายการปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาส่งผลให้ค่าเล่าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาสูงขึ้น ผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนลักษณะการบริหารจัดการจากการเน้นกระบวนการเป็นการเน้นผลลัพธ์

**เรื่องที่ 2 : โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
ของประเทศ**

**(Wisdom Thailand 2015, Royal Diamond Jubilee's
Strategic Research Consortiums: Human Resource
Development for Country's Competitiveness)**

ผู้นำเสนอ : รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ดีเอ็กนามกุล

รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ดีเอ็กนามกุล หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการ-วิจัยสมุนไพรร และเทคโนโลยีชีวภาพผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเสนอ **โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** สรุปได้ดังนี้ โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์ฯ เป็นโครงการเกิดพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี โดยบูรณาการโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรอาจารย์เข้าด้วยกันเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการสร้างบุคลากรระดับที่มีความเชี่ยวชาญสูงและผลิตผลงานเชิงองค์ความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แนวคิดของโครงการคือการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไว้ด้วยกัน และสร้างความเป็นเลิศของระบบอุดมศึกษาไทย โดยมุ่งเป้าที่การพัฒนาบุคลากรและผลงานวิจัย การสร้างเครือข่ายกับต่างประเทศ และการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ของประเทศ

เครือข่ายเชิงกลยุทธ์^๑ ที่จะจัดตั้งขึ้นมีจำนวน 20 เครือข่าย จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. *กลุ่มกระบวนการทัศน์ใหม่* เน้นการก้าวทันสากลศาสตร์ใหม่ๆ และการคาดการณ์แนวโน้มนวัตกรรมในอนาคตเพื่อก้าวสู่โลกของ Molecular Economy ประกอบด้วย 4 เครือข่าย คือ เครือข่ายพลังงานทางเลือก เครือข่ายนาโนวัสดุและนาโนอุปกรณ์ เครือข่ายเทคโนโลยีผสมผสานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และเครือข่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศ

2. *กลุ่มฐานเศรษฐกิจของประเทศ* เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตตามยุทธศาสตร์รัฐบาล ประกอบด้วย 6 เครือข่าย คือ เครือข่ายความปลอดภัยด้านอาหาร สมุนไพร และผลไม้ เครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรก้าวหน้า เครือข่ายอัญมณี เครื่องประดับ และแฟชั่น เครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและซอฟต์แวร์ เครือข่ายการจัดการเรื่องมาตรฐานและเครื่องมือวิเคราะห์ และเครือข่ายระบบโลจิสติกส์ การขนส่ง การบิน (Aviation) และการจราจร

3. *กลุ่มการจัดการความรู้และทรัพยากรเพื่อความมั่นคงของชาติ* ประกอบด้วย 6 เครือข่าย คือ เครือข่ายโรคอุบัติใหม่และภัยคุกคามด้านชีวภาพ เครือข่ายการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ เครือข่ายเคมีสมัยใหม่เพื่อการสร้างนวัตกรรม เครือข่ายเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรน้ำ ภาวะฉุกเฉิน และภัยพิบัติ เครือข่ายนวัตกรรม การศึกษาและการจัดการความรู้ และเครือข่ายทรัพยากรเส้นทางปัญญาและการพาณิชย์เชิงองค์ความรู้

4. **กลุ่มวัฒนธรรมและสังคม** ประกอบด้วย 2 เครือข่าย คือ เครือข่าย ภาษา วัฒนธรรม ศิลปะ และภูมิปัญญา และเครือข่ายสังคมศาสตร์เพื่อสร้างคุณภาพสังคมไทย

5. **กลุ่มพิเศษ** เพื่อแก้ปัญหาวิทยาศาสตร์พื้นฐานของประเทศ ประกอบด้วย 2 เครือข่าย คือ เครือข่ายฟิสิกส์ และเครือข่ายคณิตศาสตร์

เป้าหมายของโครงการ ในระยะ 6 ปี (2549-2554) ประกอบด้วย การผลิตบุคลากรระดับปริญญาเอก จำนวน 9,600 คน การพัฒนาบุคลากรสายวิชาการระดับแนวหน้า จำนวน 2,800 คน การผลิตผลงานวิจัยในระดับนานาชาติ 12,000 เรื่อง การผลิตสิทธิบัตร/ผลิตภัณฑ์ระดับอุตสาหกรรม 80 ชิ้น การเกิดเครือข่ายวิจัยกับต่างประเทศ 700 เครือข่าย และการก่อตั้งศูนย์ความเป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 60 ศูนย์

เรื่องที่ 3 : สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี (President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10 - 21 เมษายน 2548 (The US-Thailand Higher Education Summit 2005: Report of President Summit in U.S.A.)

ผู้นำเสนอ : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ชิตพงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ชิตพงศ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้นำเสนอ **สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี (President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10 - 21 เมษายน 2548** สรุปได้ดังนี้

คณะอธิการบดีได้ศึกษาดูงานในสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่างๆ จำแนกตามประเภทของกิจกรรมได้ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยที่เน้นการทำวิจัย (มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์) 2) การปรับตัวจากมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัย (สถาบันเทคโนโลยีนิวเจอร์ซีย์) 3) มหาวิทยาลัยที่เน้นการจัดการศึกษาให้แก่นักศึกษาต่างชาติ (มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ และมหาวิทยาลัยอเมริกัน) 4) การพัฒนาการวิจัยในสาขาพิเศษ (มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย) 5) ศูนย์วิจัยในสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด) 6) มหาวิทยาลัยที่มีหลายวิทยาเขต (มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์) 7) บทบาทของรัฐบาลในการกำกับดูแลมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา (คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งมลรัฐนิวเจอร์ก) 8) ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี (บริษัทซัมไมโครซิสเต็ม) และ 9) บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตไทยในสหรัฐอเมริกา

ที่ประชุมมีข้อเสนอแนะต่างๆ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยต้องมีอุดมการณ์และความมุ่งมั่นที่จะเป็นแหล่งผลิตคนมีคุณภาพสร้างองค์ความรู้ ผลิตงานวิจัยที่มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติ และเป็นมันสมองของสังคม จึงจะสามารถเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำได้ การมีเป้าหมายที่สูงส่งในทางนามธรรมที่จะสร้างสรรคสิ่งที่มีคุณค่าคือปัจจัยสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่ความมีชื่อเสียง 2) มหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำได้ก็เพราะมี "การเชื่อมต่อ" ข้ามระยะเวลาอันยาวนาน ภายใต้ความมุ่งมั่นที่ต้องการจะอยู่ยืนงในอนาคตอย่างยาวไกล โดยมี "ประเพณีของความเป็นเลิศ" เป็นฐาน และระบบ "การเชื่อมต่อ" นี้อาจเกิดขึ้นโดย Board of Trustees และ/หรือศิษย์เก่า และ/หรือชุมชน 3) การมีฐานะทางการเงิน

ที่มั่นคงโดยมหาวิทยาลัยดำเนินงานอย่างรอบคอบภายใต้เงื่อนไขข้อ
(1) ข้างต้นเป็นปัจจัยสำคัญของการเดินทางสู่นาคตของมหาวิทยาลัยชั้นนำ
เหล่านี้ 4) การมีสถานที่หรือสิ่งก่อสร้างสำคัญสวยงามเป็นสัญลักษณ์
ของมหาวิทยาลัยมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ของ
มหาวิทยาลัยและสร้างความภาคภูมิใจของศิษย์เก่า 5) การบริหารงานที่มี
ประสิทธิภาพด้วยการใช้บุคลากรสนับสนุนวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ
และมีความเข้มแข็งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จ 6) ความต่อเนื่อง
ในการทำงานของทีมงานบริหารมหาวิทยาลัยทำให้นโยบายของมหาวิทยาลัย
ได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดตอน 7) งานพัฒนาในทุกเรื่องต้องใช้
ความมุ่งมั่น การทุ่มเท และความไม่เห็นแก่ตัวของปฏิบัติและต้องใช้เวลา
นานพอควรเสมอ 8) การแทรกแซงในกิจการของมหาวิทยาลัยโดยภาค
เอกชน เป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ภายใต้สภาวะการณ์ของโลกปัจจุบัน
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอิสรภาพทางวิชาการและอิทธิพลของภาคเอกชน
ในมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องการความสนใจจากผู้กำหนด
นโยบายของมหาวิทยาลัย 9) มหาวิทยาลัยชั้นนำให้ความสนใจแก่นักศึกษา
นักศึกษาได้รับเป็นอย่างดี ทั้งในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้
กระบวนการเรียนรู้ คุณภาพวิชาการ สวัสดิการและการครองชีวิตใน
มหาวิทยาลัย และ 10) สหรัฐฯ เป็นประเทศที่มีการพัฒนาการอุดมศึกษา
อยู่ในระดับแนวหน้าของโลก ดังนั้น สถานทูตไทยประจำประเทศสหรัฐฯ
จึงเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนมหาวิทยาลัยไทยให้ได้รับประโยชน์จาก
โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของสองประเทศ

การอภิปรายกลุ่ม : การพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา : คณาจารย์ และ
บุคลากรทางการศึกษา

(Panel Discussion : Developing Leaders in Higher Education:
Faculty and Staff)

ผู้อภิปราย : *Dr. Jerome T. Murphy*

Dr. Perry B. Molinoff

Ms. Mary Clara Price

Dr. Jerome T. Murphy ได้กล่าวแสดงความรู้สึกชื่นชมที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนับสนุนกิจกรรมของโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ซึ่งทำให้ผู้แทนจากสหรัฐฯ รู้สึกภาคภูมิใจและเป็นเกียรติเป็นอย่างยิ่งที่ได้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ จากนั้นได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการพัฒนาภาวะผู้นำและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีกรณีตัวอย่างมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย และมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด

Dr. Perry B. Molinoff รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (Vice Provost for Research) มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้นำเสนอการพัฒนาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย สรุปได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร โดยข้อความตอนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ปี 2546 ได้ระบุว่า "...ไม่มีอะไรสำคัญต่อการรักษาความมั่นคงของมหาวิทยาลัยมากไปกว่าการจ้างและการรักษาไว้ซึ่งคณาจารย์ที่มีผลการปฏิบัติงานดี..." ข้อความนี้เป็นเสมือน

การแสดงถึงพันธะสัญญาของอธิการบดี

การพัฒนาคณาจารย์ จำแนกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ การทำให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสมัครเป็นอาจารย์ การพัฒนาคณาจารย์ และการรักษาคณาจารย์ที่มีผลปฏิบัติงานดีให้ทำงานในมหาวิทยาลัยนานๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

วิธีการทำให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสมัครเป็นอาจารย์ประกอบด้วยหลายวิธี อาทิ การใช้เครือข่ายการจ้างงาน การให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจ้างงาน การกำหนดเกณฑ์การจ้างงานเป็นกรณีพิเศษสำหรับการจ้างผู้หญิงและชนกลุ่มน้อย และการใช้รูปแบบใหม่ๆ ในการแต่งตั้ง/ให้ดำรงตำแหน่งคณาจารย์ เป็นต้น

การพัฒนาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย การมีแผนเกี่ยวกับเส้นทางอาชีพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ การติดตามดูแลคณาจารย์ในระดับต้นและกลาง การกระตุ้นให้มีกิจกรรมตลอดอาชีพที่สัมพันธ์กับสายอาชีพ การให้ผลตอบแทนที่ขึ้นกับทั้งการสอนและการวิจัย การจัดหาทรัพยากรสำหรับการอบรมและสนับสนุนคณาจารย์ในการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ

การรักษาคณาจารย์ให้ทำงานในมหาวิทยาลัย ทำได้โดยการยกย่องคณาจารย์ที่มีผลปฏิบัติงานดีเด่น การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานให้น่าพึงพอใจ การตอบสนองข้อเสนอภายนอกโดยจับปล้นทันทีด้วยการใช้ยุทธศาสตร์เชิงรุกมากกว่าการทำตามข้อเสนอภายนอก และการพัฒนาไกลไกลเพื่อให้ความสำคัญและเพิ่มบทบาทของอาจารย์อาวุโส

ทั้งนี้ วิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากต่อความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากร คือ การมีโครงการเผ้าระวังในระดับคณะ ที่ให้ความสำคัญกับ-

คณาจารย์ในทุกๆระดับ และเปิดโอกาสให้ทั้งมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่างกัน

Ms. Mary Clara Price อดีตหัวหน้าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้นำเสนอประสบการณ์การดำเนินโครงการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับบุคลากรทางการศึกษาตั้งแต่ช่วงปี 2541-2548 สรุปได้ดังนี้

ในปี 2547-2548 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดมีจำนวนนักศึกษา รวม 19,730 คน อาจารย์ 2,430 คน เจ้าหน้าที่บริหารและวิชาชีพ 5,400 คน เจ้าหน้าที่เสมียนและเทคนิค 4,450 คน และเจ้าหน้าที่บริการ 1,040 คน

การพัฒนาบุคลากรในช่วงก่อนปี 2541 เป็นแบบผิวเผินเพียงเพื่อให้บรรลุความต้องการเฉพาะด้าน และไม่เคยมีการอบรมผู้บริหารระดับกลางและสูง เมื่อมีการริเริ่มที่จะจัดอบรมก็เกิดการต่อต้านขึ้นบางในรูปแบบต่างๆ อาทิ ความไม่ไว้วางใจในการบริหารจัดการ ผู้มีความรู้ความสามารถไม่ยอมเข้ารับการอบรม การขาดความรับผิดชอบในพฤติกรรมกรรมการบริหาร เป็นต้น

ในช่วงปี 2542-2544 มหาวิทยาลัยได้พัฒนาโครงการฝึกอบรม 3 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการภาวะผู้นำในการปฏิบัติ (Leadership in Action) สำหรับผู้บริหารระดับกลาง-สูง 2) โครงการพื้นฐานของการเป็นผู้นำ (Foundations of Leadership) สำหรับผู้บริหารทั่วไป และ 3) โครงการสิ่งจำเป็นสำหรับการเป็นผู้นำ (Leadership Essentials) สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่สนับสนุนการบริหารจัดการ

การประเมินผลการดำเนินโครงการพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับ

เงินเดือนเพิ่มขึ้น มีโอกาสมากขึ้นที่จะได้รับการส่งเสริมและย้ายไปทำงานใหม่ในส่วนอื่นของมหาวิทยาลัย และมีโอกาสน้อยลงที่จะลาออกจากมหาวิทยาลัย สำหรับสิ่งที่สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารระดับอาวุโส คือ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีความท้าทาย ความยากลำบาก การตระหนักถึงความสำคัญของบุคคลอื่น และเหตุการณ์อื่นๆ

ในปี 2548-2549 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้พัฒนาโครงการสำหรับผู้บริหารระดับอาวุโสที่มีผลปฏิบัติงานดีให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทั้งในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มและการสอนตัวต่อตัว นอกจากนี้ ในปี 2548 มหาวิทยาลัยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ พบว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความรับผิดชอบของบุคคลที่เป็นผู้บริหารยังไม่ชัดเจน และคิดว่าการฝึกอบรมมีใช้หนทางในการแก้ปัญหา

Dr. Jerome T. Murphy ได้บรรยายสรุปถึงโครงการพัฒนาผู้นำที่มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียและฮาร์วาร์ดได้พัฒนาในช่วงเร็วๆ นี้ และสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาผู้นำสู่สังคมอเมริกัน สรุปได้ดังนี้

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียได้ริเริ่มโครงการพัฒนาผู้นำ 2 โครงการ โครงการแรกเป็นโครงการดุษฎีบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในมหาวิทยาลัยที่ทำงานเต็มเวลาที่ยังไม่เคยได้รับปริญญาเอก เป็นหลักสูตร 2 ปี นอกเวลาราชการ เป็นที่น่าสนใจว่า ผู้ที่เข้าโครงการไม่มีผู้ใดเป็นอาจารย์เลย ทุกคนเป็นรองอธิการบดีที่ต้องการเป็นอธิการบดี หรือต้องการความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานในมหาวิทยาลัยอื่น โครงการที่สองเป็นโครงการดุษฎีบัณฑิตสำหรับบุคลากรใหม่ที่ต้องการทำงาน

ในสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานราชการ เนื่องจากเป็นโครงการที่เน้นเชิงปริมาณ จึงมีผู้เข้าร่วมโครงการเป็นนักศึกษาต่างชาติหลายคน รวมทั้งบุคคลที่มาจากคณะอื่น ทำให้เกิดความหลากหลาย

มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้จัดหลักสูตรดุริยปฏิบัติสำหรับผู้ที่สนใจจะเป็นผู้บริหารในมหาวิทยาลัย โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร นอกจากนี้ ยังได้จัดโครงการอีก 2 โครงการในช่วงฤดูร้อน

โครงการแรกเรียกว่า "สถาบันเพื่อการบริหารจัดการทางการศึกษา" (Institute for Education Management) เป็นโครงการที่ผู้บริหารระดับสูงในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ มาทำกรณีศึกษาร่วมกันประมาณ 2 สัปดาห์ ในเรื่องที่เกิดขึ้นในขณะที่ยังสอนทางด้านธุรกิจในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และเพิ่มประเด็นที่เป็นปัญหาของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งผลปรากฏว่าการผสมผสานวิธีการทำกรณีศึกษากับการจับคู่ทำงาน เป็นประโยชน์ต่อการช่วยแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยอื่น

โครงการที่สองเป็นโครงการสำหรับอธิการบดีใหม่ที่ไม่มีความรู้ทางด้านการบริหารจัดการ โครงการดังกล่าว ได้รับความสนใจจากอาจารย์ที่เพิ่งทราบว่า จะได้รับคัดเลือกเป็นอธิการบดีคนใหม่ โดยใช้เวลา 2-3 เดือน สนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในระยะการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ การเปลี่ยนสภาพจากผู้เฉพาะด้านเป็นทั้งผู้เฉพาะด้านและผู้รูกว้าง การเปลี่ยนสภาพจากการเป็นผู้ได้รับรางวัลจากการที่สามารถแก้ปัญหาได้เป็นการอยู่ในตำแหน่งที่ต้องบริหารจัดการการแก้ปัญหาเอง และสิ่งที่ยากคือ การต้องคำนึงโดยตลอดว่า ขณะนี้ได้เปลี่ยนสถานะเป็นผู้นำขององค์กรแล้ว ซึ่งแม้ว่าจะเป็นที่ตำแหน่งที่มีอำนาจมาก แต่การดำเนินงานต้องขึ้นกับบุคคลอื่นอีกหลายคน ซึ่งบางครั้ง ต้องขึ้น

กับบุคคลอื่นมากกว่าการเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

สำหรับสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาผู้นำสู่สังคมอเมริกันนั้น ในทศวรรษหน้า คาดการณ์กันว่าประมาณร้อยละ 40 ของครูใหญ่จะออกจากสายงาน ดังนั้น จึงอาจเกิดปัญหาครั้งใหญ่เกี่ยวกับการขาดแคลนครูผู้บริหาร ซึ่งหลายคนเชื่อว่า การมีผู้บริหารและบุคลากรที่เหมาะสมจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในประเทศได้ แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมอเมริกันได้เต็มที่ ในด้านการผลิตนักศึกษาให้เป็นผู้นำสู่สังคม แต่สภาวะการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ในการผลิตผู้นำเข้าสู่ภาคธุรกิจยังไม่สูงนัก

งานวิจัยชิ้นหนึ่งซึ่งจัดทำโดยผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดคณะหนึ่งในประเทศสหรัฐฯ ได้กล่าวถึงข้อร้องเรียนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และการมีมาตรฐานทางวิชาการที่ต่ำในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน นอกจากนี้ การที่นักศึกษาส่วนใหญ่ทำงานกลางวัน และเรียนในช่วงเย็น ส่งผลให้นักศึกษามีความคาดหวังจากมหาวิทยาลัยต่ำ และในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยก็มีความคาดหวังจากนักศึกษาต่ำเช่นกัน

งานวิจัยยังค้นพบว่า คณาจารย์มีประสบการณ์ภาคฝึกปฏิบัติน้อยมากในด้านการทำวิจัย งานวิจัยที่หายังไม่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับสภาพโลกความเป็นจริงของนักศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการใช้งานน้อยมาก และยังมีข้อโต้เถียงเกี่ยวกับภาวะวิกฤติในการผลิตผู้นำในสถานศึกษาว่า ผู้นำในสถานศึกษาเล็กๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นดุษฎีบัณฑิต

นอกจากนี้ บทความจากวารสาร Harvard Business Review ยังได้กล่าวถึงคณะที่สอนทางธุรกิจและการผลิตคนเพื่อเป็นผู้นำในสังคมว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจ (MBA) ประสบความสำเร็จในการฝึกทักษะการเป็นผู้นำ การเตรียมผู้นำ การปลูกฝังคุณธรรมและพฤติกรรมที่ดี และแม้แต่การทำให้บัณฑิตได้งานในบริษัทที่ดี สาเหตุของปัญหาเหล่านี้เกิดจากการที่คณะที่สอนทางธุรกิจได้ละเลยการเตรียมผู้ที่สามารถปฏิบัติ (practitioner) อีกทั้งเน้นการทำวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์มากเกินไปและจ้างผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในโลกแห่งความจริงเพียงจำกัดมาสอนนักศึกษา และงานวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ที่จัดทำยึดติดกับทฤษฎีมากเกินไป ยังไม่สัมพันธ์กับความเป็นจริง จึงอาจกล่าวได้ว่า สถาบันการศึกษาประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการบุคลากร ซึ่งส่งผลให้มีการอภิปรายกันอย่างมากมายเกี่ยวกับความสอดคล้องของคณะศึกษาศาสตร์ คณะที่สอนทางธุรกิจ และคณะอื่นๆ ที่ผลิตผู้เชี่ยวชาญสายวิชาชีพ

ทั้งนี้ Dr. Jerome T. Murphy ได้เสนอให้มหาวิทยาลัยดำเนินการดังนี้

1) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรและบุคลากร กล่าวคือ การจัดการหลักสูตรที่มีทั้งความเข้มข้นเชิงทฤษฎี และการผลิตผู้นำที่สัมพันธ์กับโลกความเป็นจริง

2) คิดใหม่ ทำใหม่ เกี่ยวกับนโยบายด้านบุคลากร ทั้งด้านการจ้าง ส่งเสริม และธำรงรักษาคณาจารย์ เพื่อทำให้ความเข้มข้นเชิงทฤษฎีและการผลิตผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับโลกความเป็นจริงมีความสมดุลมากขึ้น โดยที่ความรู้ของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จะทำอย่างไรให้

มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะเน้นการทำวิจัยที่ดีและสามารถผลิตผู้นำที่สัมพันธ์กับโลกความเป็นจริงได้ในขณะเดียวกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การฝึกอบรมเป็นการทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่สัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลง

3) ศึกษาคณะที่มีระบบการบริหารจัดการดีและนำระบบมาใช้ เนื่องจากในมหาวิทยาลัยหนึ่งๆ ประกอบด้วยคณะต่างๆ หลายคณะ ซึ่งในทางปฏิบัติ คณะบางคณะหรือบุคคลบางคนสามารถทำงานได้ดีในด้านต่างๆ กัน อาทิ บางคณะกำหนดเกณฑ์การส่งเสริมที่ให้คู่กันกับการเรียนการสอนมากกว่าคณะอื่น บางคณะให้ความสำคัญกับการทำวิจัยที่เน้นความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง บางคณะเน้นวิธีการรักษาความสมดุลระหว่างทฤษฎีและการผลิตผู้นำที่สัมพันธ์กับโลกความเป็นจริง เป็นต้น

การอภิปราย

1. ตำแหน่งระดับบริหารที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มี 3 ตำแหน่ง ประกอบด้วย ประธานสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ โดยปกติ ภาพลักษณ์ของประธานสภามหาวิทยาลัยจะมาจากนักการเมือง หรือข้าราชการที่มีชื่อเสียงที่เกษียณอายุราชการแล้ว ซึ่งไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองหรืออดีตข้าราชการก็ตาม ส่วนใหญ่จะไม่มีภูมิหลังทางวิชาการมากนัก และไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเชิงวิชาการ ส่วนตำแหน่งอธิการบดีจะเป็นลักษณะของการหมุนเวียนตำแหน่งระหว่างคณาจารย์อาวุโส ผ่านกระบวนการคัดสรรหรือเลือกตั้ง โดยคณะกรรมการคัดสรรจะทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้ที่ดีที่สุด เพื่อเชิญมาเป็นอธิการบดี ซึ่งกระบวนการคัดสรรอธิการบดีของมหาวิทยาลัยในไทยยังอยู่ในวงแคบเมื่อ

เปรียบเทียบกับสหรัฐฯ สำหรับตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการนั้น จะมีบทบาทอย่างมากเกี่ยวกับกิจกรรมเชิงวิชาการ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้ส่วนใหญ่จะมีภูมิหลังทางวิชาการและเป็นที่นับถืออย่างมากในวงการวิชาการ

2. นายกษิต ภิรมย์ อดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีความเห็นว่า การพัฒนาผู้นำและบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาในงานวิจัยของ ดร. มานิต บุญประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ดีเอกนามกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ชิตพงษ์ นั้น ควรเชื่อมโยงสายความเชี่ยวชาญของการผลิตบัณฑิตเข้ากับการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการทางวิชาการด้วย ขณะนี้ ยังขาดการเชื่อมโยงกับหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่สนับสนุนงบประมาณและจัดสรรทุนการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และมูลนิธิต่างๆ อาทิ ฟูลไบรท์ รอคกีเฟลเลอร์ เป็นต้น การเชื่อมโยงจะทำให้เห็นภาพรวมของการผลิตนักศึกษาในระดับปริญญาเอกในโครงการต่างๆ และการพัฒนาผู้นำได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศควรหารือร่วมกันว่า มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งประสงค์จะสร้างความเชี่ยวชาญในด้านใด และเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยที่มีเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยอาจให้นักศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการความร่วมมือต่างๆ ซึ่งจะทำให้การผลิตบุคลากรมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

3. ในความเป็นจริง บ่อยครั้งที่สถานการณ์สร้างผู้นำ กล่าวคือ หากไม่มีวิกฤติการณ์ ก็จะไม่เกิดภาวะผู้นำ ดังนั้น จึงมีคำถามว่า โครงการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มีลักษณะของความเป็นฮาร์วาร์ด หรือมีลักษณะพิเศษทางวัฒนธรรมอื่นๆ ปนอยู่ด้วยหรือไม่

Ms. Mary Clara Price ได้ตอบคำถามดังกล่าวว่า มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดให้ความสำคัญกับการผสมผสานการพัฒนาทักษะพื้นฐานของการบริหารจัดการและการเป็นผู้นำเข้ากับการพัฒนาคุณลักษณะที่มีคุณค่าของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ องค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาโครงการคือการสะท้อนสิ่งที่ต้องการให้ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดกระทำ อาทิ เมื่อคิดว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดขาดทักษะการทำงานเป็นหมู่คณะและการพัฒนาบุคลากรในสายงาน ก็จะมีพัฒนาโครงการที่เปิดโอกาสให้มีการทำงานเป็นหมู่คณะและพัฒนาบุคลากรในสายงานมากขึ้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดยังให้ความสำคัญกับความหลากหลาย การพัฒนาบุคลากรจึงต้องคำนึงถึงการทำให้ผู้บริหารดำเนินตามนโยบายที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ โดยสรุป ประมาณร้อยละ 20 ของหลักสูตรจะมีลักษณะเฉพาะของความเป็นฮาร์วาร์ด

4. ในปี 2548 มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดมีจำนวนนักศึกษารวม 19,730 คน อาจารย์ 2,430 คน และเจ้าหน้าที่ประมาณ 10,000 คน จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่า ฮาร์วาร์ดมีจำนวนเจ้าหน้าที่ค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษาและคณาจารย์ ซึ่งแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ จึงเป็นที่น่าแปลกใจว่า เหตุใด มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดจึงได้จ้างเจ้าหน้าที่สนับสนุนเป็นจำนวนมาก

Ms. Mary Clara Price ให้ความเห็นว่า สาเหตุประการหนึ่งที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดมีจำนวนเจ้าหน้าที่มาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยจัดจ้างบุคลากรของตนเองดำเนินงานต่างๆ รวมทั้งงานแม่บ้าน ไม่ได้จ้างบุคคลภายนอกรับเหมาดำเนินการมากนัก และที่ผ่านมา เมื่อมีปริมาณงานมาก คณะต่างๆ จะจ้างเจ้าหน้าที่ของคณะเพิ่มเติมทันที โดยมหาวิทยาลัยไม่ได้

ควบคุมการทำงานในส่วนนี้มากนัก

5. สำหรับวิธีการและระยะเวลาที่ใช้ในการติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดนั้น Ms. Mary Clara Price ได้กล่าวว่า โครงการฝึกอบรมบุคลากรในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเริ่มต้นโดยไม่ได้มีงบประมาณมาก แต่เกิดจากการตระหนักว่าหากผู้เข้าร่วมอบรม 40 คน ได้รับประสบการณ์ที่ดี จะบอกต่อผู้ร่วมงานคนอื่นถึงความคุ้มค่าของการเข้าร่วมโครงการ และโชคดีที่ในช่วงเวลาเดียวกันมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในมหาวิทยาลัยซึ่งผลปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในเชิงลบอย่างมากต่อผู้บริหารส่งผลให้ผู้บริหารระดับสูงที่ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินโครงการ หันมาสนใจและจัดสรรงบประมาณดำเนินโครงการให้ในปีถัดไป

การประเมินผลความสำเร็จของโครงการในขั้นแรกพิจารณาจากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่เพิ่มขึ้นจาก 40 คน ในปีแรก เป็น 160 คน ในปีที่ 2 ซึ่งทำให้เกิดข้อดีที่ไม่คาดหวังประการหนึ่งคือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความหลากหลายมากขึ้น โดยมาจากคณะและวิทยาลัยอื่นๆ ก่อให้เกิดภาวะการผูกมิตรข้ามคณะ/วิทยาลัย และส่งผลถึงการประสานงานที่ราบรื่นขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้มีการติดตามผลผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนหลังจากดำเนินโครงการได้ 2 ปี ซึ่งพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีโอกาสดำเนินการส่งเสริมมากกว่าก่อนเข้าโครงการ และทุกคนทำงานในส่วนต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ การส่งเสริมบุคลากรในสายการสอนจะประเมินจากการได้รับความก้าวหน้าทางตำแหน่งวิชาการ แต่สำหรับบุคลากรที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอนแล้ว จะต้องหาวิธีการประเมินผลอื่น อาทิ การได้รับตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีขึ้น การได้ทำงานใหม่ๆ ที่ดีขึ้น เป็นต้น

6. ในการฝึกอบรมโครงการพัฒนาเจ้าหน้าที่ อาจพบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการต่อต้านการฝึกอบรม โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถไม่ยอมเข้ารับการอบรม ซึ่งวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวทำได้โดยการให้ผู้จัดทำโครงการที่เป็นผู้บริหารเข้าร่วมโครงการบางโครงการ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ

7. ปัญหาที่พบมากในองค์กรวิชาชีพของประเทศไทยคือ มีเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้หญิงและชนกลุ่มน้อยจำนวนน้อย ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้หญิงหรือชนกลุ่มน้อยไม่ค่อยได้รับการอบรมในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะสายวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะลาออกจากงานเมื่อมีบุตร ซึ่งมีวิธีแก้ปัญหา 2 วิธี คือ การศึกษาข้อมูลสถิติเพื่อดูระดับความสำเร็จ และกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานเพื่อรักษาสมดุล

8. ปัญหาการต่อต้านที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งการต่อต้านการบริหารและการต่อต้านบุคคลที่จะมาบริหาร ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำหรือธรรมดา การพัฒนาโครงการฝึกอบรมด้านการบริหารจึงอาจแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งมหาวิทยาลัย MIT ในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาโครงการฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารระดับสูงและคณาจารย์อื่นๆ ที่มีบทบาทด้านการบริหาร โดยสอนผู้เข้ารับการอบรมให้เข้าใจความหมายและความแตกต่างของการเป็นผู้บริหารและนักวิจัย

9. ความแตกต่างของการเป็นอาจารย์และผู้บริหารคือ อาจารย์มีเวลาในการคิดแก้ปัญหา และสามารถทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาที่สงสัยได้ตลอดเวลา แต่ผู้บริหารจะต้องแก้ปัญหาประจำวันต่างๆ ที่เข้ามาโดยมิได้มีข้อมูลมากมายนักและไม่มีเวลาสำหรับการทำวิจัย ซึ่ง Dr. Jerome T. Murphy มีความเห็นว่า ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากการเป็นผู้บริหารคือ ผู้บริหารจะต้อง

เคารพบุคลากรในองค์กร และต้องการการฝึกรอบม โดยหากไม่เคารพความคิดอ่านของบุคลากร จะเกิดปัญหาทั้งจากคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ในขณะที่การฝึกรอบมจะทำให้ผู้บริหารเกิดการพัฒนาตนเองขึ้นอย่างชัดเจน

10. ความแตกต่างระหว่างการเป็นผู้นำในองค์กรวิชาชีพและองค์กรธุรกิจ คือ บุคลากรในองค์กรวิชาชีพจะมีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพสูง การปฏิบัติต่อบุคลากรจึงต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ ในสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งๆ จะมีคณาจารย์เป็นผู้ปฏิบัติกร ผู้บริหารจึงต้องประพฤติเสมือนเป็นผู้จัดการของคณาจารย์แต่ไม่ควรสั่งการว่า จะต้องทำอะไรบางอย่าง ในขณะเดียวกัน ก็จะต้องแก้ปัญหาอุปตันไปด้วยโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการในมหาวิทยาลัยและเชื่อมโยงกระบวนการเข้ากับผลงาน ทั้งนี้ มีข้อพึงระวังคือ การคำนึงถึงวัฒนธรรมองค์กร หากผู้บริหารคิดแต่เพียงว่าสามารถบริหารมหาวิทยาลัยได้เพราะมีความคิดดีและละเอียดการดูแลคณาจารย์ อาจทำให้เกิดแรงต่อต้านได้ ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เปลี่ยนงานจากบริษัทเอกชนเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อศึกษาความสามารถในการพยากรณ์การประสบความสำเร็จของบุคคล ผลปรากฏว่า ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมองค์กรมีความสำคัญมากกว่าความแตกต่างด้านเนื้อหาในงานที่ทำ กล่าวคือ กระบวนการที่เกิดขึ้นในองค์กรมีความสำคัญมาก ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสร้างกระบวนการตัดสินใจในองค์กรวิชาชีพให้ทันการ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานก็เป็นสิ่งที่มองข้ามไม่ได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์กับหัวหน้าเพื่อน ลูกน้อง บุคคลที่ไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใดๆ และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในสายงาน

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา
(7 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
Prof. Dr. Rebecca Maynard
Professor of Education and Social Policy, University of Pennsylvania

การฝึกอบรมครูและการประกันคุณภาพการเรียนการสอน
วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา
(Teacher Education and Quality Assurance in Math
and Science Education)
โดย Dr. James A. Kelly
Graduate School of Education Board of Overseers,
University of Pennsylvania

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์
และวิทยาศาสตร์ศึกษา
(Technology Initiatives in Science and Math Education)
โดย Mr. Keith Budge
Senior Vice President, Oracle Asia Pacific

การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ
ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(Development and Promotion of Talents
in Science and Technology)
โดย ดร. พิศพล สร้อยสุรธา
ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา

(7 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร

Prof. Dr. Rebecca Maynard

เรื่องที่ 1 : การฝึกอบรมครูและการประกันคุณภาพการเรียนการสอน
วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา

(Teacher Education and Quality Assurance in
Math and Science Education)

ผู้นำเสนอ : *Dr. James A. Kelly*

Dr. James A. Kelly กรรมการในคณะกรรมการควบคุมบัณฑิต-
วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ (Graduate School of Education Board of
Overseers) มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ได้นำเสนอเรื่อง การฝึกอบรม
ครูและการประกันคุณภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์ศึกษา โดยได้กล่าวถึงความกังวลเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา และได้นำเสนอ-
งานวิจัยและข้อเสนอแนะจากนักวิชาการศึกษา นักธุรกิจ และข้าราชการ
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประสพภาวะวิกฤตของบัณฑิตจำนวนหนึ่ง
ที่จบสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ซึ่ง-

ผู้เกี่ยวข้องของหลายคนมีความเห็นว่า มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่บนฐานของนวัตกรรมทางเทคนิคและวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาผลผลิต

มีความกังวลกันว่า ปัญหาอาจเกิดจากการที่มีจำนวนผู้เลือกเข้าเรียนสายคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์น้อยทั้งในระบบมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา แต่ก็มีผู้ยืนยันกันว่าปัญหานี้ฟังลึกลับสภาวะการขาดแคลนครูก่อนประจำการ และความไม่พอเพียงของการพัฒนาครูประจำการ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำในสาขาวิชาเหล่านี้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสหรัฐฯ ได้คำนึงถึงเกณฑ์การพัฒนา 5 เกณฑ์ ดังนี้ 1) การศึกษาสำหรับครูก่อนประจำการ 2) การพัฒนาวิชาชีพครูในระยะยาว 3) การสร้างแรงจูงใจด้านการเงิน 4) การใช้ประโยชน์สูงสุดจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในภาคเอกชนและอุดมศึกษา และ 5) การพึ่งพาเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพครู

นักปฏิรูปการศึกษา นักธุรกิจ และข้าราชการ ได้เสนอยุทธศาสตร์เฉพาะทางหลายยุทธศาสตร์ เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในสาขาวิชาเหล่านี้ อาทิ การยกระดับมาตรฐานและวิธีประเมินผลหลักสูตรฝึกหัดครูก่อนประจำการ การเพิ่มทุนการศึกษาและผลตอบแทนอื่นที่ดึงดูดให้คนดีมีความสามารถมาทำงานด้านการสอน และการทำให้การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญในระดับชาติอย่างแท้จริง เป็นต้น

เรื่องที่ 2 : การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ศึกษา

(Technology Initiatives in Science and Math Education)

ผู้นำเสนอ : **Mr. Keith Budge**

Mr. Keith Budge รองผู้อำนวยการอาวุโสของบริษัทออราเคิล เอเชีย แปซิฟิก (senior vice president) นำเสนอเรื่อง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา โดยได้กล่าวถึงหัวข้อสำคัญต่างๆ ได้แก่ บทบาทของออราเคิลในชุมชน บทบาทของออราเคิลในด้านการศึกษา ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับอนาคต และการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี สรุปได้ดังนี้

บริษัทออราเคิลฯ ให้ความสำคัญกับความต้องการของชุมชนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในแหล่งที่ออราเคิลฯ ดำเนินธุรกิจ และการหาวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกโดยวิธีการต่างๆ โดยการให้ การเป็นอาสาสมัคร การเป็นหุ้นส่วนกับชุมชน และการศึกษา

ในด้านการศึกษานั้น ออราเคิลฯ ได้เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียนและการเลือกสายอาชีพ เตรียมการฝึกทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่โรงเรียนต่างๆ ทั่วโลก และสร้างทักษะโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งรวมถึงสารสนเทศและการสื่อสาร การคิดและแก้ปัญหา และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการกำกับตนเอง

ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับอนาคต ประกอบด้วย การจัดให้มี-

การอบรมครูและมีหลักสูตร online การสนับสนุนนักเรียน 10,000 คน ใน 18 ประเทศ การช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับภาคอุตสาหกรรม การสนับสนุนโปรแกรมซอฟต์แวร์ หลักสูตร ใบประกาศนียบัตร และทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมแก่คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย

ในด้านการศึกษาด้วยเทคโนโลยีนั้น ออราเคิลฯ ได้ก่อตั้งมูลนิธิ ออราเคิลเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเป้าหมายทางการศึกษาและวิสัยทัศน์ระดับโลก โดยใช้โปรแกรมซอฟต์แวร์ Think.com และ ThinkQuest ทั้งนี้ Think.com เป็นโปรแกรมการสร้างเว็บไซต์และอีเมลฟรีสำหรับทุกคนในโรงเรียน เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายในและระหว่างโรงเรียน ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก สำหรับ ThinkQuest เป็นโปรแกรมที่ให้มีการแข่งขันสร้างเว็บไซต์การศึกษาในระดับโลก และเป็นเสมือนห้องสมุดทางอินเทอร์เน็ตที่นักเรียนสามารถเรียกดูข้อมูลต่างๆ ได้มากมาย

เรื่องที่ 3 : การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(Development and Promotion of Talents in Science and Technology)

ผู้นำเสนอ : **ดร.พิศาล สร้อยฤทธิ์**

ดร.พิศาล สร้อยฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ได้นำเสนอ เรื่อง การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยี ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Development and Promotion of Science and Technology Talent Project : DPST) โรงเรียนวิทยาศาสตร์ และโครงการอื่นๆ ในประเทศที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สรุปได้ดังนี้

โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นและให้การสนับสนุนผู้ที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศในอนาคต โดยมีเป้าหมายในการให้ทุนการศึกษาแบบให้เปล่าแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 60 คน ระดับปริญญาตรี 120 คน และให้ทุนการศึกษาต่างประเทศแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้ ทุนการศึกษาเหล่านี้จะให้แก่ผู้ได้รับทุนจนจบการศึกษาขั้นต่ำปริญญาโท

การดำเนินโครงการแบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเป็นโครงการทดลองนำร่อง จำแนกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ช่วงปี 2527-2533 ระยะที่ 2 ปี 2534-2539 ระยะที่ 3 ปี 2540-2541 และช่วงที่สองเป็นการดำเนินโครงการแบบถาวรในสถาบันการศึกษาตั้งแต่ปี 2541 จนถึงปัจจุบัน

ผลการดำเนินโครงการ ณ เดือนพฤศจิกายน 2548 ปรากฏว่า มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,153 คน เป็นทุนที่ศึกษาในประเทศ 906 ทุน และต่างประเทศ 247 ทุน และจำแนกตามระดับการศึกษาได้เป็น มัธยมศึกษา 203 คน ปริญญาตรี 503 คน ปริญญาโท 270 คน ปริญญาเอก 169 คน และหลังปริญญาเอก 8 คน

โรงเรียนวิทยาศาสตร์เป็นทางเลือกหนึ่งในการสอนนักเรียนให้มีความสามารถและมีจิตวิญญาณในการเป็นนักวิจัย นักพัฒนา นักคิดค้น และเป็นผู้นำในแวดวงวิชาการ ในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยได้ก่อตั้งโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ขึ้นเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาสายวิทยาศาสตร์แห่งแรกในประเทศ

ลักษณะพิเศษของโรงเรียนนี้ คือ มีหลักสูตรการเรียนการสอนของตนเอง มีอุปกรณ์การเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียง เป็นโรงเรียนประจำที่มีครูและนักจิตวิทยาคอยดูแล/แนะแนวการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน มีกระบวนการคัดสรรผู้สมัครเข้าเรียนอย่างเข้มงวด ครูทำงานอย่างน้อย 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยเป็นเวลาที่ในห้องเรียนอย่างน้อย 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และใช้เวลาที่เหลือในการทำวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และโรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กฎของโรงเรียนที่แตกต่างจากโรงเรียนรัฐบาลอื่นๆ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้พัฒนาโครงการหลายโครงการที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาทิ โครงการผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์-หุ่นยนต์ โครงการพัฒนาความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นต้น

การอภิปราย

1. ประเทศสหรัฐฯ สามารถกำหนดสาขาวิชาที่อยู่ในความสนใจและเส้นทางอาชีพการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีโครงการทางวิทยาศาสตร์

หลายโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Science Foundation) อาทิ โครงการสนับสนุนการเงินเพื่อการอุดมศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษสายวิทยาศาสตร์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี และโครงการความร่วมมือกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเพื่อพัฒนาหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีเป้าหมายหลากหลาย เป็นต้น

การดำเนินการดังกล่าวมีเป้าหมายประการแรกคือ เพื่อเปิดโลกทัศน์ด้านวิทยาศาสตร์ให้นักวิชาการรุ่นเยาว์ได้เข้าใจการทำงานในสายอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจทำให้บางคนเลือกเป็นนักวิทยาศาสตร์แทนการทำงานในภาคอุตสาหกรรม เป้าหมายประการที่สองคือ เพื่อให้ความสนใจกับวิธีการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยพยายามเพิ่มบทเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้บนพื้นฐานสายอาชีพ ซึ่งอาจเพิ่มบทเรียนมากขึ้นในระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการคือ การริเริ่มโครงการความร่วมมือต่างๆ

การกระตุ้นให้เกิดการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้เงินในการทดลองพัฒนาวิชาชีพ โดยมีการออกแบบ นำระบบไปใช้ และทดลองรูปแบบต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น กระแสเงินไหลเข้าไปในระบบผ่านการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ของนักเรียน และมีส่วนน้อยเป็นการทำการตลาด เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล "ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกทอดทิ้ง" (No Child Left Behind)

2. หลักสูตรการเรียนการสอนในประเทศสหรัฐอเมริกา จะกำหนดแผนการเรียนและวิธีการสอน กระบวนการ และลำดับขั้นตอนการสอน ที่จัดทำโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น รัฐบาล เอกชน บริษัท โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัย ฯลฯ ซึ่งบางครั้ง ครูจะสอนตามวิธีการสอนที่กำหนด แต่

ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนตามวิธีการที่ครูว่าจะสอนอย่างไร และสอนตามวิธีที่สอนในปีที่ผ่านมา ปัจจุบัน มีข้อถกเถียงกันว่า การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายถูกกำหนดด้วยโครงสร้างของหลักสูตรที่น่าผิดหวังมากขึ้น

การพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหาของนักเรียนขึ้นอยู่กับครูผู้สอนแม่หลักสูตรจะกำหนดวิธีการสอนไว้แล้ว และหลายคนมีความเชื่อว่าครูจะสอนตามหลักสูตร แต่ในความเป็นจริง ไม่มีผู้ใดรู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียนระหว่างนักเรียนและครู ดังนั้น จึงเกิดการคิดค้นแฟ้มผลงาน (portfolio) เพื่อใช้เป็นกระบวนการในการกำกับดูแลการเรียนรู้ของนักเรียน

แฟ้มผลงานได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแบบเป็นทางการสำหรับการพัฒนาวิชาชีพและประเมินผลการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เป็นหลักฐานของครูที่ไม่ได้สอนตามวิธีการสอนในหลักสูตร เพื่อสาธิตว่าวิธีที่สอนในห้องเรียนสมเหตุสมผลและถูกต้อง หรืออีกนัยหนึ่งคือ เป็นเครื่องมือทดลองทางวิทยาศาสตร์ในห้องเรียน 2) บันทึกรายการที่ทำนอกเวลาเรียน เพื่อแสดงถึงสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้นอกเวลาเรียนปกติ 3) ใช้ในการคัดเลือกวิธีการสอนที่สามารถช่วยนักเรียนให้ดีขึ้น และ 4) พัฒนาระบบการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่า นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูได้สอนในห้องเรียนหรือไม่ หากผลปรากฏว่า ไม่ ก็จะเป็นสิ่งที่ครูใช้ในการคิดต่อไปว่า จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างไร

นอกจากการใช้แฟ้มผลงานเป็นเครื่องมือในการศึกษาและวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว วิธีการสำคัญอีกวิธีหนึ่งของการกำกับการเรียนรู้ของนักเรียนคือ การให้ผู้บริหารเข้าไปสังเกตในห้องเรียนเพื่อดูสภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน

3. ปัจจุบัน นโยบาย "ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกทอดทิ้ง" (No Child Left Behind) มีผลกระทบต่อการทำงานของประเทศพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในประเทศสหรัฐฯ ซึ่งในทางปฏิบัติ บางคนได้แปลงนโยบายเป็น "ไม่มีเด็กคนใดที่สอบไม่ผ่าน" (No Child Left on Test) เนื่องจากมีความเห็นว่า หากออกข้อสอบให้เด็กสามารถสอบผ่านได้ ผู้สอนจะเป็นครูที่ปฏิบัติตนตามนโยบายที่ได้รับการยอมรับกัน ซึ่งสิ่งนี้เป็นที่ถกเถียงกันว่าจะมีผลเสียต่อคุณภาพการเรียนการสอนหรือไม่

4. ในช่วงประมาณปี 2540 ประเทศไทยขาดแคลนคนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ ต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ และเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก สาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากสัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ Mr. Alan Ruby จึงได้เสนอว่า การวิเคราะห์โครงสร้างการผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยในระยะยาว ควรวิเคราะห์บนพื้นฐานของจุดแข็งของประเทศ โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาระดับอุปสงค์ของประเทศ สิ่งที่ทำแล้ว สิ่งที่ยังไม่ได้ทำ และสิ่งที่ต้องการทำ เพื่อมุ่งเป้าไปยังจุดที่ต้องการ และคำนึงว่าจะให้บริการแก่สถาบันต่างๆ ในภูมิภาคได้อย่างไร ทั้งนี้ ประเทศสิงคโปร์มีความล้ำหน้าอย่างมากในการพยายามให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศ

5. โครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (DPST) มีเงื่อนไขให้ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับทุนต้องทำงานในหน่วยงานของรัฐ จึงทำให้เกิดความกังวลกันว่า อาจมีผู้รับทุนการศึกษาบางคนที่ไม่เรียนจบแล้วไม่ชอบทำงานเป็นอาจารย์หรือทำงานในสายวิทยาศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนั้น จึงควรกำหนด

แผนการเกี่ยวกับเส้นทางอาชีพ เพื่อให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้มีความเข้าใจ และเป็นกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศ

โดยที่ทัศนคติในการเลือกสายอาชีพของบุคคลแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ดังนั้น การที่จะให้ผู้ผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาในโครงการเลือกประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือเป็นนักวิทยาศาสตร์เป็นระยะเวลา นานได้ รัฐจะต้องมีบทบาทสำคัญในการวางแผนพัฒนาระดับชาติเกี่ยวกับการผลิตกำลังคนสายวิทยาศาสตร์ การสร้างผลตอบแทน การสนับสนุน และกระตุ้นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษรวมทั้งผู้ปกครอง เพื่อให้เลือกทำงานในสายวิทยาศาสตร์ หากสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น-โครงการ จะทำให้ผู้รับทุนเลือกประกอบอาชีพเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ควรมีกระบวนการกำกับดูแลแยกออกมาต่างหาก เนื่องจากการกำกับดูแลนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่งจบโครงการเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการสร้างทัศนคติและเจตคติที่ดีต่ออาชีพซึ่งจะส่งผลถึงการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

6. การสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในประเทศไทย จึงควรมีการแลกเปลี่ยน-ประสบการณ์กับประเทศสหรัฐฯ ทั้งในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูล สื่อการเรียนการสอน บุคลากร และอื่นๆ

ทั้งนี้ ในการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 1 มีการแลกเปลี่ยน-ประสบการณ์ โดยคณะผู้แทนจากประเทศไทยเดินทางไปศึกษาดูงานใน-โรงเรียนด้านวิทยาศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัยหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม ยังมิได้ มีการศึกษาดูงานในสถาบันที่มีการฝึกปฏิบัติดีเด่น (best practice) ดังนั้น

ในการดำเนินงานขั้นตอนต่อไปจึงควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนโดยคัดเลือกครู/อาจารย์จำนวนหนึ่งเดินทางไปศึกษาดูงานการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่แตกต่างกันในโรงเรียนหลายประเภท ซึ่งอาจใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ถึง 1 เดือน โดยให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เนื่องจากเป็นโครงการที่เป็นการพัฒนาตนเองและส่งเสริมการเรียนการสอนของคณะ/โรงเรียน ปัจจุบัน ประเทศสหรัฐฯ มีความพยายามที่จะสร้างการเรียนรู้อันร่วมกันในระดับสากล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลกภายนอกมากขึ้น ซึ่งมีสถิติชี้ให้เห็นว่านักเรียนอเมริกันที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังเรียนรู้เกี่ยวกับส่วนอื่นๆ ของโลกน้อยมาก

7. ปัจจุบัน ประเทศไทยมีปัญหาขาดแคลนครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา สาเหตุประการหนึ่งของปัญหานี้ อาจเกิดจากการให้นักศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ร่วมเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กับนักศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาสาระมีความเข้มข้นและเน้นเทคนิคทางวิทยาศาสตร์ แต่เมื่อนักศึกษาเรียนจบแล้ว หากไปสอนในระดับประถมศึกษาจะพบปัญหาทำงานไม่ตรงกับสิ่งที่เรียน คือฝึกให้เรียนยากแต่สิ่งที่นำไปใช้ไม่คุ้มค่า ทำให้ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาส่วนหนึ่งเปลี่ยนงานไปสอนในระดับที่สูงขึ้น

จากการประชุมคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ มีผู้เสนอว่า การผลิตครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาควรมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ สาระการเรียนรู้อันของวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ช่วงชั้นที่ 3-4 ควรเน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนในระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 ควรเน้นเรื่องจิตวิทยา วิธีสอน และวิชาชีพครู โดยเน้นการสอนด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

และการสอนให้เกิดจิตพิสัยที่ดี ผีก็การไฟเรียน ไฟรู้ และเรียนรูจากรูปธรรม-
สื่อนามธรรม เพื่อปูพื้นฐานไปสู่ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ดี ในเรื่องนี้คณะวิทยาศาสตร์มีความเห็นแย้งว่า การปรับ
หลักสูตรดังกล่าวจะมีผลให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ไม่เข้มข้น ซึ่งที่ประชุม
เห็นว่า หากยังคงใช้วิธีการแบบเดิม ไม่ว่าจะส่งเสริมครูในระดับสูงขึ้นมา-
เท่าไร ก็จะมีปัญหาขาดแคลนครูคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับ-
ประถมศึกษาตลอดไป

8. โดยที่ประเทศไทยมีแผนการที่จะเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาเอกชน
ในภูมิภาค ดังนั้น การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นงานที่อาจารย์-
ใหม่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้โรงเรียนในท้องถิ่น
สามารถพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และยุทธศาสตร์การประเมิน-
ผลของตนเองได้ ซึ่งต้องสร้างความสมดุลระหว่างหลักสูตรภาคบังคับและ-
หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

อย่างไรก็ตาม หลักสูตรภาคบังคับมีการรวบรวมจำนวนมาก บ่อยครั้ง-
ที่ผู้บริหารในสถาบันการศึกษาเกิดความกดดันเมื่อเห็นอาจารย์ในสถาบัน
ต้องเรียนรู้วิธีการสอนตามหลักสูตรภาคบังคับที่ไม่สัมพันธ์กับความต้องการ-
ของท้องถิ่น ดังนั้น การให้ท้องถิ่นสามารถคิดและออกแบบหลักสูตรตาม
ความต้องการของท้องถิ่น จึงเป็นความรับผิดชอบอย่างใหญ่หลวงของเขต-
พื้นที่การศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลคุณภาพของนักเรียน

9. ในการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาในประเทศไทย ควรให้ความสำคัญ
สำคัญกับการกำหนดสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศ ซึ่งประเด็น
สำคัญในปัจจุบัน คือ การปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา จึงควรมี-
การศึกษากรณีตัวอย่างของประเทศสหรัฐฯ ในด้านการใช้นโยบายการเงิน

เพื่อปรับปรุงคุณภาพการอุดมศึกษา และริเริ่มโครงการที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างไทยและสหรัฐฯ ในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือความเป็นเลิศทางวิชาการในประเทศ

10. Dr. James A. Kelly มีความเห็นว่า สิ่งที่ควรดำเนินการต่อไปในโครงการความร่วมมือระหว่างไทย-สหรัฐฯ คือ

10.1 ทาวิธีการที่จะทำให้เทคโนโลยีช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องใช้วิธีการเดิมที่ต้องเดินทางไปมา

10.2 รัฐบาลควรกำหนดนโยบาย ซึ่งอาจใช้ระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปี ที่ให้ผู้บริหารในวงการศึกษและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครูทุกคนใช้เวลา 1 วันในแต่ละเดือน เขาสังเกตการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาหลากหลายประเภท เพื่อให้เข้าใจสภาพการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง และให้คำแนะนำโดยอาจเก็บเป็นประวัติในแฟ้มผลงาน เพื่อให้ผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาบทวน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

10.3 ทาวิธีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างทันทีโดยผ่านทาง online ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน นอกจากนี้ ควรให้นักวิชาการศึกษามีส่วนร่วมในการสังเกตกระบวนการที่เกิดขึ้นนี้ ซึ่งก็คือ การจัดตั้งชุมชนแห่งการวิเคราะห์ลักษณะการเรียนรู้อยู่ภายในประเทศและทั่วประเทศนั่นเอง

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา
(8 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสมณฑิลา พรหมบุญ
ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาทำสังคมนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
Prof. Dr. Rebecca Maynard
Professor of Education and Social Policy, University of Pennsylvania

การอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา
(Perspectives on US Higher Education and the Science)

โดย Mr. Alan Ruby
Senior Fellow, University of Pennsylvania

ปฏิวัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่างความรู้ฝังลึกกับความรู้แจ้งชัด
(Learning Revolution : Synergy of Explicit to Tacit Knowledge)
โดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช
ผู้อำนวยการสถาบันจัดการความรู้เพื่อสังคม

สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของ
คณะคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์
ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 1-14 พฤศจิกายน 2548
(Report on Thailand-US Dean Summit, 1-14 May, 2005,
The United States of America)

โดย รองศาสตราจารย์ ดร. พุกกี้ ศิริบรรณพิทักษ์
คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอผลการวิจัยและประเด็นการอภิปราย
กลุ่มที่ 2 : วิทยาศาสตร์ศึกษา

(8 พฤศจิกายน 2548)

ประธาน : รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ
Prof. Dr. Rebecca Maynard

เรื่องที่ 1 : การอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา
(Perspectives on US Higher Education and the
Science)

ผู้นำเสนอ : *Mr. Alan Ruby*

Mr. Alan Ruby นักวิจัยอาวุโส (Senior Fellow) มหาวิทยาลัย
เพนซิลเวเนีย ได้นำเสนอเรื่อง การอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ศึกษาใน
ประเทศสหรัฐอเมริกา สรุปได้ดังนี้

แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ภาครัฐกิจและนักการเมืองมีความกังวล
เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาเกิดจากความเชื่อว่า ประเทศสหรัฐฯ
ต้องการนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรมากขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถใน
การแข่งขันของประเทศในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากประเทศอื่นได้ให้ความ
สำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านทักษะมากขึ้น ประกอบกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษาของนักเรียนทั้งระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของประเทศสหรัฐฯ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วในแถบเอเชีย

ในระดับ K-12 มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สนับสนุนข้อกังวลนี้ ข้อมูลจาก Third International Mathematics and Science Studies (TIMSS) ในปี 2546 ซึ่งให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของประเทศสหรัฐฯ ต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ ฮ็องกง จีน และญี่ปุ่น ประมาณ 50-70 คะแนน ในทำนองเดียวกัน ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ของวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของประเทศสหรัฐฯ ต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ จีน เกาหลี ฮ็องกง และญี่ปุ่น ประมาณ 20-50 คะแนน

ภาพดังกล่าวยังไม่ชัดเจนในระดับอุดมศึกษา แม้ว่าอัตราการเข้าเรียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์คึกษาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากนักศึกษาต่างชาติ โดยเฉพาะในสาขาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ แต่อัตราการสำเร็จการศึกษาก็ยังต่ำกว่าที่คาด

ในขณะที่ยังไม่มีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับอุปสงค์ในอนาคต แต่ก็ทราบเป็นที่แน่นอนแล้วว่าจะเกิดสภาวะการขาดแคลนแรงงานสาย-คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เนื่องจาก ปัจจุบัน ประชากรอเมริกันที่อยู่ในวัยแรงงานทยอยเกษียณอายุ จำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างชาติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คือ พัฒนาหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาให้ยากขึ้น และให้ทุนการศึกษาแก่ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา มีข้อเสนอให้ให้ทุนการศึกษารายปีเพื่อเรียนปริญญาตรีในสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ-

คณิตศาสตร์ ให้สิทธิพิเศษด้านภาษีเพื่อกระตุ้นให้ภาคธุรกิจสนับสนุน การศึกษาของนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรอย่างต่อเนื่อง เพิ่มเงินสนับสนุน ของภาครัฐในการทำวิจัยพื้นฐานในระยะยาว และสร้างแรงจูงใจด้าน การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน

เรื่องที่ 2 : ปฏิวัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่างความรู้ฝังลึกกับความรู้ แข็งชัด

(Learning Revolution : Synergy of Explicit to Tacit Knowledge)

ผู้นำเสนอ : ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช

ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการสถาบันจัดการ- ความรู้เพื่อสังคม ได้บรรยาย เรื่อง ปฏิวัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่าง- ความรู้ฝังลึกกับความรู้แข็งชัด สรุปได้ดังนี้ การศึกษาในอดีตจนถึงปัจจุบัน- เน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีข้อดีคือ สามารถขยาย- เชิงปริมาณได้รวดเร็ว แต่มีข้อเสียคือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ต่ำ และ- ไม่ได้สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้แกทั้งผู้เรียนและผู้สอนมากนัก

ทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ที่พัฒนาขึ้นในปัจจุบัน พบว่า การเรียนรู้- ที่เป็นธรรมชาติ หรือ การเรียนรู้จากการปฏิบัติในชีวิตจริง จะเกิดผลสัมฤทธิ์- มากกว่าและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้แกทั้งผู้เรียนและผู้สอน รูปแบบนี้- เป็นรูปแบบการเรียนรู้ของมนุษย์ ก่อนมีระบบการศึกษา และด้วยการอาศัย- เทคโนโลยีสมัยใหม่ในรูปแบบของการขยายเครือข่ายการเรียนรู้ จะทำให้การ- เรียนรู้แบบนี้สามารถขยายในเชิงปริมาณได้มากเช่นเดียวกัน

นอกจากการเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ด้านการศึกษา จากเน้นการสอนเป็น เน้นการเรียนรู้แล้ว กระบวนทัศน์เกี่ยวกับความรู้ก็เปลี่ยนไป จากเน้น ความรู้เชิงทฤษฎีหรือความรู้ในตำรา (Explicit Knowledge) เป็นเน้น ความรู้เพื่อการปฏิบัติหรือความรู้ในคน (Tacit Knowledge) ซึ่งสิ่งที่สำคัญ ที่สุดคือการทำให้การเรียนรู้ทั้งสองแบบช่วยเสริมพลัง (synergy) ซึ่งกัน และกัน

การปฏิวัติการเรียนรู้ขั้นต่อไปคือ เปลี่ยนจากการเรียนรู้เฉพาะใน- โรงเรียนหรือการเรียนรู้ในรูปแบบ สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีการสร้าง- กระบวนทัศน์ ทฤษฎี และทักษะในหลากหลายระดับหลากหลายมิติ เพื่อการเรียนรู้ของคนทั้งปวง ตั้งแต่เกิด (หรือก่อนคลอด) ไปจนตาย ซึ่ง ทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือทักษะด้านการเรียนรู้ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดของการศึกษาคือ การสร้างนิสัยเป็นบุคคลเรียนรู้ เรียนวิธีการเรียนรู้ รู้จักวิธีตั้งคำถามกับตนเองเพื่อให้ตนเองเรียนรู้ เรียนรู้ วิธีดำรงความกระหายใคร่รู้ เรียนรู้วิธีสร้างความมั่นใจและความสนุกสนาน- ในการเรียนรู้

ครูควรเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้จัดกระบวนการ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม เพื่อเรียนรู้หลากหลายมิติในเวลาเดียวกัน และมิติที่สำคัญที่สุดคือเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ โดยเรียนความรู้ในคนและ ความรู้ในตำรา การจัดการความรู้ที่ดีจะต้องเน้นที่คนและกระบวนการ โดยมีความสมดุลกับการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อเอื้ออำนวย ความสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากนั้น ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ได้นำเสนอกรณีศึกษา 2 กรณี ได้แก่ โรงเรียนชานา จ.สุพรรณบุรี และโรงเรียนจิระศาสตร์-

วิทยา จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเรียนรู้จากปฏิบัติการที่ใช้พลังเสริมหรือจัดกระบวนการให้เกิดพลังเสริม ระหว่างบุคคลเรียนรู้ และระหว่างความรู้ในคนกับความรู้ในตำรา ทั้ง 2 กรณีเป็นการรวมกลุ่มกันเรียนรู้ โดยมี "คุณอำนวย" (knowledge facilitator) คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวก เป็นการเรียนรู้ทั้งสาระและเรียนรู้ทักษะในการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งในกระบวนการนี้มีการเรียนรู้ทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและความรู้เชิงปฏิบัติ ให้เกิดการเสริมพลังซึ่งกันและกัน

เรื่องที่ 3 : สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะคณบดี คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 1-14 พฤษภาคม 2548
(Report on Thailand-US Dean Summit, 1-14 May, 2005, The United States of America)

ผู้นำเสนอ : รองศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศิริบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สรุปผลการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 1-14 พฤษภาคม 2548 สรุปได้ดังนี้

คณะศึกษาดูงานได้ศึกษาดูงานการสอนวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาวิทยาลัย และศูนย์วิทยาการสนับสนุนการเรียนรู้ (Supporting and Learning Resources) โดยมีกิจกรรมหลักๆ ดังนี้

1) วิทยาศาสตร์ศึกษาในวิทยาลัย ประกอบด้วย โครงการ

ความร่วมมือมือทวิภาคีต่างๆ หลักสูตรที่เน้นการใช้ห้องทดลอง หลักสูตรความร่วมมือมือทางการศึกษาเพื่อขยายผลประสบการณ์การทำงาน การฝึกปฏิบัติทางพุทธิพิสัย (การเรียนรู้ที่แวดล้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญ) หลักสูตรที่เป็นระบบ (ผสมผสานระหว่างการสอนแบบปฏิบัติร่วมกัน การท่องจำ การทดลอง และการแก้ปัญหาโดยการฝึกฝนดูแลอย่างใกล้ชิด) โครงการสหวิชาการ การวิจัยในระดับปริญญาตรี ทุณการศึกษา และกิจกรรมที่สร้างสรรค์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การบูรณาการการวิจัยและการศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นต้น

2) วิทยาศาสตร์ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา อาทิ การทำวิจัยร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน การสอนวิชาธรณีวิทยาเบื้องต้นด้วยแผนที่ 3 มิติ การทบทวนหลักสูตรทุก 7 ปี การกำหนดมาตรฐานวิชาวิทยาศาสตร์และทรัพยากรเพื่อการวิทยาศาสตร์ศึกษาแบบ online เป็นต้น

3) การอบรมครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ อาทิ การอบรมครูโดยใช้โครงการโลกสัมพันธ์ (Earth Links Project) การบูรณาการเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์กับวิธีการสอน การให้เงินสนับสนุนวิทยาลัยและเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย มีดังนี้

1) การปรับปรุงวิทยาศาสตร์ศึกษา โดยวิธีการต่างๆ ดังนี้ การสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างมหาวิทยาลัย-โรงเรียน-บริษัท เพื่อยกระดับการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา การส่งเสริมให้นักเรียนทำวิจัยและกิจกรรมที่สร้างสรรค์โดยสอดคล้องในหลักสูตรคณิตศาสตร์และ

วิทยาศาสตร์ศึกษา การให้ทุนการศึกษาเพื่อดึงดูดผู้ที่มีความสามารถพิเศษ และครู และการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนและทรัพยากรแก่ครูที่สอน วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นต้น

2) การปรับปรุงการอบรมครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา ได้แก่ การสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างคณะวิทยาศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ในด้านการให้การศึกษแก่ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา การเน้นทั้งวิธีการสอนและสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ศึกษา การทำให้ผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มาเรียนหลักสูตรครู การจัดเตรียมห้องทดลองเพื่อพัฒนาอุปกรณ์การสอนอย่างต่อเนื่อง และการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนและทรัพยากรต่างๆ ให้แก่ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นต้น

การอภิปราย

ผู้เชี่ยวชาญสัมมนาพร้อมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จำแนกตามประเด็นการอภิปรายได้ดังนี้

1. หัวข้อการอภิปราย

Prof. Dr. Rebecca Maynard ประธานฝ่ายสหรัฐฯ มีความเห็นว่า เพื่อให้การอภิปรายอยู่ในขอบเขตของประเด็นที่เกี่ยวข้อง ควรระบุหัวข้อที่จะอภิปรายให้ชัดเจน ซึ่งหัวข้อที่กล่าวบ่อยในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งนี้ ได้แก่ 1) จะสอนอะไรและอย่างไรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และผลลัพธ์ที่คาดหวังคืออะไร 2) ใครเป็นผู้สอนและ

จะสอนอย่างไร 3) การสร้างองค์ความรู้และหลักสูตรเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่อยู่บนพื้นฐานการทำโครงการ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และการแบ่งปันความรู้ให้มากขึ้น และ 4) การเตรียมความพร้อมของนักเรียนเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา และ การทำให้ผู้ที่จบสายวิทยาศาสตร์ทำงานด้านวิทยาศาสตร์

โดยที่ประเทศไทยขาดแคลนกำลังคนที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดี ในสาขาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ผู้เขารวมล้มมนาจึงให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การอภิปรายควรเน้นการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีช่วยในการยกระดับการเรียนรู้ในสาขาที่ขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอน การผลิต อาทิ ความพอเพียงของการใช้เทคโนโลยี/อินเทอร์เน็ต/และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู การเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนรู้ของคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2. สภาพปัจจุบันของคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา และไทย

2.1 นโยบายของรัฐบาลกลางประเทศสหรัฐอเมริกา "ไม่มีเด็กคนใดที่ถูกทอดทิ้ง" (No Child Left Behind) ส่งผลดีในระยะยาว เนื่องจากมีการกระตุ้นให้เกิดการทำวิจัยเชิงประยุกต์มากขึ้นกว่าเดิมซึ่งเน้นการทำวิจัยพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่

2.2 การเรียนการสอนในประเทศไทย มีความหลากหลาย มีมาตรฐาน และหลักสูตรที่แตกต่างกันขึ้นกับความต้องการของแต่ละมลรัฐ และเขตพื้นที่การศึกษา อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะถูกจำกัดด้วยเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งในทางที่ถูกแล้ว ควรเน้นการทำใบหบทเรียนมี

ความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

2.3 ในประเทศสหรัฐอเมริกา ครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จะต้องมีความรู้ทางการศึกษาขั้นต่าระดับปริญญาตรีทางด้านวิทยาศาสตร์ และปริญญาโททางด้านศึกษาศาสตร์ แต่ในประเทศไทย น้อยกว่าร้อยละ 20 ของครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์จบปริญญาตรีทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์บัณฑิต ซึ่งแสดงว่าผู้ที่จบด้านวิทยาศาสตร์เลือกประกอบอาชีพเป็นครูเพียงจำนวนน้อย

2.4 ปัจจุบัน ประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ระหว่างการพัฒนาวิธีการประเมินผลระหว่างเรียน (formative assessment) หลายวิธี โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ครูกำหนดแผนการเรียนการสอนล่วงหน้า อย่างไรก็ดี จนถึงปัจจุบัน ยังไม่พบวิธีการที่ยั่งยืน คาดว่าการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งต่อไป อาจมีความคืบหน้าและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้มากกว่านี้

2.5 รองศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ได้แจ้งว่า Dr. Kevin Niemi จากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน แมดิสัน ได้ดำเนินงานวิจัย 2 ชิ้นที่มีการตีพิมพ์เป็นหนังสือแล้ว ได้แก่ "จะเรียนวิทยาศาสตร์ศึกษาได้อย่างไร" และ "กรณีตัวอย่างภาคปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู" และยินดีให้ผู้สนใจได้ศึกษา ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการทำให้อาชีพครูมีความน่าสนใจ และทำให้นักเรียนเลือกประกอบอาชีพครูมากขึ้น

2.6 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยกำหนดให้นักเรียนเลือกเรียนได้ 3 สาย คือ สายวิทยาศาสตร์ สายคณิตศาสตร์ และภาษา และสายศิลปศาสตร์ การแบ่งแยกสายโดยชัดเจนนี้ มีข้อเสีย-

ประการหนึ่งคือ โรงเรียนบางโรงเรียนกำหนดเกณฑ์ในการเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์ว่าจะต้องมีผลการเรียนรวมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์ดีเท่านั้น ทำให้ผู้ที่มีการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ไม่ได้เรียนในสายวิทยาศาสตร์ ขณะที่ในประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนจะต้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา เคมี ภาษา และวิทยาศาสตร์พื้นพิภพ (Earth Science) ก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

2.7 ปัญหาข้อหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ เมื่อกล่าวถึงการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย ครูที่สอนในสายภาษาและสังคมศึกษาส่วนใหญ่จะมีความคิดว่า ตนไม่ต้องทำอะไรกับวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ในทำนองเดียวกัน ครูที่สอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มักไม่สนใจภาษาและการพัฒนามนุษย์เช่นกัน การกล่าวถึงเทคโนโลยีจึงมิได้พิจารณาในเชิงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งทำให้เทคโนโลยีขาดคุณค่า ดังนั้น ปัญหาที่เผชิญหน้าอยู่จึงมิใช่วิธีการสอนสาระการเรียนรู้ แต่อยู่ที่การทำให้ครูเห็นภาพการพัฒนาให้นักเรียนในองค์รวมตามระดับการศึกษา

2.8 งานวิจัยที่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช นำเสนอเกี่ยวกับกรณีศึกษาของกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่ทำให้เห็นภาพว่าขณะนี้ โรงเรียนกำลังทำอะไร สาเหตุสำคัญของปัญหาที่เผชิญหน้าอยู่ในขณะนี้ คือ การที่หลักสูตรฝึกหัดครูเน้นเนื้อหาและวิธีการสอนโดยมิได้คำนึงถึงวิธีการทำให้นักเรียนเรียนรู้สถานการณ์จริงของชีวิต ส่งผลให้เกิดการขาดทักษะชีวิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศาสตร์-

อื่นๆ ที่สำคัญต่อการดำรงชีพในสถานการณ์ของโลก ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ที่ควรมีจิตใจที่เอื้ออารี สันติสุข สำหรับชีวิตอื่นๆ ในโลกด้วย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย

3.1 การคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ควรหมายถึง การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการติดต่อกับบุคคลอื่น ดังนั้น การเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ศึกษาจึงควรคำนึงถึงการทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีสร้างสมดุล ที่ดีระหว่างจิตใจที่มีความสุขและคน นอกเหนือไปจากการคิดว่าจะสอนอะไรและสอนอย่างไร

3.2 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ศึกษาควรคำนึงถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ 4 ประเภท ได้แก่ ความเป็นจริง ระดับความรู้ ผู้เรียน และ กระบวนการเรียนรู้

3.3 ปัจจุบัน การเรียนรู้ได้แยกออกจากการสอนและการวิจัย จึงควรบูรณาการทั้ง 3 สิ่งเข้าด้วยกัน แม้ว่าอาจารย์จะทำงานวิจัยมากขึ้น แต่งานวิจัยที่อาจแตกต่างจากสิ่งที่สอนโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ ผู้วิจัย ยังไม่ได้ให้ความสนใจกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สอน และ แบ่งปันความรู้กับครูคนอื่นในทางที่เป็นประโยชน์เท่าที่ควร จึงต้องแก้ไข สิ่งเหล่านี้ให้ถูกต้อง

นอกจากนี้ การเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ควรสัมพันธ์ กับชีวิตประจำวัน มิฉะนั้นแล้ว จะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ศึกษายากเกินไปต่อการเข้าใจบางสิ่งบางอย่างที่แตกต่าง ไปจากสิ่งที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวันอย่างสิ้นเชิง และเนื่องจาก

สภาพแวดล้อมในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แต่มีข้อกังขา
กันว่า เทคนิคการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หากเปลี่ยน
จะเป็นการเปลี่ยนตามรูปแบบเดิมที่สอนมานาน ที่ไม่สามารถเข้าไปในใจ
นักเรียนได้หรือไม่ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องการการทบทวนวิจัย

3.4 สาธารณการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในระดับประถม
ศึกษาควรเน้นที่การสร้างจิตพิสัยที่ดีทางด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าการเน้น
เนื้อหาที่เป็นเชิงวิทยาศาสตร์มากเกินไป โดยอาจใช้วิธีตั้งคำถามเพื่อให้เด็ก
สำรวจตัวเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยครูต้องมีคำตอบให้กับสิ่งที่เด็ก
สำรวจแล้ว

3.5 โดยที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก การเรียนการสอนวิชา
วิทยาศาสตร์จึงควรเปลี่ยนให้ทันสภาพการเปลี่ยนแปลงด้วย ยกตัวอย่าง
เช่น ปัจจุบัน วิชาวิทยาศาสตร์พื้นพิภพเป็นวิชาที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำวัน
โดยมีตัวอย่างจากกรณีภัยพิบัติทางธรรมชาติสึนามิ ที่เกิดขึ้นที่ประเทศไทย
เมื่อเดือนธันวาคม 2548 ที่พบว่า เด็กหญิงชาวอังกฤษ อายุ 10 ขวบ สามารถ
ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนในห้องเรียนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งทำให้
สามารถช่วยชีวิตตนเองและผู้อื่นได้อีกกว่า 100 คน ดังนั้น ประเทศไทย
จึงควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์พื้นพิภพด้วย เพื่อให้ประชาชนได้
เรียนรู้ศาสตร์ที่เกี่ยวกับมหาสมุทรและธรณีวิทยาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
ของโลก

นอกจากนี้ ควรเพิ่มแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21
เนื่องจากในยุคนี้ เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในโลกที่อยู่รอบตัวได้อย่าง
ง่ายดายเพียงการใช้อินเทอร์เน็ต หากครูยังมีวิธีการสอนที่ตามไม่ทันการ-

เปลี่ยนแปลงของโลก เด็กก็จะล้าหน้าครู ซึ่งไม่ใช่ปัญหาของเด็ก แต่เป็นปัญหาของครูที่ไม่สามารถตามทันการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น การพัฒนาการเรียนการสอนจึงควรคำนึงถึงวิธีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในการเรียนรู้แบบเชิงรุกให้ได้ประโยชน์สูงสุด

3.6 ครูจำเป็นต้องมีหน้าที่ประเมินผลนักเรียนระหว่างสอนด้วย ซึ่งวิธีการที่ง่ายวิธีหนึ่งคือ การสังเกตว่านักเรียนมีความสุขในการเรียนและรับรู้สิ่งที่ครูสอนอยู่หรือไม่ นอกเหนือจากการใช้สื่อการเรียนการสอนอื่นและเทคโนโลยีการเรียนรู้อื่นๆ ประกอบ นอกจากนี้ วิธีการประเมินผลแบบปรัญญาส่งผลให้นักเรียนสามารถคาดเดาคำตอบแทนการเรียนรู้อื่นๆ แบบฝังลึก (tacit) และแบบแจ้งชัด (explicit) ดังนั้น ควรเปลี่ยนวิธีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระที่สอนในห้องเรียน โดยคิดค้นวิธีการประเมินผลที่มีคุณภาพดีเทียบเท่าแฟ้มผลงาน

3.7 ข้อมูลอุปสงค์-อุปทานของตลาดแรงงาน และการพยากรณ์ความต้องการในอนาคตจัดเป็นข้อมูลสำคัญในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม การผลักดันให้เด็กเลือกประกอบอาชีพเป็นครูขึ้นกับปัจจัยสำคัญด้านรายได้ด้วย ซึ่งในสภาพปัจจุบัน นักเรียนต้องการทำงานในภาคอุตสาหกรรมมากกว่าเป็นครู เนื่องจากมีรายได้ที่แตกต่างกันมาก รัฐบาลจึงต้องเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ปัญหานี้ เพื่อหาวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนที่เรียนสายวิทยาศาสตร์เลือกประกอบอาชีพเป็นครูมากขึ้น และทำให้อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าสนใจจริงๆ มิฉะนั้นแล้ว คนที่มีคุณสมบัติดีก็จะเลือกทำงานอื่นที่มีรายได้สูงกว่า

4. สิ่งที่ต้องดำเนินการในขั้นต่อไป

4.1 การพัฒนาโครงการความร่วมมือระหว่างไทย-สหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมและพัฒนาครูประจำการ การปรับปรุงตำราวิชา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และสื่อการเรียนการสอน โดยรูปแบบความร่วมมืออาจมีหลายรูปแบบ อาทิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในระดับปริญญาโทระหว่างไทย-สหรัฐฯ การจัดหลักสูตรที่ให้นักศึกษาไทยเรียนในประเทศไทยและทำงานวิจัยในสหรัฐฯ และการศึกษาดูงานในสถานศึกษาของทั้ง 2 ประเทศ ที่ได้รับการยอมรับว่า มีการฝึกปฏิบัติดีเด่น (best practice) ในด้านต่างๆ เป็นต้น

4.2 การศึกษากรณีตัวอย่างสถานศึกษาที่มีการฝึกปฏิบัติดีเด่น อาจทำทั้งกรณีศึกษาเชิงเปรียบเทียบและกรณีศึกษาทางเลือก และเลือกสาขาเฉพาะด้านที่ต้องการศึกษา อาทิ การจ้างครู การฝึกอบรมครู การฝึกอบรมสำหรับการเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดี การฝึกอบรมสำหรับการเป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่ดี พฤติกรรมในห้องเรียน และการวิจัยแบบครบวงจร เป็นต้น ทั้งนี้ วิธีการศึกษาคือ การพิจารณากรณีศึกษาแต่ละกรณีอย่างเป็นระบบในประเด็นที่ได้อภิปรายกันมาแล้ว ซึ่งการศึกษาคณะตัวอย่างของสถาบันการศึกษาหลายแห่ง อาจทำให้ได้ตัวอย่างที่สามารถใช้เป็นแบบอย่าง (role model) เพื่อดึงดูดให้มีผู้สนใจเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์มากขึ้น อันจะช่วยแก้ไขปัญหาค่าลดลงของจำนวนผู้เข้าเรียนและผู้จบสายวิทยาศาสตร์

4.3 การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับหลักสูตรในประเทศไทย และไทย อาจเปรียบเทียบในประเด็นต่างๆ ดังนี้ หลักสูตรพื้นฐานที่ทุกคนควรรู้ การออกแบบเนื้อหาให้ครอบคลุมเรื่องที่เป็นสิ่งเสริมหรือกรณีพิเศษ การใช้ประสบการณ์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ก่อนศึกษาต่อ-ระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

ตอนที่ 4

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการ
บริหารโครงการโต๊ะกลมพ่ายไทย-สหรัฐฯ
วันที่ 8 พฤศจิกายน 2548

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลม
พ่ายไทย-สหรัฐฯ
วันอังคารที่ 8 พฤศจิกายน 2548 เวลา 13.30 น.
ณ ห้องประชุมสังจา เขตกีด 1 อาคารสำนักอธิการบดี ชั้น 1
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อนุกรรมการพ่ายไทย-สหรัฐฯ ที่เข้าประชุม

1. ศ.นพ.อดุลย์ วิริยเวชกุล	ที่ปรึกษา
2. ศ.ดร.ลีปพนนท์ เกตุทัต	ประธานอนุกรรมการ พ่ายไทย
3. รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	รองประธานฯ
4. ดร.ธงชัย ชิวปรีชา	อนุกรรมการ
5. Prof. Dr. Rebecca Maynard	อนุกรรมการ
6. Dr. Cheng Y. Davis	อนุกรรมการ และเลขานุการพ่ายสหรัฐฯ
7. ดร.สิริพร บุญญานันต์	อนุกรรมการ และเลขานุการพ่ายไทย

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. Dr. James A. Kelly	Graduate School of Education Board of Overseers, University of Pennsylvania

2. Dr. Jerome T. Murphy Visiting Professor of Education,
University of Pennsylvania
3. Dr. Perry B. Molinoff Vice Provost for Research,
University of Pennsylvania
4. Mr. Alan Ruby Senior Fellow,
University of Pennsylvania
5. Dr. Thomas D. Parker Senior Associate, Institute for
Higher Education Policy
6. Dr. Kevin Niemi University of Wisconsin
7. รศ.ดร.พญทธีร์ ศิริบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. ผศ.ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ
พัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
9. ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ
แผนการศึกษา สกศ.
10. ดร.วรัญพร แสงนภาพร หัวหน้าโครงการวิจัยกระจายอำนาจ
ทางการศึกษา สกศ.
11. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายเพิ่มขีดความ
สามารถในการแข่งขันของประเทศ
สกศ.
12. นางสาวรমন จุละจาริตต์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์
ระหว่างประเทศ สกศ.

13. นางสาวสมถวิล กาญจนางพงศ์กุล นักวิชาการศึกษา สกศ.
14. นางสาวสุกัญญา สารพล นักวิชาการศึกษา สกศ.

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

ศ.ดร.ลีปนนท์ เกตุทัต ประธานคณะอนุกรรมการบริหารฝ่ายไทย โครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ กล่าวเปิดการประชุม จากนั้น ดร.วรัญพร แสงนภาพร หัวหน้าโครงการวิจัยกระจายอำนาจทางการศึกษา สกศ.ได้รายงานสรุปภาพรวมการประชุมในห้องที่ 1 การปฏิรูปอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

ประเด็นหลักที่เป็นที่สนใจของผู้เข้าร่วมประชุม คือ การเงินเพื่อการอุดมศึกษา และการพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา ในประเด็นการเงินเพื่อการอุดมศึกษานั้น ปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกา มีความเคลื่อนไหวที่จะแปรรูปสถาบันอุดมศึกษา (privatization) และให้รัฐปกครองตลอดจนผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษามากขึ้น ซึ่งประเทศไทยมีแนวคิดที่จะใช้หลักการดังกล่าวในอนาคตอันใกล้เช่นกัน โดยจะเริ่มใช้แผนการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษา หรือที่เรียกกันว่า ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Income Contingent Loan : ICL) ในปีการศึกษา 2549 นี้ ดังนั้น การเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากประเทศสหรัฐฯ อาจเป็นประโยชน์ต่อการใช้ระบบ ICL ในประเทศไทย

สำหรับประเด็นการพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษานั้น ขณะนี้ประเทศไทยประสบปัญหาหลายประการในด้านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดสรร การพัฒนาคณาจารย์ วิธีการประเมินผล และการแทรกแซงด้านการเมือง โดยที่การบริหารบุคคลเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของผู้บริหาร

ดังนั้น การนำเสนอประสบการณ์การจัดหลักสูตรต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ ประเด็นที่น่าสนใจคือ การคัดเลือกบุคคลที่มีศักยภาพเข้าร่วมโครงการทดลองนำร่องเพื่อให้สามารถสร้างเครือข่ายข้ามสถาบันได้ และการจูงใจให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถยอมเข้ารับการอบรม

จากนั้น รศ.ดร.พทธี ศิริบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รายงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นที่อภิปรายกันมากในการประชุมในห้องที่ 2 วิทยาศาสตร์ศึกษา ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ได้แก่ วิทยาศาสตร์ศึกษาและการอบรมครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งในประเด็นของวิทยาศาสตร์ศึกษานั้น การอภิปรายจะเกี่ยวเนื่องกับสาระการเรียนรู้ของวิชาที่จะสอน ในขณะที่การอบรมครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์จะมุ่งเน้นที่วิธีการสอน

นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้เรียนรู้ตัวอย่างการฝึกปฏิบัติดีเด่น (best practice) ของทั้งประเทศไทยและสหรัฐฯ และได้อภิปรายเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือในอนาคตเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งมีประเด็นสำคัญคือ การสรรหาอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้ามาเรียนหลักสูตรสายวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากขึ้น ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

จากนั้น ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม โดยที่ประชุมมีมติให้เลื่อนการพิจารณาวันที่ 1 : การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ไปเป็นวาระสุดท้าย และเลื่อนวาระอื่นๆ ขึ้นมาตามลำดับ ดังนี้

วาระที่ 1 : แผนการดำเนินงานต่อไป

ที่ประชุมได้ร่วมพิจารณาแนวทางการดำเนินงานต่อไป โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การดำเนินโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ในปัจจุบันมุ่งเน้นหัวข้อสำคัญ 2 หัวข้อ คือ การปฏิรูปอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ศึกษา และการประชุมหลายครั้งที่ผ่านมาได้กล่าวถึงการส่งเสริมเด็กที่มีปัญญาเลิศ (gifted student) อย่างไรก็ดี โดยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการฯ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดาร เด็กด้อยโอกาส ซึ่งอาจรวมถึงการส่งเสริมเด็กที่มีปัญญาเลิศด้วย ดังนั้น ในการดำเนินงานโครงการในขั้นต่อไป ควรสอดคล้องกับแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยอาจเพิ่มเติมดังกล่าวด้วย

2. การจัดหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการอุดมศึกษาในประเทศไทย ในทางปฏิบัติ ไทยควรคำนึงถึงการเรียนรู้ประสบการณ์ในทำนองเดียวกันในหลายสถาบันที่ต่างระดับกัน แล้วปรับให้เข้ากับบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เข้าร่วมโครงการจะเรียนรู้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานประจำวันและนำไปพัฒนาสถาบันได้อย่างแท้จริง

3. ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (ICL) เป็นระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษาแนวใหม่ที่ประเทศไทยได้พัฒนาจากประเทศออสเตรเลีย และจะเริ่มใช้ในสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา

2549 การใช้ระบบดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติมหลายด้านเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง อาทิ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารทรัพย์สิน การวิจัย การสร้างงาน ในมหาวิทยาลัยเพื่อให้ให้นักศึกษาที่มีฐานะยากจนมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นต้น **การปฏิรูปการเงินอุดมศึกษา**จึงเป็นประเด็นสำคัญในประเทศไทย ในขณะนี้ ที่ควรมานำมาพิจารณาในการดำเนินงานโครงการต่อไปด้วย

4. การเงินเพื่อการอุดมศึกษาเป็นประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีบริบทที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยที่ประเทศสหรัฐฯ ได้ใช้ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่คล้ายคลึงกับ ICL มานานแล้ว หากไทยได้เรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนาและข้อผิดพลาดของระบบ จะเอื้อให้เกิดความราบรื่นในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านไปใช้วิธีการให้เงินอุดหนุนแบบใหม่นี้ได้ ทั้งนี้ การเรียนรู้ดังกล่าวมิใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีการให้เงิน แต่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านการปรับโครงสร้างของการอุดมศึกษา

5. จากการประชุมกลุ่มที่ 2 วิทยาศาสตร์ศึกษา รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ รายงานว่า ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร ฝากประเด็นว่า **การจัดประชุมทางวิชาการ Dean Summit และ President Summit** ได้ผลที่ดีและมีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการมาก จึงควรมีการดำเนินงานโครงการในทำนองนี้ต่อไป โดยกำหนดทิศทางให้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ได้เสนอให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินโครงการเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้อภิปรายเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่ควรดำเนินการในปัจจุบันจนถึงการจัดประชุมโต๊ะกลมครั้ง

ต่อไป คือ การคัดเลือกมหาวิทยาลัยประมาณ 5 แห่ง และโรงเรียน 5 โรงเรียนในประเทศไทยและสหรัฐฯ ที่ได้รับการยกย่องว่ามีการศึกษาปฏิบัติดีเด่น (best practice) เพื่อให้คณาจารย์ของทั้งสองประเทศได้ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านต่างๆ อาทิ การพัฒนาครู สาระการเรียนรู้ การประเมินผลระหว่างเรียน (formative) และการประเมินผลหลังการเรียน (summative) การปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน และการเชื่อมโยงการเรียนการสอนกับการวิจัย เป็นต้น

6. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง และได้รับประโยชน์จากการดูงานอย่างเต็มที่ ควรจำแนกขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ คือ การหาข้อมูลเบื้องต้น และการวางแผนการดูงาน ซึ่งการหาข้อมูลเบื้องต้นจะทำให้แต่ละฝ่ายทำความเข้าใจและเตรียมพร้อมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่การกำหนดกิจกรรมหรือโครงการที่ต้องการทำนั้น จะทำให้มั่นใจว่า ประเภทของสถาบันการศึกษาและประเด็นที่ต้องการศึกษาดูงานนั้น เป็นเรื่องที่เป็นความต้องการจริงๆ ที่จะประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและเป็นการสร้างฐานความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในอนาคตด้วย

7. ควรกำหนดจุดเน้นและรายละเอียดของการฝึกปฏิบัติดีเด่น (best practice) ที่ต้องการจะศึกษาดูงานให้ชัดเจน อาทิ วิธีการสอน สาระการเรียนรู้ การบริหารจัดการ การพัฒนาครู การดำเนินอาชีพทางเกษตรกรรม การช่วยเหลือเด็กกลุ่มด้อยโอกาส เป็นต้น โดยทั้งไทยและสหรัฐฯ ควรคิดให้ถ่วงเทาก่อนว่าการศึกษาดูงานด้านใดจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง โดยอาจคิดถึงปัญหาที่เผชิญอยู่หรือประเด็นที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงพิจารณา

ว่าการศึกษาดูงานจะสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้หรือไม่ หรือการทำวิจัยจะช่วยแก้ปัญหาในด้านใดได้ จากนั้น จึงวางแผนการคัดเลือกสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับว่ามีการศึกษาปฏิบัติที่ดีเด่น โดยเน้นให้มีสถานศึกษาที่หลากหลายต่างระดับ และเป็นอิสระต่อกัน

8. ในการประชุมระหว่างประเทศแต่ละครั้ง ปัญหาที่พบมากในช่วงระหว่างการอภิปราย และการถาม-ตอบ คือ การตอบไม่ตรงคำถามและการไม่เข้าใจคำถาม-คำตอบ สาเหตุใหญ่ของปัญหาดังกล่าวมิได้เกิดจากผู้นำเสนอไม่ยอมตอบคำถาม หากแต่เป็นการไม่เข้าใจภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ตลอดจนไม่เข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมซึ่งแตกต่างกัน ดังนั้น ประเด็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมจึงประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการดำเนินโครงการและการศึกษาดูงาน แต่มีใช้ปัญหาใหญ่

ทั้งนี้ แนวทางในการแก้ปัญหาความแตกต่าง/ลดช่องว่างของความแตกต่างทางวัฒนธรรมอาจทำได้ 3 แนวทาง ดังนี้ แนวทางแรกคือ การมีข้อตกลงระหว่างสถาบันเกี่ยวกับการให้เงินทุนสนับสนุนแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อศึกษา/เก็บข้อมูลและเรียนรู้วัฒนธรรมในต่างประเทศ แนวทางที่ 2 คือ การจัดประชุมโต๊ะกลมฯ ย่อยๆ หลายๆ ครั้ง ในช่วงระยะเวลา 1 ปี คือ ในปี พ.ศ. 2549 ก่อนการจัดประชุมโต๊ะกลมฯ ครั้งที่ 4 ในปี พ.ศ. 2550 การจัดการประชุมย่อยหลายครั้งทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน โดยการประชุมย่อยนี้ ไม่ควรคำนึงถึงพิธีการมากนัก แต่ควรใช้เวลากับการสนทนา อภิปราย และทำงานมากกว่า ส่วนแนวทางที่ 3 คือ การสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นมิตร ทำงานร่วมกันภายใต้ข้อตกลงหนักถึงความละเอียดอ่อนของวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

และเปิดโอกาสให้มีการสนทนาแบบเปิดกว้าง อาทิ ไม่ควรใช้เวลาในการนำเสนอานวิจัยหรือบรรยายให้ห้องประชุมเกิน 15 นาทีต่อคน แต่ควรให้เวลามากขึ้นสำหรับการอภิปราย ซึ่งจะทำให้ผู้นำเสนอและผู้เข้าร่วมประชุมได้เรียนรู้กันและกันมากขึ้น

9. สำหรับเงินทุนที่จะสนับสนุนการดำเนินโครงการนั้น ฝ่ายไทยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการทำวิจัยและสนับสนุนการจัดประชุม และอาจร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ด้วย สำหรับฝ่ายสหรัฐฯ แจงว่า สหรัฐฯ มีกองทุน AIG ซึ่งสนับสนุนการดำเนินงานในหลายโครงการของมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ซึ่งเมื่อได้รายละเอียดของโครงการแล้ว ฝ่ายสหรัฐฯ จะเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอเงินสนับสนุนจากกองทุน AIG และอาจขอเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนอื่น รวมทั้งจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย

มติ

1. ที่ประชุมเห็นชอบเกี่ยวกับจุดเน้นการดำเนินโครงการต่อไป ดังนี้

1.1 กลุ่มอุดมศึกษา เน้นหัวข้อสำคัญ 2 หัวข้อ คือ การพัฒนาผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา และการปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษาโดยเฉพาะกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต

1.2 กลุ่มวิทยาศาสตร์ศึกษา เน้นหัวข้อสำคัญ 2 หัวข้อ คือ การเรียนรู้ และการพัฒนาครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่หลากหลาย

2. การเตรียมจัดการศึกษาดูงานในด้านต่างๆ ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลก่อน จากนั้น จึงกำหนดรายละเอียดที่ต้องการศึกษา รวมทั้งประเภทและระดับของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการ-

ได้เรียนรู้และได้ใช้ประโยชน์จริง และเมื่อได้แผนการที่ดีแล้ว ให้แจ้งความประสงค์พร้อมรายละเอียดไปยัง Dr. Cheng Davis อนุกรรมการและเลขานุการฝ่ายสหรัฐฯ โดยฝ่ายสหรัฐฯ ยินดีจะประสานงานเพื่อคัดสรรสถาบันการศึกษาที่เป็นผู้นำในด้านที่ฝ่ายไทยต้องการศึกษาดูงาน

วาระที่ 2 : การจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา

สืบเนื่องจากการจัดประชุมโต๊ะกลมฯ ครั้งที่ 2 ที่ประชุมได้เห็นชอบที่จะจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา ในการประชุมคราวนี้ ที่ประชุมจึงได้ร่วมพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำหนังสือดังกล่าว ในด้านเนื้อหาสาระและการจัดพิมพ์ สรุปได้ดังนี้

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้บำเพ็ญพระราชกรณียกิจที่ทรงคุณประโยชน์ต่อประเทศไทยนานัปการ โดยพระราชทานพระราชดำริที่เป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนไทย พระราชทานพระราชานุเคราะห์สำหรับการพัฒนาเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร ตลอดจนพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ให้แก่สถานศึกษา

ดังนั้น เพื่อเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ที่ประชุมจึงเห็นชอบให้บทที่ 1 ของหนังสือดังกล่าว ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ซึ่งควรประกอบด้วย บทความที่ตีพิมพ์หรือวิทยานิพนธ์ โครงการพระราชดำริต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พระราชดำรัสที่กล่าวในการประชุมโต๊ะกลมฯ ทุกครั้ง เพื่อแสดงถึงกระแสความเชื่อมโยงของพระราชดำริในการประชุมแต่ละครั้ง ที่เริ่มจากภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับบทอื่นๆ ควรเป็นการรวบรวมงานวิจัยที่นำเสนอในที่ประชุมโต๊ะกลมฯ ทุกครั้ง และพิจารณาสาระที่ได้จากการประชุมแต่ละครั้งตั้งแต่วินิจฉัยจนถึงปัจจุบัน เพื่อคัดสรรงานวิจัยซึ่งมีความโดดเด่น ปรับปรุงให้ทันสมัย และจัดกลุ่มใหม่ ทั้งนี้ ควรเน้นให้เห็นถึงความเข้าใจร่วมกันระหว่างสองประเทศที่ก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ ในทางที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้งานจริง

2. ในส่วนของประเทศไทย อาจเพิ่มเติมเนื้อหาสาระอื่นที่สัมพันธ์กับงานวิจัย อาทิ ในประเด็นการเงินเพื่อการอุดมศึกษา นอกจากนี้จะรวบรวมงานวิจัยที่นำเสนอตั้งแต่การประชุมครั้งแรก จนถึงปัจจุบันแล้ว ยังอาจเสริมเนื้อหาอื่นที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่ามีการปฏิบัติจริงในประเทศไทยแล้ว ซึ่งแสดงว่า ได้มีการนำความคิดเห็นต่างๆ ที่ได้จากการประชุมไปใช้จริง นอกจากนี้ อาจเพิ่มบทสังเคราะห์ผลการประชุมทั้ง 3 ครั้ง โดยเน้นสิ่งที่ได้มีการนำไปปฏิบัติจริง

3. ภาษาที่ใช้ในการจัดพิมพ์หนังสือ จะใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณด้านการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ

4. ประธานฯ ได้เสนอให้ รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ และ ดร.สิริพร บุญญานันต์ เป็นบรรณาธิการฝ่ายไทย โดยฝ่ายสหรัฐฯ แจ้งว่ามีความพร้อมด้านบุคลากรที่จะคัดเลือกเป็นบรรณาธิการ

มติ

ที่ประชุมเห็นชอบกับการจัดพิมพ์หนังสือเทิดพระเกียรติดังกล่าว โดยเนื้อหาสาระหลักประกอบด้วย บทเทิดพระเกียรติ บทงานวิจัย และ บทสังเคราะห์ และจะจัดพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมี รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ และ ดร.สิริพร บุญญาพันธ์ เป็นบรรณาธิการฝ่ายไทย ส่วนฝ่ายสหรัฐฯ จะสรรหาบรรณาธิการต่อไป

วาระที่ 3 : การกำหนดการจัดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 4

ที่ประชุมได้กำหนดให้จัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 4 ในปี 2550 โดยใช้ระยะเวลาในช่วงปี 2549 เป็นช่วงการเตรียมการจัดประชุม โดยประธานฯ มีความเห็นว่า ควรจัดประชุมในช่วงฤดูใบไม้ผลิหรือใบไม้ร่วง ใดๆก็ดี จะต้องกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอพระราชทานวันที่และเดือนต่อไป

มติ

ที่ประชุมได้กำหนดให้จัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 4 ในปี 2550 ในช่วงฤดูใบไม้ผลิหรือใบไม้ร่วง โดยให้กราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อขอพระราชทานวันที่และเดือนต่อไป

วาระที่ 4 : การขยายเครือข่ายความร่วมมือไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยยังคงให้มหาวิทยาลัย-เพนซิลเวเนียเป็นผู้นำความร่วมมือ

ที่ประชุมได้ร่วมหารือเรื่องการขยายเครือข่ายความร่วมมือไปยังสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำอื่นๆ ในประเทศสหรัฐฯ นอกเหนือจากมหาวิทยาลัย

เพนซิลเวเนีย เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ได้กว้างขวางขึ้น
ทั้งนี้ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

1. ฝ่ายสหรัฐฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย
มีโครงการเกี่ยวกับการวิจัยด้านนโยบายการศึกษาที่เรียกกันว่า CPRE
(Consortium for Policy Research in Education) ซึ่งเป็นศูนย์-
โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา 5 สถาบัน ประกอบด้วย
มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด มหาวิทยาลัยมิชิแกน มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน และมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย โดยศูนย์ดังกล่าว-
ตั้งอยู่ที่มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย

2. CPRE ก่อตั้งขึ้นในปี 2528 โดยมี Dr. Susan Fuhrman
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย เป็น
ผู้อำนวยการโครงการ และได้รับงบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชน ทำ
หน้าที่เปรียบเสมือนคลังความคิดนโยบายทางการศึกษา และได้ดำเนินงาน-
วิจัยต่างๆ มากมาย ปัจจุบัน CPRE มีงานที่อยู่ระหว่างการวิจัยที่น่าสนใจมาก
รวมทั้งมีงานวิจัยหลายชิ้นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่อภิปรายในการประชุม
โต๊ะกลมฯ ครั้งนี้

3. ในด้านโครงการความร่วมมือทางวิชาการนั้น มหาวิทยาลัย
เพนซิลเวเนียมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำในประเทศ-
สหรัฐฯ มากกว่า 10 สถาบัน ดังนั้น หากฝ่ายไทยมีความประสงค์จะศึกษา-
ดูงานในโครงการใดๆ ที่เชื่อว่ามหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียจะไม่มีความร่วมมือ-
กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินโครงการหรือมิได้มีส่วนร่วมในโครงการนั้นๆ
ก็สามารถแจ้งให้ทราบได้

4. เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้เชี่ยวชาญหลายคนในด้านที่แตกต่างกัน ดังนั้น สิ่งที่ต้องดำเนินการประการแรกในการศึกษาดูงานคือ การระบุสาขาเฉพาะด้านที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งควรเชื่อมโยงถึงการจัดประชุมโต๊ะกลมฯ ในครั้งต่อไปด้วย เมื่อฝ่ายไทยได้ขอยุติที่แน่ชัดเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษาดูงานแล้ว ขอให้แจ้งความประสงค์พร้อมรายละเอียดไปยังฝ่ายสหรัฐฯ เพื่อที่ฝ่ายสหรัฐฯ จะได้จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องของ พร้อมประสานไปยังสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ โดยฝ่ายสหรัฐฯ ยินดีที่จะประสานงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ฝ่ายไทยได้ศึกษาเรียนรู้ในประเด็นที่ต้องการในสถาบันที่ดีและเหมาะสมที่สุด

5. สำหรับประเด็นของการศึกษาดูงานวิทยาลัยชุมชนนั้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีองค์กรเอกชน (Non-Government Organization) และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (Non-Profit Organization) หลายองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนวิทยาลัยชุมชน ซึ่งหากไทยสนใจเรื่องเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน ฝ่ายสหรัฐฯ ก็สามารถประสานไปยังหน่วยงานดังกล่าว หรือสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

มติ

1. ที่ประชุมเห็นชอบให้ฝ่ายไทยศึกษาและกำหนดรายละเอียดที่ต้องการศึกษาดูงานของแต่ละประเด็น รวมทั้งประเภทและระดับของสถานศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม จากนั้น ให้แจ้งความประสงค์ไปยังอนุกรรมการและเลขานุการฝ่ายสหรัฐฯ (Dr. Cheng Davis)

2. ฝ่ายสหรัฐฯ ยินดีประสานกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ในประเทศสหรัฐฯ ทั้งสถาบันที่มีโครงการความร่วมมือและสถาบันที่ไม่เคยมีโครงการ-

ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียมาก่อน เพื่อให้ไทยสามารถ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ได้กว้างขวางขึ้น

วาระที่ 5 : การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ

เนื่องจากการดำเนินงานโครงการในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจาก
เดิม และอนุกรรมการฯ บางท่านไม่ได้มีตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินโครงการนี้ต่อไปแล้ว ประธานฯ จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณา
องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ของฝ่ายไทยและสหรัฐฯ ทั้งในด้าน
ของรายชื่อและจำนวนคน เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัย โดยให้คณะอนุกรรมการฯ
แต่ละฝ่ายพิจารณารายละเอียดในฝ่ายของตน ซึ่งผลการประชุมสรุปได้
ดังนี้

1. ในการเปลี่ยนองค์ประกอบนั้น ควรให้ความสำคัญกับอำนาจหน้าที่
ของคณะอนุกรรมการฯ เป็นหลัก จากนั้น จึงค่อยพิจารณารายละเอียดใน
ด้านรูปแบบและโครงสร้าง โดยควรพิจารณาภารกิจที่ต้องทำในอนาคต
จากหัวข้อหรือประเด็นต่างๆ ที่สนใจจะทำ จากนั้น จึงสรรหากคนที่เหมาะสม
ในแต่ละประเด็น ซึ่งอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนคณะอนุกรรมการฯ
ด้วย

2. โดยที่ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานราชการของไทยมีบทบาท
สำคัญมากในการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ดังนั้น Dr. Cheng Davis
จึงได้หารือกับเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย (H.E. Mr.
Ralph L. Boyce) ในเรื่องดังกล่าว ซึ่ง H.E. Mr. Ralph L. Boyce ได้
แสดงความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตามก็ดี

โดยที่ Dr. Susan Fuhrman คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียไม่สามารถเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ได้ เนื่องจากติดภารกิจสำคัญ คณะอนุกรรมการฯ ฝ่ายสหรัฐฯ จึงขอ นำประเด็นสำคัญทั้งหมดที่ได้จากการประชุมกลับไปรายงานต่อ Dr. Susan Fuhrman และระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานต่อไป รวมทั้งหารือเรื่องการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ฝ่ายสหรัฐฯ เมื่อได้ผลประการใดแล้ว จะแจ้งรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงคณะอนุกรรมการฯ ให้ทราบทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ต่อไป

มติ

ที่ประชุมเห็นชอบให้คณะอนุกรรมการฯ ทั้งฝ่ายไทยและสหรัฐฯ ทบทวนความเหมาะสมของคณะอนุกรรมการฯ ของแต่ละฝ่ายทั้งรายชื่อและจำนวนคน แล้วปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย โดยให้คำนึงถึงภารกิจที่ต้องดำเนินการเป็นหลัก ก่อนพิจารณาคัดสรรบุคคลที่เหมาะสมเข้าเป็นคณะอนุกรรมการฯ และเมื่อแต่ละฝ่ายได้ขอยุติแล้ว ให้แจ้งรายละเอียดการเปลี่ยนแปลงให้ทราบต่อไป

ปิดประชุมเวลา 15.20 น.

ตอนที่ 5

สรุปการศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย
ระหว่างวันที่ 9-11 พฤศจิกายน 2548

สรุปการศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 9-11 พฤศจิกายน 2548

คณะศึกษาดูงานทั้งฝ่ายไทยและสหรัฐฯ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย ในระหว่างวันที่ 9-11 พฤศจิกายน 2548 ทั้งที่เป็นสถานศึกษา โครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสถานที่ซึ่งมีคุณค่าทางด้านศิลปะ และวัฒนธรรม ดังนี้

สถานศึกษา

● ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- **โรงเรียนบ้านเขาแดงพัฒนา** เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา-ที่จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการสอนแบบมอนเตสซอว์ และการสอนแบบบูรณาการ ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษแก่ครู นักเรียน และชุมชน

- **โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี** เป็นโรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

● ระดับอุดมศึกษา

- **มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่** จัดการศึกษาทั้งในระดับ
อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีการจัดกระบวนการ
การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน
และการแพทย์ทางเลือก ซึ่งเปิดหลักสูตรการสอนเพื่อชุมชน

- **มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง** เป็นมหาวิทยาลัยที่สืบสาน
พระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่จะอนุรักษ์และ-
ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาสด้วยการ-
ให้การศึกษ และสร้างไว้ซึ่งประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติพันธุ์-
ต่างๆ ในภาคเหนือและภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยน
ทางวิชาการและศิลปวัฒนธรรมในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มีศูนย์ภาษาและ-
วัฒนธรรมจีนสิรินธรที่จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือจากรัฐบาลประเทศ-
สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาการเรียนการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย

โครงการในพระราชดำริ

● **พระตำหนักดอยตุง** เป็นสถานที่ที่ผสมผสานความงดงามของ-
ธรรมชาติกับวัฒนธรรมล้านนาอย่างกลมกลืน ซึ่งประดิษฐานพระ
ฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หอบรรทม และ
ห้องทรงงานที่สะท้อนพระราชจริยวัตรอันงดงามเรียบง่าย และเรียนรู้
ปรัชญาในการดำรงพระชนม์ชีพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ณ หอพระราชประวัติ ที่มีการจัดแสดงนิทรรศการพระราชประวัติตั้งแต่

ช่วงต้นของพระชนม์ชีพ ทรงได้รับการยกย่องจากยูเนสโกเป็นบุคคลดีเด่นแห่งศตวรรษที่ 20 จนกระทั่งเสด็จสวรรคต และมีส่วนแม่ฟ้าหลวงที่มีความสวยงามของไม้เมืองหนาวนานาพันธุ์

● **ไร่แม่ฟ้าหลวง** เป็นอุทยานศิลปะและวัฒนธรรมอันเกิดจาก-
ธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น ซึ่งมีหอคำที่เป็นสถาปัตยกรรม
ล้านนามีทั้งพระพุทธรูปแบบล้านนา พม่า และเครื่องไม้แกะสลักที่ใช้ใน
การพระศาสนา และมีการจัดนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับไม้สัก ทั้งในด้าน
พฤกษศาสตร์ และในด้านที่เป็นวัสดุที่สร้างสรรคงานศิลปะ

● **หอผืน** เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องราวของผืน
เริ่มจากธรรมชาติของผืนไปจนถึงการควบคุมปัญหาผืนในประเทศไทย
ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงริเริ่มโครงการพัฒนาโดยตุง
เพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเขาที่ยังชีพด้วย
การถางป่าทำไร่เลื่อนลอยและปลูกผืน ด้วยการส่งเสริมให้มีการปลูกป่า
ปลูกพืชเศรษฐกิจ การทำการเกษตรอย่างมีระบบ การพัฒนาฝีมือเพื่อ
ส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม และจัดให้มีโครงการบำบัดชาวบ้านที่ติดยาเสพติด

พิพิธภัณฑ์ และวัด

● **พิพิธภัณฑ์ศิลปะพื้นบ้าน** เป็นอาคารแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น
ภาคเหนือ และอาคารสถาปัตยกรรมท้องถิ่นประยุกต์รวม 35 หลัง และ
มีผลงานศิลปะที่หลากหลาย มีลักษณะโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ สร้างขึ้น-
จากแรงบันดาลใจปรัชญาธรรมในพุทธศาสนาของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี
ศิลปินผู้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

● **วัดร่องขุ่น** เป็นศิลปะสถานที่ทรงคุณค่าทางพระพุทธศาสนา มีอุปสรรคที่มีความวิจิตรงดงามและแฝงด้วยคติธรรม สร้างขึ้นจากแรงบันดาลใจในพระพุทธศาสนาและสำนักในพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สืบสานงานพุทธศิลป์ของแผ่นดินโดย อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินผู้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีผลงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

הכנסת

โครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ (Thai-US Education Policy Research Roundtable)

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2541 และทรงมีพระราชปรารภถึงความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาไทย จึงทรงมีพระราชดำรัสขอให้มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนียร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาไทย จัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาด้านนวัตกรรมทางการเรียนการสอน หลักสูตร และการประเมินผลในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของไทย ต่อมาคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ตามคำสั่งที่ 4/2543 โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ มีศาสตราจารย์ ดร.ลิปปนนท์ เกตุทัต เป็นประธาน และมีที่ปรึกษาและอนุกรรมการทั้งชาวไทยและสหรัฐฯ จำนวน 26 คน โดยมีสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นฝ่ายเลขานุการโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของไทยและสหรัฐอเมริกา และนำเสนอผลการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ศึกษาและการอุดมศึกษา รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินงานการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ในระยะต่อไป ในการดำเนินงานได้มีการจัดประชุม ดังนี้

ครั้งที่ 1 จัดขึ้น ณ โรงแรมอิมพีเรียล คิวินส์ปาร์ค และมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 7-9 มกราคม 2544 โดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเป็นประธาน ในพิธีเปิดการประชุมและปาฐกถาพิเศษ โดยฝ่ายไทยได้นำเสนอผลการวิจัย 6 เรื่อง ได้แก่ 1. แนวคิดในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในรอบ ศตวรรษ 2. รูปแบบสถาบันอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา 3. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยสารสนเทศของประเทศไทย 4. การเงินอุดมศึกษาไทย 5. วิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย และ 6. การวิจัยนโยบายการปฏิรูป วิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย

ครั้งที่ 2 จัดขึ้น ณ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 6 - 10 เมษายน 2547 โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเนื่องในโอกาสที่มหาวิทยาลัย เพนซิลเวเนีย ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล International Education Leadership Award และเสด็จฯ ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และมีการศึกษาดูงาน ณ มหาวิทยาลัยพินีซ มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน วิทยาลัยชุมชนแห่งพิลาเดลเฟีย และมหาวิทยาลัยเทมเปิล โดยฝ่ายไทย ได้นำเสนอผลการวิจัยรวม 4 เรื่อง ได้แก่ 1. รูปแบบการบริหารจัดการ อุดมศึกษาแนวใหม่ 2. การเงินอุดมศึกษาไทย 3. การพัฒนาคณาจารย์

ระดับอุดมศึกษา 4. การวิจัยในโครงการวิทยาศาสตร์ศึกษาในประเทศไทย : ผลการประเมิน จาก Second International Science Study (SISS) ถึง Third International Mathematics and Science Studies (TIMSS)

ครั้งที่ 3 กำหนดจัดขึ้น ณ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 7 - 8 พฤศจิกายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเชิญเสด็จฯ ทรงเปิดการประชุมและทรงปาฐกถา นำภายหลังเปิดการประชุม ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต รวมทั้งจะมีการศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 9 - 11 พฤศจิกายน 2548 ด้วย ทั้งนี้ ก่อนการจัดประชุมโตะกลมไทย-สหรัฐอเมริกา ได้มีการประชุมความร่วมมือทางวิชาการของคณะอธิการบดี และคณะคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา และจะมีการเชื่อมโยงผลการประชุมดังกล่าวกับการประชุมโตะกลมไทย-สหรัฐอเมริกา ด้วย

สำหรับการประชุมโตะกลมไทย-สหรัฐอเมริกา ครั้งที่ 3 ฝ่ายไทยจะนำเสนอประเด็นการสังเคราะห์/ วิจัย 6 ประเด็น ดังนี้ 1) ระบบการเงินอุดมศึกษา แนวใหม่สำหรับประเทศไทย : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูกกับรายได้ในอนาคต 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการอุดมศึกษา 3) โครงการพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา 4) โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

สู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 5) การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ 6) ปฏิวัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่างความรู้ฝังลึกกับความรู้แจ้งชัด

นอกจากนี้ จะนำเสนอประเด็นความก้าวหน้าจากการประชุมครั้งที่ 2 ในเรื่องภาพรวมการพัฒนาอุดมศึกษาไทยและแผนที่น่าสนใจทางการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยด้วย

ซึ่งผลการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ในแต่ละครั้งได้นำมาสู่ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกาในการดำเนินการวิจัยต่อไปในอนาคต และก่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเสนอต่อรัฐบาล

กำหนดการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
วันที่ 7- 8 พฤศจิกายน 2548
ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

วันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2548

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
7.30 - 8.30 น.	ลงทะเบียน	
8.30 - 8.45 น.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการจัดประชุม โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ คณะอธิการบดี แขกผู้มีเกียรติ ผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมกัน ณ ห้องประชุมปริดี พนมยงค์	
8.45 น.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะอนุกรรมการบริหารฯ ฝ่ายไทย และ สหรัฐฯอเมริกาและคณะ รอเฝ้ารับเสด็จพระราชดำเนิน	ห้องประชุม ปริดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร
9.00 น.	❖ รถยนต์พระที่นั่งถึงมหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัย) ❖ นางสมศรี ลัทธพิพัฒน์ กรรมการอำนวยการมหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต ทุลเกล้าฯ ถวายพวงมาลัย ❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เข้าภายใน	เฉลิมพระเกียรติ

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	<p>อาคารเฉลิมพระเกียรติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ เสด็จฯ ขึ้นชั้น 6 (โดยลิฟท์) ❖ เสด็จฯ เข้าภายในห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ (ดนตรีบรรเลงเพลงมหาชัย) ❖ ประทับพระราชอาสน์ (บนเวที) 	
<p>9.00 - 9.15 น.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ทูลเกล้าฯ ถวายสูจิบัตร และเอกสารประกอบการประชุม ❖ ศาสตราจารย์ ดร.ลีปนนท์ เกตุทัต ประธานอนุกรรมการบริหารฯ ฝ่ายไทย กราบบังคมทูลถวายรายงาน ❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน ของที่ระลึกแก่ ดร.สิริพร บุญญนันต์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา อนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการบริหารฯ ฝ่ายไทย ในนามผู้แทนฝ่ายไทย ❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทาน ของที่ระลึกแก่ Dr.Cheng Davis อนุกรรมการและเลขานุการ 	<p>ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ</p>

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	คณะอนุกรรมการบริหารฯ ฝ่ายสหรัฐอเมริกา ในนามผู้แทนฝ่ายสหรัฐอเมริกา	ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ
9.15 - 9.45 น.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสเปิดการประชุม ❖ เสด็จฯ ประทับพระราชอาสน์ที่โต๊ะทรงงาน (ด้านบน) ❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปาฐกถา ❖ เสด็จฯ ประทับพระราชอาสน์ที่โต๊ะทรงงานด้านล่าง (หน้าเวที) 	
9.45 - 10.00 น.	นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ บรรยายนำ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาไทย	
10.00 - 10.15 น.	His Excellency Mr. Ralph L.Boyce เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย กล่าวสรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาทางการศึกษา	
10.15 - 10.30 น.	Prof.Dr. Rebecca Maynard, Professor of Education and Social Policy, Graduate School of Education,	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	University of Pennsylvania นำเสนอ เรื่อง ภาพรวมการพัฒนา การศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา	ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ
10.30 - 10.45 น.	ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อนุกรรมการบริหารฯ ฝ่ายไทย นำเสนอ เรื่อง ภาพรวมการพัฒนา อุดมศึกษาของประเทศไทย	
10.45 - 11.00 น.	รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ประธานคณะอนุกรรมการพัฒนากำลังคน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำเสนอ เรื่อง แผนที่นำทางการพัฒนา กำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของประเทศไทย (พ.ศ. 2549 - 2556)	
11.00 น.	❖ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ออกจากห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ไปยังห้องรับรอง (ดนตรีบรรเลงเพลงมหาชัย) ❖ เสด็จฯ พระราชดำเนินผ่านหน้าห้อง ปรีดี พนมยงค์ ทรงทักทายกับ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ❖ เสด็จฯ เสาสุที่ประทับ ณ โต๊ะเสวย หอประวัติ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ ชั้น 7	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	<p>(เสวยพระกระยาหารร่วมกับ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ เสด็จฯ ลงชั้น 1 (โดยลิฟท์) ❖ เสด็จฯ ไปยังอุทยานลานธรรม ❖ ทรงตัดแถบแพรเสด็จเปิด อุทยานลานธรรม (วงมโหรีบรรเลงเพลงมหาฤกษ์) ❖ เสด็จฯ ไปประทับรถยนต์พระที่นั่ง ❖ เสด็จฯ พระราชดำเนินกลับ (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาชัย) 	
<p>11.00 - 12.30 น.</p>	<p>รับประทานอาหารกลางวัน</p>	<p>ห้อง 7308, 7309 ชั้น 3 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ และห้อง DPUIC ชั้น 6 อาคาร ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์</p>
<p>12.30 - 13.15 น.</p>	<p>การบรรยาย เรื่อง Declining by Degrees : Higher Education at Risk โดย Mr. John Merrow Executive Producer/Host and President of Learning Matters Inc. อภิปราย - ชักถาม</p>	<p>ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ</p>

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
13.15 - 16.00 น.	<p>ห้องที่ 1 การปฏิรูปอุดมศึกษา ประธานรวม : Dr. Jerome T. Murphy และ ดร.พรชัย มงคลวนิช</p> <p>การนำเสนอผลการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Current Issues in Higher Education Finance in the U.S. โดย Dr. Thomas D. Parker, Senior Associate, Institute for Higher Education Policy 2. Research Funding in American Universities โดย Dr. Perry B.Molinoff, Vice Provost for Research, University of Pennsylvania 3. ระบบการเงินอุดมศึกษาแนวใหม่สำหรับประเทศไทย : กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาคู่ไปกับรายได้ในอนาคต โดย ศ.ดร.เมธี ครองแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาความยากจน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 4. รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจเอกชนในการจัดการอุดมศึกษา โดย ผศ.ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง อธิการบดีมหาวิทยาลัยคริสเตียน 	<p>หอประวัติ ดร.ไสร สุทธิพิทักษ์ ชั้น 7 อาคาร ดร.ไสร สุทธิพิทักษ์</p>
16.00 - 16.30 น.	อภิปราย - ซักถาม	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
13.15 - 16.00 น.	<p>ห้องที่ 2 วิทยาศาสตร์ศึกษา :</p> <p>ประธานรวม : Prof.Dr. Rebecca Maynard และ ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร</p> <p>การนำเสนอผลการวิจัย</p> <p>1. Teacher Education and Quality Assurance in Math and Science Education โดย Dr. James A. Kelly, University of Pennsylvania, Graduate School of Education Board of Overseers</p> <p>2. Technology Initiatives in Science and Math Education โดย Mr. Keith Budge, Senior Vice President Oracle Asia Pacific</p> <p>3. การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย ดร.พิศาล สร้อยภูหว่า ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์</p>	<p>ห้อง 7514 ชั้น 5 อาคารเฉลิมพระเกียรติ</p>
16.00 - 16.30 น.	อภิปราย - ซักถาม	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
16.30 น.	เดินทางกลับโรงแรมที่พัก	ห้อง 7514 ชั้น 5 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ
18.00 น.	ออกจากโรงแรมที่พักไปทำเนียบ ฯพณฯ ท่านเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย	
18.30 - 20.00 น.	เลี้ยงรับรอง โดย สถานเอกอัครราชทูต สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ณ ทำเนียบ ฯพณฯ ท่านเอกอัครราชทูต สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย	

วันอังคารที่ 8 พฤศจิกายน 2548

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
9.00 - 12.30 น.	ห้องที่ 1 การปฏิรูปอุดมศึกษา : ประธานรวม : Dr. Jerome T. Murphy และ ศ.นพ.อดุลย์ วีริยเวชกุล	หอประวัติ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ ชั้น 7 อาคาร ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์
9.00 - 10.30 น.	การนำเสนอผลการวิจัย 1. การพัฒนาภาวะผู้นำในระดับอุดมศึกษา โดย ดร.มานิต บุญประเสริฐ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต 2. โครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์เพื่อ การพัฒนาบุคลากรอาจารย์สถาบัน อุดมศึกษาสู่การเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	<p>โดย รศ.ดร.วันชัย ดีเอโกนามกุล หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยสมุนไพรร และเทคโนโลยีชีวภาพผลิตภัณฑ์ ธรรมชาติ</p> <p>3. สรุปผลการประชุมความร่วมมือ ทางวิชาการของคณะอธิการบดี (President Summit) ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10-21 เมษายน 2548 โดย รศ.ดร.ประเสริฐ ชิตพงศ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ประธานที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย</p>	<p>หอประวัติ ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์ ชั้น 7 อาคาร ดร.ไสว สุทธิพิทักษ์</p>
<p>10.30 - 12.30 น.</p>	<p>การอภิปราย เรื่อง Developing Leaders in Higher Education : Faculty and Staff ผู้อภิปราย :</p> <p>1. Dr. Jerome T. Murphy, Visiting Professor of Education, University of Pennsylvania: Moderator</p> <p>2. Dr. Perry B. Molinoff, Vice Provost for Research, University of Pennsylvania</p>	

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	3. Ms.Mary Clara Price, former Associate Vice President of Human Resources, Harvard University (ret.)	
9.00 - 12.30 น.	ห้องที่ 2 วิทยาศาสตร์ศึกษา : ประธานรวม : Prof. Dr. Rebecca Maynard และ รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ การนำเสนอผลการวิจัย 1. Perspectives on Higher Education and the Sciences โดย Mr. Alan Ruby, Senior Fellow, University of Pennsylvania 2. ปฏิวัติการเรียนรู้ : พลังเสริมระหว่าง ความรู้ฝังลึกกับความรู้อย่างชัด โดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการสถาบันจัดการความรู้ เพื่อสังคม (สคส.) 3. สรุปผลการประชุมความร่วมมือทาง วิชาการของคณะคณบดี คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 1-14 พฤษภาคม 2548	ห้อง 7514 ชั้น 5 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
	โดย รศ.ดร.พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
12.30 - 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	ห้องประชุม ปรีดี พนมยงค์ ชั้น 6 อาคาร เฉลิมพระเกียรติ
13.30 - 15.00 น.	ประชุมอนุกรรมการบริหาร ฝ่ายไทยและ สหรัฐฯ เพื่อสรุปผลจากการประชุมและ กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการ ในปีต่อไป ประธานรวม : Dr.Cheng Davis และ ศ.ดร.ลีปพนนท์ เกตุทัต	ห้องประชุม สัจจา เกตุทัต 1 ชั้น 1 อาคาร สำนักอธิการบดี

กำหนดการศึกษาดูงาน
ประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
วันที่ 9-11 พฤศจิกายน 2548 ณ จังหวัดเชียงราย

วันพุธที่ 9 พฤศจิกายน 2548

- 08.25 น. - ออกเดินทางจากท่าอากาศยานกรุงเทพฯ - เชียงราย
โดยเที่ยวบิน TG 130
- 09.50 น. - ถึงท่าอากาศยานเชียงราย
- 10.00 น. - เดินทางจากท่าอากาศยานเชียงรายไป
โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
- 10.40 น. - ถึงโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
- 10.40-11.15 น. - เยี่ยมชมโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
- 11.15-11.30 น. - เดินทางไปโรงเรียนบ้านเขาแหงพัฒนา
- 11.30 น. - เยี่ยมชมโรงเรียนบ้านเขาแหงพัฒนา
- 12.30 น. - เดินทางไปโครงการพัฒนาโดยตุง
- 12.30-13.30 น. - รับประทานอาหารกลางวัน ณ คริวตำหนัก
- 13.30 น. - ฟังบรรยายสรุป โครงการพัฒนาโดยตุงฯ
โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล
- 14.00 น. - เยี่ยมชมพระตำหนักโดยตุง และสวนแม่ฟ้าหลวง
- 15.00-16.00 น. - เดินทางไปบ้านอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี
- 16.00-18.00 น. - เยี่ยมชมบ้านอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี

- 18.00-18.30 น. - เดินทางไปมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 18.30-20.30 น. - รับประทานอาหารเย็น และชมการแสดงด้าน
วัฒนธรรม ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 20.30-21.00 น. - เดินทางกลับโรงแรมที่พัก
ณ โรงแรมดุสิต โฮเทลแลนด์ รีสอร์ท

วันพฤหัสบดีที่ 10 พฤศจิกายน 2548

- 07.00-08.00 น. - รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม
 08.00 น. - รถออกจากโรงแรมไปมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
 08.30 น. - ถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
 08.30-09.45 น. - เยี่ยมชมมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
และวิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้าน
 09.45-10.15 น. - เดินทางไปมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 10.15-12.00 น. - รับฟังบรรยายสรุป และเยี่ยมชมศูนย์ภาษา
และวัฒนธรรมจีนลิรินคร
 12.00-13.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน
ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 13.00-13.45 น. - เดินทางไปหอผืน อ.เชียงแสน
 13.45-15.15 น. - เยี่ยมชมหอผืน
 15.15-17.30 น. - เดินทางกลับโรงแรมที่พัก ระหว่างทางชมทัศนียภาพ
บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ผ่านอุทยานประวัติศาสตร์
อ.เชียงแสน

- 17.30 น. - ถึงโรงแรมที่พัก
- 17.30-18.30 น. - พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.30 น. - รับประทานอาหารเย็น ณ โรงแรมที่พัก

วันศุกร์ที่ 11 พฤศจิกายน 2548

- 07.30-08.30 น. - รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม
- 08.30 น. - รถออกจากโรงแรมที่พักไปวัดร่องขุน
- 09.00 น. - ถึงวัดร่องขุน
- 09.00-10.30 น. - เยี่ยมชมวัดร่องขุน
- 10.30-11.00 น. - เดินทางไปไร่แม่ฟ้าหลวง
- 11.00-12.15 น. - เยี่ยมชมไร่แม่ฟ้าหลวง
- 12.15-12.45 น. - เดินทางไปร้านอาหารสลุงคำ
- 12.45-13.45 น. - รับประทานอาหารกลางวัน ณ ร้านสลุงคำ
- 13.45-14.15 น. - เดินทางไปท่าอากาศยานเชียงราย
- 14.15 น. - ถึงท่าอากาศยานเชียงราย
- 15.50 น. - ออกเดินทางจากท่าอากาศยานเชียงราย
โดยเที่ยวบิน TG 141
- 17.05 น. - ถึงท่าอากาศยานกรุงเทพฯ

รายงานผู้เข้าร่วมประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
ระหว่างวันที่ 7 - 8 พฤศจิกายน 2548
ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการบริหาร

1. ศ.นพ.อดุลย์ วิริยะเวชกุล	ที่ปรึกษา
2. ศ.ดร.ลีปนนท์ เกตุทัต	ประธานอนุกรรมการฝ่ายไทย
3. รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ	รองประธาน อนุกรรมการฝ่ายไทย
4. ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร	อนุกรรมการ
5. ม.ล.ชัยวัฒน์ ชยางกูร	อนุกรรมการ
6. ดร.ชุมพล พรประภา	อนุกรรมการ
7. ดร.พรชัย มงคลวนิช	อนุกรรมการ
8. ดร.ธงชัย ชิวปรีชา	อนุกรรมการ
9. Prof. Dr. Rebecca Maynard	อนุกรรมการ
10. ดร.สิริพร บุญญานันต์	อนุกรรมการ และเลขานุการฝ่ายไทย
11. Dr.Cheng Yan Davis	อนุกรรมการ และเลขานุการฝ่ายสหรัฐฯ

พระภิกษุสงฆ์

12. พระสุธีวรญาณ	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย

13. พระครูปลัดสุวัฒนวิริคุณ   ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
14. พระมหาสมจินต์ สมนมาปัญญา   คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
15. พระมหายุทธนา นรเชฏฐ์   กรรมการสภา
วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

นักวิจัย

16. Mr.Alan Ruby   Senior Fellow, Graduate School
of Education, University of
Pennsylvania USA.
17. Dr.James A. Kelly   Graduate School for Education
Board of Overseers, University of
Pennsylvania USA.
18. Dr.Jerome T. Murphy   Visiting Professor of Education,
Graduate School for Education
University of Pennsylvania USA.
19. Mr.John Merrow   Executive Producer/Host and
President of Learning Matters
Inc., WC USA.

20. Mr.Keith Budge Senior Vice President,
Oracle Asia Pacific
21. Ms.Maria Gabriela GSE International
Femenia Programs University of
Pennsylvania USA.
22. Prof.Dr.Kevin Niemi Science Education,
Wisconsin University USA.
23. Ms.Mary Clara Price Former Associate Vice President
of Human Resources,
Harvard University USA.
24. Dr.Perry B. Molinoff Vice Provost for Research,
University of Pennsylvania USA.
25. H.E.Mr.Ralph L. US Ambassador to the
Boyces Kingdom of Thailand
26. Dr.Thomas D. Parker Senior Associate, Institute for
Higher Education Policy
27. ผศ.ดร.จันทร์จิรา อธิการบดีมหาวิทยาลัยคริสเตียน
วงษ์ชมทอง
28. รศ.ดร.ประเสริฐ ชิตพงศ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
29. รศ.ดร.พฤษี คณบดีคณะครุศาสตร์
ศิริบรรณพิทักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
30. ดร.พิศาล สร้อยอุทธร้า ผู้เชี่ยวชาญโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

31. ดร.มานิต บุญประเสริฐ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต
32. ศ.ดร.เมธี ครองแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาความยากจน
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
33. รศ.ดร.วันชัย ดีเอกนามกุล หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยสมุนไพร
และเทคโนโลยีชีวภาพ
ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
34. ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช ผู้อำนวยการสถาบันจัดการความรู้
เพื่อสังคม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

35. นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
36. ดร.รุ่ง แก้วแดง รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ
37. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ
38. ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ
39. ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ
40. ดร.คุณหญิงกษมา วรวรรณ ฒ อยุธา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

41. นายประเสริฐ งามพันธุ์ หัวหน้าผู้ตรวจราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ
42. นายทรงสวัสดิ์ ทิพย์คงคา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
43. นายบุญสนอง บุญมี ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
44. นางสาวพจนาง ว่องตระกูล ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
45. ดร.เกรียงศักดิ์
เจริญวงศ์ศักดิ์ กรรมการสภาการศึกษา
46. นางพรนิภา ลิ้มปพยอม เลขานุการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
47. นายพารณ อิศรเสนา
ณ อยุธยา กรรมการสภาการศึกษา
48. ศ.พิเศษ ดร.ภาวิศ
ทองโรจน์ เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
49. นายมานะ สูดสงวน กรรมการสภาการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแก้ว จ.จันทบุรี
50. ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ กรรมการสภาการศึกษา
51. ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน กรรมการสภาการศึกษา นายกสภ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
52. ศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ กรรมการสภาการศึกษา อธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
53. ภราดา ดร.วิศิษฐ์
ศรีวิชัยรัตน์ กรรมการสภาการศึกษา รองอธิการบดี
ฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

54. ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ กรรมการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการ
สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา
55. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
56. นายอมเรศ คีลาอ่อน กรรมการสภาการศึกษา
57. นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี
นายกสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
58. ดร.อำรุง จันทวานิช เลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานต่างๆ

59. นางสาวกฤษณา ศักดิ์ศรี วิทยาลัยการฝึกหัดครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
60. นายกวิน อ่อนแก้ว หัวหน้างานพัสดุ
วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
61. ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพฯ
62. นางสาวกาญจนา บุญสง รองคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
63. รศ.ดร.กาญจนา วัฒนาสุนทร ผู้ช่วยอธิการบดี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
64. นางกานดา วัชรภักย์ รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ฯ

65. รศ.ดร.กึ่งฟ้า ลินธุ์วงษ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
66. ศ.พล.อ.ต.ดร.แก้ว สงขลา อธิการบดีมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
67. ดร.คณิศ ดอบสัน มหาวิทยาลัยคริสเตียน
68. นางแคทเธอริน เจนส์กินส์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเวสเตอร์ (ประเทศไทย)
69. ศ.นพ.จรัส สุวรรณเวลา นายกสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
70. ดร.จริยา ทัพพะกุล หัวหน้ากลุ่มวิจัยอาชีวศึกษาเปรียบเทียบ
ณ อยู่ธยา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
71. นางจริยา ทาลิตพานิชกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลสุวรรณภูมิ
72. ผศ.ดร.จักร จันทลักษณ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ
73. ผศ.จันทนา กาญจนกมล คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
74. ผศ.ดร.จันทร์ประภา พลชาติ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
และประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
75. ดร.จันทรา ชัยพานิช คณบดีคณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
76. ผศ.จาตุรนต์ ณะสมบุรณ์ รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์

77. นางสาวจิตจำนง ทুমแสน รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
78. นางสาวจิตติมา อมรพิเชษฐ์กุล รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
79. ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
80. ผศ.จิระรัตน์ คุณัตถาญจนากุล คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
81. นายจิโรจน์ โชติพันธ์ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
82. นางจุไรรัตน์ แสงบุญนำ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก
83. นายเจษฎา ไพศาลพิจิตรสถไส
84. นายเฉลิม มัติโก อธิการบดีมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
85. ผศ.ดร.ชนะศักดิ์ บ้ายเที่ยง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
86. ดร.ชนากานต์ ยืนยง อธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี
87. รศ.ดร.ชยันต์ บุญยรักษ์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
88. ดร.ชลันดา อริยเดช คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
89. ผศ.ดร.ช่วงโชติ พันธุ์เวช อธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

90. นายชัยยง เอื้อวิริยานุกูล อธิการบดี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
91. ศ.ดร.ชัยวัฒน์
ตอสกุลแก้ว รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
92. รศ.ดร.ชาติชาย
ตระกุลรังสี คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต
93. นายชูศิลป์ อัดชู รักษาการผู้ช่วยผู้อำนวยการ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี (สสวท.)
94. ผศ.ดร.ณรงค์ พุทธิชีวิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี
95. ดร.ณรงค์ ลินสวัสดิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
96. ผศ.ณัฐพัชร์ ลงานี่ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
97. ดร.ณัฐภััสสร รักเลี้ยง อธิการบดีวิทยาลัยพิษณุโลก
98. พล.ต.อ.ดร.ณ โสติพิพันธุ์ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช
99. นางดรุณี พุ่งสาคร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยรัชต์ภาคย์
100. นางดารณี ไชติกันตะ รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์
และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
วิทยาเขตจันทบุรี

101. รศ. ดร.ดาวรุ่ง กังวานพงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
102. รศ.ดร.เดช พุทธเจริญทอง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
103. นายทรงศักดิ์ มณีวรรณ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และ
สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลล้านนา
104. นายทรงวุฒิ เพ็ชรประดับ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
105. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ นิธิปรีชา คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
106. ผศ.ทวีพร เนียมมาลัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
107. ดร.ทองฉัตร หงส์ลดารมภ์ นายกสภามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
108. นางสาวทิตติมา วิชัยรัตน์ ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (กยศ.)
109. นายเทิดศักดิ์
โกไศยกานนท์ รองคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
110. ผศ.ดร.ธงชัย เครือหงษ์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
111. รศ.ดร.ธวัช ชิตตระการ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

112. รศ.ดร.ธีรวัฒน์ มงคลอัศวรัตน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
113. นายธีรวัฒน์ วังมณี ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
114. ศ.ดร.ธีรวุฒิ บุญยโสภณ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
115. ดร.นงนุช ชาญปริยวาทีวงศ์ วิทยาลัยดุสิตธานี
116. ผศ.ดร.เนนทลี พรธาดาวิทย์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
117. นายนพรัตน์ พงษ์ทวีศักดิ์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
118. นางนพวรรณ จารุโรจน์เนาวรัตน์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
119. นางสาวนันทกานต์ จิรังกรณ์ หัวหน้าหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
120. นางนัยนา จันจิระสกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหาร วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
121. ผศ.ดร.นาฏสุตา เขมณะสิริ รองอธิการบดี ฝ่ายนโยบาย แผน และวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
122. ผศ.ดร.นำยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

123. รศ.ดร.นิติตักดิ์ สวัสดิ์จิรกิจ คณบดีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
124. ผศ.ดร.นิรมิต คุณานววัฒน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
125. นางสาวนิลุบล เครือณพรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 9 ชช.
สำนักงานงบประมาณ
126. นางสาวนිරนุช ภาชนะทิพย์ ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
127. ภราวดา ดร.บัญญัติ แสงหิรัญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
128. นางสาวบุญญรัตน์ กมลรัตน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
129. รศ.ดร.บุญทิพย์ ลีธีรรงค์ศรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
130. ศ.ดร.บุญเสริม วิสกุล อธิการบดีกิตติคุณ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
131. นายปฐม แหยมเกตุ รองปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
132. นายประดิษฐ์ บุคดีจัน ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพิจิตร
133. นางสาวประภาพร พันสุไวย สำนักงานรัฐมนตรี
134. รศ.ประสาธ อิศรปริดา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
135. ดร.ประเสริฐ ประวัตรุ่งเรือง อธิการบดีวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

136. นายประหยัด อิมอุตม รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
พระนคร
137. ผศ.ดร.ปราณี นิลกรรณ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
138. ผศ.ดร.ปราณี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สังฆะตวรธรรณ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
139. นางสาวปราณี พรรณวิเชียร รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
140. นายปรีชา สุวรรณทัต นายกสภามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
141. นายปรีชาญู เดชศรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริม
การสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(สสวท.)
142. ผศ.ดร.ปัญญา การพานิช อธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
143. ดร.ปาน พิมพา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
144. รศ.ปิติ ทฤษฎีคุณ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
145. นางสาวเปรมจิต บุญธรรม ผู้ช่วยหัวหน้าแผนงานและโครงการ
วิทยาลัยชุมชนตาก
146. รศ.ดร.เป็รื่อง กิจรัตน์นาร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

147. ศ.ดร.เปี่ยมศักดิ์
เมนะเสวต
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
148. ดร.ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์
นายกสภามหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี
149. นางผานิต นิตินันท์ประกาศ
อุปนายก
สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น
150. ศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกะสิทธิ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
151. นายพงษ์อินทร์
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
152. นางสาวพจมาน เครือสินธุ์
ผู้อำนวยการสำนักจัดหางบประมาณ
สังคม 1 สำนักงบประมาณ
153. นายพนม พรกุล
ผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขต
เพาะช่าง
154. นางพรพรรณ โภไคยอุดม
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีมหานคร
155. รศ.ดร.พรรณภา คักดีสูง
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกลุ่ม
ภารกิจวิชาการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
156. ดร.พรเลิศ อ่วมพวง
ผู้เชี่ยวชาญ โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
157. นางสาวพัชนี ลีลาดี
หัวหน้างานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

158. นางสาวพัชราวดี แพ้ตกุล ผู้อำนวยการกองวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
159. ผศ.พิชิต ฤทธิ์จรูญ คณบดีวิทยาลัยการฝึกหัดครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
160. ดร.พิเชษฐ ดุรงคเวโรจน์ ผู้อำนวยการและนวัตกรรมการ
การจัดการและนวัตกรรม
ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมนโยบาย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี
161. ดร.พิมล หรือตระกูล ผู้อำนวยการฝ่ายอบรมประชาสัมพันธ์
สถาบันพระปกเกล้า
162. นางสาวพีรชญา แก้วแจ่ม หัวหน้างานติดตามและประเมินผล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
163. นางพึงพร เนียมทรัพย์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
164. รศ.ไพบูลย์ มากจันทร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
165. ผศ.ดร.ไพโรจน์ ดวงวิเศษ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
166. นางสาวภาวิณี ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์ไอทีวี
ติวั่นแห่งมงคล
167. ดร.ภูเบศร์ สมุทรจักร ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

168. ดร.มงคล ราชะนาคร   คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
169. รศ.ดร.มังกร ทองสุขดี   อุปนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม
170. นางมณฑิณี เศรษฐภักดี   รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ
171. นายเมธาวิ ตันวัฒนะพงษ์   ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชธานี
172. ผศ.ยุพธนา หิริรักษาพิทักษ์   รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยี
สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลสุวรรณภูมิ
173. รศ.ยุพดี ้วยคุณา   รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
174. ดร.ยุพเยาว์ ดรุณ   มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
175. นางยุพเยาว์ เมืองหมุด   ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลสุวรรณภูมิ
วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสูกีรี
176. ดร.ยุวดี นาคะผดุงรัตน์   คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
177. ม.ร.ว.รมณีนัยัตร์   รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
แก้วกิริยา   มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

178. รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
179. รศ.ระวีวรรณ ศรีครามศรี คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
180. นายรังสรรค์ เนียมสนิท รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น
181. นางรัชณี รักวีธรรม คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
182. ดร.รัชนิพร พุกยามารณ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม พุกกะมาน
183. ผศ.ดร.เรศ พันธราทร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยรังสิต
184. ผศ.ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
185. ศ.ดร.ลออศรี เสนาะเมือง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
186. ผศ.ดร.วรรณ มุสิก รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
187. ดร.วรรณ เต็มสิริพจน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี
188. ผศ.วรวรรณ ลังแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

189. รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อธิการบดี
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
190. ศ.วัฒนา จุฑาวิภาต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
191. ดร.วันชัย ศิริชนะ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
192. นางสาววันดี ปทุมเมือง
หัวหน้างานนโยบายและยุทธศาสตร์
กองแผนงาน มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
193. รศ.ดร.วิชัย ชำนิ
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
194. รศ.วิเชียร ชิวพิมาย
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
195. ดร.วิบูลย์ แซ่มชื่น
สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
196. นายวิบูลย์ วัฒนาร
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ
ประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร
197. นางวิยะณี ดังกอง
หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ทางภาษา
ด้วยตนเอง (ศูนย์ภาษานานาชาติ)
วิทยาลัยชุมชนตาก
198. ศ.ดร.วิสิษฐ กิจปรีชา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
199. นายวีระ มหาวิทยาลัยตร
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
200. รศ.ดร.วีระพงศ์
ปรัชญาสิทธิกุล
รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยมหิดล
201. นางวีรา พาสพัฒนพานิชย์
อธิการบดีวิทยาลัยดุสิตธานี

202. ศ.ดร.วุฑฒิ พันธุมนาวิน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยชินวัตร
203. นายวุฒิเทพ อินทปัญญา รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
204. ผศ.ดร.ศรปราชญ์ ฐในศวรรยางกูร รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
205. ดร.ศรัณย์ อินทกุล ผู้ช่วยอธิการบดีวิทยาลัยนครราชสีมา
206. รศ.ดร.ศรีราชา เจริญพานิช รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
ระบบงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
207. นางสาวศรีสวรรค์ ประสิทธิ์ธรรม รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
208. ศ.ดร.ศรีสิน คุณสมิทธิ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
209. พลเอกศิริ ทิวะพันธุ์ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์
210. ดร.ศิริพร ต้นติพุลวินัย อธิการบดีวิทยาลัยมิชชัน
211. นางศิริรัตน์ ภาคักดี ผู้อำนวยการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลรัตนโกสินทร์
วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ
212. นายศุภกฤต กันต์ธีราทร หัวหน้ากลุ่มงานแผนงานและโครงการ
วิทยาลัยชุมชนตาก
213. ผศ.นสพ.ศุภชัย ศรีธวังศ์ คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

214. ศ.ดร.ศุภมาศ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พณิชยศาสตร์พัฒนา
215. ผศ.เศาวนิต เคาณานนท์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา
216. ดร.สกุศลรัตน์ กุมุทมาศ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
วิทยาลัยโปลีเทคนิค
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
217. ดร.สถาพร มอญโพนาน รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
218. รศ.ดร.สมเกียรติ สายธนู อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ
219. นายสมเจตน์ ภูศรี อธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
220. นายสมชัย คำดี ครูสุภา
221. ดร.สมทรง อัครกุล รองอธิการบดีวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
222. ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
223. รศ.ดร.สมบัติ นพวัจ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
224. รศ.ดร.สมพงษ์ ธรรมถาวร รักษาการแทนคณบดี
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

225. นางสมศรี ลัทธพิพัฒน์ กรรมการอำนวยการ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
226. ผศ.ดร.สมศักดิ์ ทองงอก รักษาการอธิการบดี
สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
227. นายสมศักดิ์ นาวายุทธ์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
228. ศ.ดร.สมศักดิ์ พันธุ์วัฒนา รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
229. นายสมศักดิ์ เอี่ยมคงสี รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยทักษิณ
230. ดร.สมหมาย ผิวสอาด ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
231. นายสมหมาย
ลักษณะานุกรักษ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ประมาณ 8 ว
สำนักงานประมาณ
232. นายสราวุธ เดชมณี รักษาการคณบดีสำนักวิชาวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
233. ดร.สวัสดิ์ อุดมโณชน นายกสภามหาวิทยาลัยพิษณุโลก
234. ผศ.สายตา ประเสริฐศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
235. รศ.ลำรวย กมลายุติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
236. ดร.สิทธิพร ประวัตินรงค์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
237. ผศ.สิทธิพันธ์ ศิริรัตนชัย ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผน
มหาวิทยาลัยบูรพา

238. นางสิริรักษ์ รัชชुकานติ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน
การอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
239. ผศ.ดร.สิริลักษณ์
หาญวัฒนาคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
240. ดร.สุเจตน์ จันทร์รังษี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีมหานคร
241. ศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา
กีระนันท์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
242. นายสุชาติ บุญเจริญ กระทรวงศึกษาธิการ
243. นายสุตสาคร สุทธาวรรณ เลขานุการอธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต
244. นางสาวสุตาพร ไชยา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
245. นายสุทิน ประเสริฐสุนทร รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์และแผน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
246. นายสุนทร รักเลี้ยง นายกสภามหาวิทยาลัยพิษณุโลก
247. ผศ.ดร.สุนทร วิทยาคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
248. ดร.สุภกิจ โสทัต อธิการบดีวิทยาลัยทองสุข
249. นางสาวสุภาพร ดาวดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและพัฒนา
วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
250. นางสุมาลี จุลเจิม ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานอาชีวศึกษาธุรกิจ
และบริการ สำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

251. นายสุรชัย มัจฉาชีพ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและกิจการ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลสุวรรณภูมิ
252. นางสุรวิ ศิลปาจารย์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
วิทยาลัยมิชชัน
253. นายสุรศักดิ์ ปัญญารอด ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์
กองทัพบกช่อง 5
254. นายสุรศักดิ์ วัตเนสก์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
255. นายสุรียา เหมตะศิลป์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ
256. รศ.ดร.สุลัดดา ลอยฟ้า คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
257. นางสาวสุวี ยอดฉิม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
258. นายเสนห์ ระหว่างบาน รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
259. ดร.เสมอ ถานอย ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร
260. ศ.ดร.เสริมศักดิ์ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
วิศาลาภรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
261. ผศ.เสาวณี ใจรักษ์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
262. ผศ.เสาวนีย์ โยธาภิรมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

263. นายโสรัจ กายบริบูรณ์ รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
264. นายอนุชา อินพุ่ม เลขานุการ ผศ.ดร.จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง
265. นางอรชชาติ สืบสิทธิ์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
266. ผศ.ดร.อรชุน ไชยเสนะ ผู้อำนวยการศูนย์กิจการนานาชาติ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
267. ดร.อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัยทางการ
ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
268. นางอัญญา ทวีโคตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
269. ดร.อัมรัตน์ โกมลมาศ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
270. นายอัศวิน พรหมโสภา รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
271. รศ.อาคม กาญจนประโชติ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้
272. ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต
273. นางอาภรณ์ เจียมไชยศรี คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
274. นางสาวอาภรณ์
บางเจริญพรพงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
275. ผศ.ดร.อารีย์ วชิรวราการ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
276. ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด รองคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

277. ดร.อำนาจ วีรวรรณ นายกสภามหาวิทยาลัยสยาม
278. นายอำนาจ อังกาบสี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
วิทยาเขตกรมเกล้า
279. ผศ.ดร.อำนาจ ศิลวัต รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสูกรี
280. รศ.ดร.อิสสระีย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย
พระราชครูโรจน์ เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
281. นางอุมาภรณ์ ยศเจริญ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
282. นางสาวอุไรวรรณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย
นำแสงวานิช และแผนชำนาญการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
283. นางสาวอุษา แก้วศิลป์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและ
บริการวิชาการ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
284. ดร.อุสิรา โสตะภักดิ์ นายกสภามคมครุสถานศึกษาเอกชน
285. รศ.เอกชาติ จันอุไรรัตน์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
286. นายเอนก เทพสุภรณ์กุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์

หน่วยงานระหว่างประเทศ

287. Dr.Alfonso Orsini Headmaster of the School,
International School, Shangrai

288. Dr.Chalintorn Burian Regional Director-Southeast Asia
Institute of International
Educational Bangkok
289. Dr.Chantavit
Sujatanond Deputy Director (Administation
and Communication) SEAMEO
Secretariat Bangkok
290. Mr.Kasit Piromya Former Ambassador of Thailand
to the United States of America
Cultural Affairs Offices,
U.S. Embassy
291. Mr.Kenneth Foster
Managing Director, Oracle
Corporation (Thailand) Co.,Ltd.
292. Mr.Natasak
Rodjanapiches Executive Director
Kenan Institute ASM Bangkok
293. Mr.Paul Wedel
Executive Director, Thailand-US.
Educational Foundation
294. Ms.Porntip
Kanjaniyot Director Education and Science
British Council
295. Prof.Said Irandoust President Asian Institute of
Technology Bangkok Thailand
296. Ms.Stephanie Beatriz Second Secretary, Philippine
Embassy, Bangkok
297. O.Valera

298. Mr.Tim Guo Chairman, Board of the
International School, Shangrai
299. Ms.Varnee Chairman of the Board of the
Ceharavonont ROSS Concordian Academy

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

300. ดร.สมเกียรติ ชอบผล รองเลขาธิการสภาการศึกษา
301. ดร.รุ่งเรือง สุชาภิรมย์ ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินการศึกษา
302. ผศ.ดร.เชาวเลิศ ที่ปรึกษาสานักงานเลขาธิการ
เลิศชลไพร์ สภาการศึกษา
303. นายนพพร สุวรรณรุจิ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมาย
การศึกษา
304. นางนิรมล กิตติวิบูลย์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
305. ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
และแผนการศึกษา
306. นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
และพัฒนาการศึกษา
307. ดร.ประภาพรชน ไชยวงษ์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายส่งเสริม
การกระจายอำนาจทางการศึกษา
308. ดร.พินสุดา สิริธรงค์ศรี หัวหน้ากลุ่มนโยบายและ
แผนการศึกษามหาภาค
309. ดร.วรัญพร แสงนภาพร หัวหน้ากลุ่มนโยบายทรัพยากร
เพื่อการศึกษา

310. นางสาวประภาพรพรณ วงศ์โรจน์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายการศึกษา
สำหรับผู้ด้อยโอกาส
311. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปรีมาทย์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
312. นางทิพย์สุดา สุขเมธสนีย์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ
313. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ หัวหน้ากลุ่มเลขานุการ
สภาการศึกษา
314. นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ หัวหน้ากลุ่มพัฒนานโยบาย
การเรียนรู้
315. นางสาวเพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง หัวหน้ากลุ่มนโยบายและ
แผนผลิตและพัฒนากำลังคน
316. นางสาวพุดธิสาร อัคคะพู นักวิชาการศึกษา
317. นางทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ สำนักประเมินผล
การจัดการศึกษา
318. นางภัทณิตา พันธุมเสน ศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระหว่างประเทศ
319. นางสาววรมน จุละจาริตต์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์
ระหว่างประเทศ
320. นางวนิดา วรณศิริ นักวิชาการศึกษา
321. นางสาวนวลจันทร์ ปุยะกุล นักวิชาการศึกษา
322. นางจันทิมา พงษ์สมาน นักวิชาการศึกษา

323. นางรัชนี พึ่งพาณิชย์กุล	นักวิชาการศึกษา
324. นายบุญจง เรืองสะอาด	นักวิชาการศึกษา
325. นางสาวสุวีณา เกนทะนะศีล	นักวิชาการศึกษา
326. นางรัชนี ศิลปบรรเลง	นักวิชาการศึกษา
327. นางพรพิมล เมธิรานันท์	นักวิชาการศึกษา
328. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง	นักวิชาการศึกษา
329. นางสาวสมพร พรมดี	นักวิชาการศึกษา
330. นางสาวสมถวิล กาญจนหาพงศ์กุล	นักวิชาการศึกษา
331. นางสาวดารณี อรุณวราภรณ์	นักวิชาการศึกษา
332. นางสาวคัทริยา แจงเดชา	นักวิชาการศึกษา
333. ดร.จิตติมา อापัทธนาหนนท์	นักวิชาการศึกษา
334. นางสาวณุตตรา แทนขำ	นักวิชาการศึกษา
335. นางสาวกรกมล จึงลำราญ	นักวิชาการศึกษา
336. นางสาวดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย	นักวิชาการศึกษา
337. นางสาวกาญจนา หงษ์รัตน์	นักวิชาการศึกษา
338. นางสาวโรจนา ถัดทะพงษ์	นักวิชาการศึกษา
339. นางสาวสุกัญญา สารพล	นักวิชาการศึกษา
340. นายสมยศ พันธุ์โอฬารกุล	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
341. นางสาวธัญลักษณ์ ภูกัน	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

รายงานพร้อมคณะศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย
ระหว่างวันที่ 9 - 11 พฤศจิกายน 2548

1. ศ.ดร.ลีปพนนท์ เกตุทัต ประธานคณะอนุกรรมการบริหาร
โครงการฯ
2. รศ.ดร.คุณหญิงสุมณฑา รองประธานฯ
พรหมบุญ
3. Mr.Alan Ruby Senior Fellow, Graduate School
of Education, University of
Pennsylvania USA.
4. Dr.Jerome T. Murphy Visiting Professor of Education,
Graduate School for Education
University of Pennsylvania
USA.
5. Dr.John Merrow Executive Producer/Host and
President of Learning Matters
Inc., WC USA.
6. Prof.Dr.Kevin Niemi Science Education, Wisconsin
University USA.
7. Dr.Thomas D. Parker Senior Associate, Institute for
Higher Education Policy
8. Dr.Perry B. Molinoff Vice Provost for Research,
University of Pennsylvania USA.

9. Ms.Mary Clara Price Former Associate Vice President of Human Resources, Harvard University USA. (ret.)
10. Ms.Maria Gabriela Femenia University of Pennsylvania USA.
11. Mrs.Marlene Molinoff University of Pennsylvania USA.
12. Ms.Eileen Ogimachi University of Pennsylvania USA.
13. Ms.Joan Lonergan University of Pennsylvania USA.
14. รศ.ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
15. รศ.ดร.เป็รื่อง กิจรัตน์นาร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
16. รศ.ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
17. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ นิธิปรีชา คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
18. ดร.ยุวดี นาคะผดุงรัตน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
19. ดร.สิริพร บุญญานันต์ รองเลขาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
20. ผศ.ดร.เชาวเลิศ เลิศชโลฬาร ที่ปรึกษา สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา

21. ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ
แผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา
22. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราชญ์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศ สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา
23. นางสาวรমন จุละจาริตต์ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์ระหว่าง
ประเทศ สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา
24. นางสาวสมถวิล
กาญจนางศ์กุล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
25. นางสาวสุกัญญา สารพล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

คำสั่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ที่ 4/2543

เรื่อง แต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการบริหารโครงการ ประชุมโตเกียว-สหรัฐฯ เรื่อง การวิจัยนโยบายการจัดการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ และการปฏิรูประบบอุดมศึกษา

ตามที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในฐานะเจ้าภาพฝ่ายไทย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย (University of Pennsylvania) และสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย จัดประชุมโตเกียว-สหรัฐฯ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารการศึกษานักวิชาการ คณาจารย์ และตัวแทนภาคธุรกิจของทั้งสองประเทศ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งการปฏิรูประบบอุดมศึกษาของไทยและสหรัฐฯ นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ข้างต้น อาศัยความตามมาตราที่ 15 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และมติคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2543 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2543 มีมติให้แต่งตั้ง

ที่ปรึกษาและอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ เรื่อง การวิจัยนโยบายการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และการปฏิรูประบบ อุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิชาวไทยและอเมริกัน จำนวน 26 คน ดังนี้

ที่ปรึกษา

1. H.E. Mr. Richard E. Hecklinger U.S. Ambassador to Thailand	ที่ปรึกษา
2. Mr. Thomas A. Seale Executive Director American Chamber of Commerce in Thailand	ที่ปรึกษา
3. Mr. Warren C. Gerig General Manager The United Airlines Thailand	ที่ปรึกษา
4. ศาสตราจารย์ อดุลย์ วีรียเวชกุล ราชบัณฑิต	ที่ปรึกษา

คณะอนุกรรมการ

1. ศาสตราจารย์ ลีปนนท์ เกตุทัต ประธานกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	ประธานอนุกรรมการ ฝ่ายไทย

2. Ms. Susan Fuhrman Dean, University of Pennsylvania, Graduate School of Education	ประธานอนุกรรมการ ฝ่ายสหรัฐฯ
3. รองศาสตราจารย์ สุเมธนา พรหมบุญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	รองประธานอนุกรรมการ ฝ่ายไทย
4. Ms. Judith Eaton President, The National Council of Higher Education Accreditation	รองประธานอนุกรรมการ ฝ่ายสหรัฐฯ
5. นายกฤษณพงศ์ กีรติกร อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	อนุกรรมการ
6. ศาสตราจารย์ เกษม วัฒนชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติและกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	อนุกรรมการ
7. หม่อมหลวงชัยวัฒน์ ชยางกูร ประธานกรรมการบริษัท สามารถอินเทอร์เน็ต จำกัด	อนุกรรมการ
8. นายชุมพล พรประภา ประธานกรรมการบริษัท เอส.พี.อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด	อนุกรรมการ

9. นายธงชัย ชิวปรีชา อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
10. นายพรชัย มงคลวนิช อนุกรรมการ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม
11. นายรุ่ง แก้วแดง อนุกรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
12. นายสงบ ลักษณะ อนุกรรมการ
เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ
13. Mr. Erling Boe อนุกรรมการ
Professor, University of Pennsylvania
Graduate School of Education
14. Mr. Peter Cappelli อนุกรรมการ
Professor, University of Pennsylvania
Wharton School of Business
15. Mr. Marvin Lazerson อนุกรรมการ
Professor, University of Pennsylvania
Graduate School of Education
16. Ms. Rebecca Maynard อนุกรรมการ
Professor, University of Pennsylvania
Graduate School of Education

17. Mr. George D. Nelson   อนุกรรมการ
 Director, Project 2061,
 The American Association for
 Advancement of Science
18. Mr. Andrew Porter   อนุกรรมการ
 Professor, University of Wisconsin
 Graduate School of Education
19. Ms. Elisabeth Zinser   อนุกรรมการ
 Chancellor, University of Kentucky
20. Cultural Attache
 The Embassy of the
 United States of America
21. นางสิริพร บุญญานันต์   อนุกรรมการและเลขานุการ
 รองเลขาธิการคณะกรรมการ   ฝ่ายไทย
 การศึกษาแห่งชาติ
22. Ms. Cheng Y. Davis   อนุกรรมการและเลขานุการ
 Director, University of   ฝ่ายสหรัฐฯ
 Pennsylvania, Graduate School
 of Education International Program

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว มีหน้าที่

1. เป็นผู้แทนแต่ละประเทศในการประชุมโต๊ะกลมฯ รวมทั้งการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. วางแผน เตรียมการ และกำหนดแผนนโยบายในการจัดประชุม
โต๊ะกลมฯ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนด กำกับ และดูแลงานวิจัย รวมทั้งรวบรวมความคิดเห็นจาก
ผู้สังเกตการประชุมเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการ
ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งการปฏิรูป
ระบบอุดมศึกษาของไทยและสหรัฐฯ

4. จัดทำโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างไทย-สหรัฐฯ เพื่อ
การปฏิรูปการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี
รวมทั้งการปฏิรูประบบอุดมศึกษา

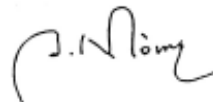
5. กำหนดแนวทางการระดมทุนสนับสนุนโครงการฯ ทั้งจากภาครัฐ
และเอกชนของไทยและสหรัฐฯ

6. แต่งตั้งคณะทำงานชุดต่างๆ ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2543

พลตำรวจโท

(วิโรจน์ เปาอินทร์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ
เรื่อง การวิจัยนโยบายการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

และการปฏิรูประบบอุดมศึกษา

ที่ 1/2547

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเตรียมการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3

ตามมติคณะกรรมการการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ในการประชุมเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2547 ณ มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เห็นชอบให้มีการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ณ ประเทศไทย และคณะกรรมการบริหาร ฝ่ายไทย ในการประชุมเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2547 เห็นชอบให้มีการจัดประชุมดังกล่าวในปี 2548 ในประเทศไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คณะกรรมการบริหารฯ จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะทำงานเตรียมการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบ

1. ศ.ดร.ลีปพนนท์ เกตุทัต	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
2. เลขาธิการสภาการศึกษา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

3. ดร.สิริพร บุญญานันต์	ประธานคณะกรรมการ
4. ม.ร.ว.รมณีฉายัตร์ แก้วกิริยา	ประธานคณะกรรมการรวม
5. ศ.ดร.บุญเสริม วิสกุล	คณะกรรมการ
6. ผู้แทนสถานทูตสหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย	คณะกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	คณะกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะกรรมการ
9. ประธานที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
10. อธิการบดีมหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
11. ประธานสมาคมบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
12. ประธานที่ประชุมคณบดี คณะวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
13. นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
14. นายกสมาคมการศึกษา แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
15. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือผู้แทน	คณะกรรมการ

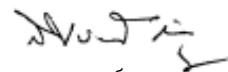
16. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษา ระหว่างประเทศ สกศ.	คณะทำงาน
17. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและ แผนการศึกษา สกศ.	คณะทำงานและ เลขานุการ
18. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
19. นางสาวรমন จุลละจาริตต์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
20. ผู้แทนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. เตรียมการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 ณ ประเทศไทย ทั้งในด้านวิชาการและการบริหารจัดการทั่วไป
  2. ประสานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดประชุมสำเร็จลุล่วง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
  3. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ มอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2547

ศาสตราจารย์

(สิปพนนท์ เกตุทัต)

ประธานอนุกรรมการบริหาร
โครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ฝ่ายไทย

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ 191/2548

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3

ตามที่คณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ เห็นสมควรจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุ 50 พรรษา ในปี พ.ศ. 2548 นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3 รวม 4 คณะ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานดำเนินการจัดประชุม

องค์ประกอบ

1. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	ประธานคณะกรรมการ
2. นางสาวรমন จุละจาริตต์	คณะกรรมการ
3. นางสาวศัทธิยา แจ่มเดชา	คณะกรรมการ
4. นางสาวสมถวิล กาญจนหาพงศ์กุล	เลขานุการคณะกรรมการ
5. นางสาวสุกัญญา สารพล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

มีหน้าที่

1. อำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการจัดประชุม
2. ประสานงานกับราชเลขาการในพระองค์สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี และกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระราชพิธี
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน ณ พื้นที่จังหวัดเชียงราย
4. จัดทำเอกสารประกอบการประชุม และรายงานสรุปผลการประชุม-โต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ ครั้งที่ 3
5. ดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติ และเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการจัดประชุม และศึกษาดูงาน
6. ดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ที่มีชื่อเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการคณะใด คณะหนึ่งโดยเฉพาะ

2. คณะทำงานฝ่ายลงทะเบียน

องค์ประกอบ

1. นางสาวประภาพรณ วงศาโรจน์	ประธานคณะทำงาน
2. นางสาวจันทิมา พงษ์สมาน	คณะทำงาน
3. นางรัชนี พึ่งพาณิชย์กุล	คณะทำงาน
4. นายสมยศ พันธุ์โอฬารกุล	คณะทำงาน
5. นางพรพิมล เมธีรานันท์	คณะทำงาน
6. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง	คณะทำงาน
7. นางสาวดารณี อรุณวารากรณ์	คณะทำงาน

8. นางสาวดวงทิพย์ วิบูลย์ศักดิ์ชัย	คณะทำงาน
9. นางสาวโรจนา ถัดทะพงษ์	คณะทำงาน
10. นางสาวธัญลักษณ์ ภูกัน มีหน้าที่	คณะทำงาน

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการลงทะเบียน การจัดทำป้ายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม การจัดทำป้ายชื่อประจำโต๊ะสำหรับวิทยากร และป้ายชื่ออนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

2. ประสานงานในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ การบันทึกเทปตลอดการประชุม และอำนวยความสะดวกในการใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ

3. คณะทำงานฝ่ายต้อนรับ อาคารสถานที่ และอื่นๆ องค์ประกอบ

1. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	ประธานคณะทำงาน
2. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์	คณะทำงาน
3. นางสาวสมรชนีกร อองเอิบ	คณะทำงาน
4. นางวนิดา วรรณศิริ	คณะทำงาน
5. นางสาวนวลจันทร์ ปุยะกุล	คณะทำงาน
6. นางสาวสุวิณา เกนทะนะศิลา	คณะทำงาน
7. นางสาวสมพร พรหมดี	คณะทำงาน
8. นางสาวณัฐตรา แทนขำ	คณะทำงาน
9. นางสาวกรกมล จิ่งลำราญ มีหน้าที่	คณะทำงาน

1. ต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่วิทยากรและผู้เข้าร่วมประชุม

2. ประสานงานเรื่องพาหนะ สถานที่ การจัดเลี้ยงอาหาร เครื่องดื่ม
สำหรับผู้เข้าร่วมประชุม

4. คณะทำงานฝ่ายวิชาการ

องค์ประกอบ

1. นางสาวรวิพร แสงนภาพร	ประธานคณะทำงาน
2. นางเรืองรัตน์ วงศ์ปรีโมทย์	คณะทำงาน
3. นางสาวรমন จุละจาริตต์	คณะทำงาน
4. นางสาวศัทธิยา แจงเดชา	คณะทำงาน
5. นางสาวลลิติมดี อาพัทธนานนท์	คณะทำงาน
6. นางสาวสมถวิล กาญจนางค์กุล	เลขานุการคณะทำงาน
7. นางสาวสุกัญญา สารพล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

มีหน้าที่สรุปประเด็นการประชุมในแต่ละวัน เพื่อนำเสนอคณะ
อนุกรรมการบริหารโครงการจัดประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

(นายอาร์ุง จันทวานิช)

เลขาธิการสภาการศึกษา

คณะผู้จัดทำรายงาน

ที่ปรึกษา

ดร.อำรุง จันทวานิช

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สิริพร บุญญานันต์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน

ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย

และแผนการศึกษา

ผู้ตรวจพิจารณารายงาน

คณะอนุกรรมการบริหารโครงการประชุมโต๊ะกลมไทย-สหรัฐฯ

ผู้จัดทำรายงาน

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราชญ์

นักวิชาการศึกษา 8 ว.

หัวหน้ากลุ่มนโยบายเพิ่มขีด

ความสามารถในการแข่งขัน

ของประเทศ

นางสาวสมถวิล กาญจนางศ์กุล

นักวิชาการศึกษา 6 ว.

นางสาวสุกัญญา สารพล

นักวิชาการศึกษา 4

หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป